

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Репортер

Піти під воду й почати повноцінне життя бойової одиниці

СТОР. 12

Винахідники

Недорогий хліб з лікувальними властивостями

СТОР. 16

Екологія

Кіровоградщина звільняється від непридатних пестицидів

СТОР. 19

№ 224 (4974) СУБОТА, 27 ЛИСТОПАДА 2010 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР

«Виправити не можна. Ветувати!»

Такою є вимога підприємців стосовно подальшої долі Податкового кодексу

«Майдан продовжить діяти, а наступна велика акція відбудеться за сигналом Національної координаційної ради підприємців України», — таке рішення ухвалили протестуючі проти Податкового кодексу підприємці.

СТОР. 3

Президенти звірили годинники в Москві

Учора в Москві тяжко трудився майже весь український уряд на чолі із Президентом Віктором Януковичем.

Відбулося чергове засідання україно-російської міждержавної комісії. Але спочатку президенти зустрілися у форматі «тет-а-тет» і обговорили проблеми відносин двох країн, які, як і раніше, глави держав вважають стратегічними.

СТОР. 14

КНДР готова знищити Південну Корею

Учора вперше після обстрілу південнокорейського острова Йонпхендо з'явилася реакція Північної Кореї на зростаюче напруження на півострові.

Щоправда, розрядити ситуацію північнокорейська влада не поспішає. Скоріше навпаки. КНДР заявила, що «готова знищити» Південну Корею, якщо суверенітет КНДР буде порушено хоча б на йоту. «Ми готові продемонструвати приклад твердості й нещадності всякому провокаторові, що засіхає на наше почуття власного достоїнства й суверенітет», — йдеться в заяві Комітету з мирного возз'єднання батьківщини, розповсюдженій по каналах корейського агентства ЦТАК.

СТОР. 14

Згадаймо жертви страшного голоду

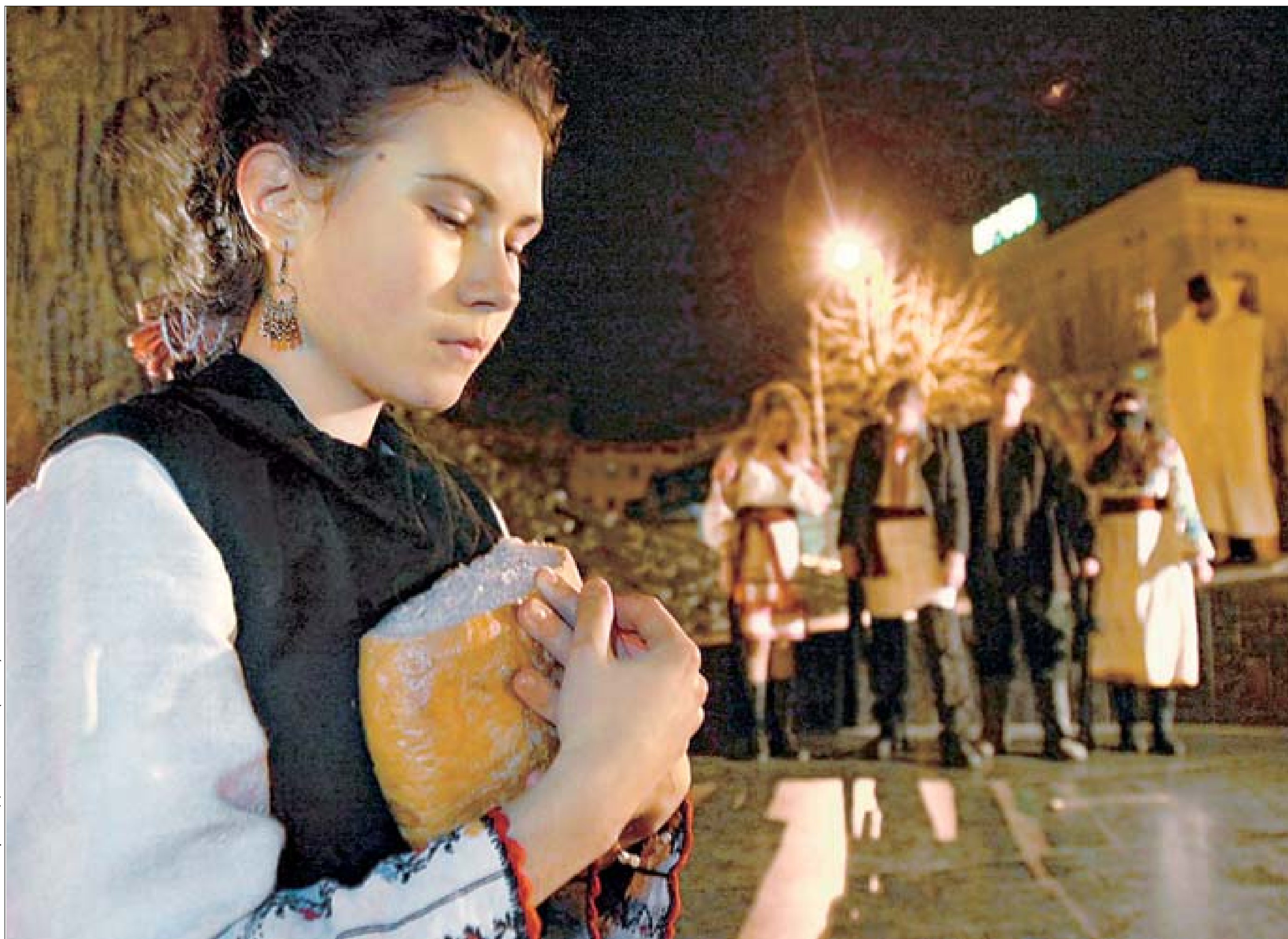

Фото Петра ЗАДОРОЖНОГО (УНІАН).

Сьогодні, в річницю Голодомору, по всіх містах України мають відбутися поминальні заходи. Зокрема, в Києві о 14:30 люди зберуться на Арсенальній площі, щоб звідти урочисто ходою пройти до Національного меморіалу жертвам Голодомору. Там Патріарх Київський і всієї України-Русі Філарет, Патріарх Української греко-католицької церкви Любомир Гузар, Предстоятель Української автокефальної православної церкви, Владики інших церков відслужать панахиду. О 16:00 буде оголошено загальнонаціональну хвилину мовчання та початок акції «Запали свічку пам'яті», яку всі можуть поставити у себе на підвіконні. Траурні заходи і запалювання свічок відбудуться також на головних площах у всіх обласних центрах нашої країни та в багатьох містах зарубіжжя. Адже за роки лихоліття, за різними даними, загинуло від семи до десяти мільйонів наших співвітчизників.

Напередодні у Львові відбулася вистава просто неба «Тридцять три хвилини реквієму за жертвами голодоморів» (на знімку). У ній взяли участь понад два десятки студентів «Львівської політехніки». Тим часом у Тернополі обласна державна адміністрація передала Музеєві політичних в'язнів 20 томів «Книги пам'яті Голодомору 1932—1933 років», а в кінотеатрі «Перемога» юнаки і дівчата змогли переглянути фільм про ці страшні роки, адже саме молодь, вважають організатори, має пам'ятати, що пережили її діди та прадіди.

ПОДІЇ

Металурги збільшили реалізацію продукції на 62,4 відсотка

Промислове виробництво Запоріжжя за три квартали цього року зросло майже на третину. Головний вклад — за металургами. Вони збільшили реалізацію продукції на 62,4 відсотка. Це дало змогу суттєво підняти й загальноміські показники — зростання промисловості за дев'ять місяців становило 31,7 відсотка. Фахівці головного управління економіки Запорізької міськради підрахували, що все це дало можливість вийти на виробництво промислової продукції, у середньому на одного жителя міста, на суму в понад 44 тисячі гривень, **передає наш власний кореспондент у Запорізькій області Леонід СОСНИЦЬКИЙ.**

Перший пішов: школи Полтавщини закрили на карантин

Грип — уже в Україні. Попри прогнози медиків, напасть не дочекалася середини грудня і вже завдала першого удару. Як повідомило управління освіти Полтавської обласної державної адміністрації, через високий рівень захворюваності на грип та ГРВІ в Лубенському районі на карантин закрито усі школи — їх 31. З тієї ж причини позапланові двотижневі «канікули» отримали і учні кількох шкіл Карлівського, Диканського та інших районів області. Усього ж відпочивати-лікуватися буде майже 4,5 тисячі учнів із 41 школи області.

— За минулий тиждень в області на ГРВІ та грип захворіло 8224 особи, що на 14,4 відсотка більше, ніж за позаминулий тиждень. Зростання спостерігається в усій області. Найбільш схильні до захворювання діти. Ми реєструємо грип типу «Б», — **повідомив в. о. начальника управління охорони здоров'я Полтавської ОДА Юрій Курилко.**

СТОР. 10

Фіктивна тривога! Ліки, як і колись, відпускатимуть без рецептів

МОЗ спростовує повідомлення про те, що з наступного місяця українці зможуть купувати ліки винятково за рецептом лікаря. Нагадаємо, раніше ця інформація облетіла деякі ЗМІ.

— Ніякої революції з першого грудня на території України щодо відпуску лікарських засобів не відбудеться, — заявив учора на прес-конференції заступник директора Департаменту регуляторної політики в сфері вжитку лікарських засобів і продукції в системі охорони здоров'я Володимир Карасик. — Для наших пацієнтів практично нічого не змінюється.

СТОР. 10

КОРОТКО

■ 80 тисяч штук готової цегли виявили податкові міліціонери у Тернопільській області на нелегальному підприємстві, що діяло в одному з районів. Крім готової продукції, вилучено конвеєрну лінію, прес та форми для виготовлення цегли — всього на 120 тисяч гривень, **передає наш власкор Любов ЛЕВИЦЬКА.**

■ У Мукачевому відбувся фестиваль студентської моди «Новий колорит» **(Укрінформ).**

■ Учора апарат пілотованого корабля «Союз ТМА-19» благополучно приземлився в Казахстані. З Міжнародної космічної станції повернулися російський космонавт Федір Юрчихін і астронавти NASA Даглас Вілок і Шеннон Уокер **(Укрінформ).**

Гідрометцентр попереджає про істотне погіршення погодних умов в Україні 29-30 листопада

У НОМЕР

Микола ТОМЕНКО:
«Лише студентство може зупинити тотальну комерціалізацію вищої освіти»

Заступник Голови Верховної Ради України Микола Томенко висловив сподівання, що студентство активно включиться в дискусію про нові правила прийому до ВНЗ та зупинить тотальну комерціалізацію вищої освіти, яка відбувається в Україні.

Микола Томенко нагадав, що лише завдяки студентським заходам вдалося частково зменшити перелік платних послуг у вищих навчальних закладах. Натомість, за його словами, низка рішень Міністерства освіти, зокрема, наказ №961 від 19 жовтня 2010 р., яким були затверджені нові умови прийому до вищих навчальних закладів України, засвідчує прагнення чиновників (очевидно підкріплене бажанням багатьох керівників вищих навчальних закладів) йти на перетворення вишів на «машини для заробляння коштів», а не інституції, які забезпечують конкурентну та якісну освіту.

Серед нововведень згаданого наказу Микола Томенко назвав сумнівними врахування в системі зовнішнього тестування пільг для призерів всеукраїнських олімпіад та всеукраїнських конкурсів науково-дослідних робіт членів Малої академії наук (яким призначаються додаткові бали — 50 за диплом першого ступеню, 40 — другого і 30 — третього) та цільовий прийом за державним замовленням для підготовки фахівців для агропромислового комплексу, залізничного транспорту, митних органів і соціальної сфери сільської місцевості на підставі направлень «органів освіти» облдержадміністрацій, а також міністерств та інших центральних органів виконавчої влади. Окрім того, дискусійним, на його думку, є надання додаткових 20 балів при вступі для навчання на природничо-математичних та інженерно-технічних спеціальностях особам, які в рік вступу закінчили відповідні підготовчі курси вищого навчального закладу.

Заступник глави парламенту також зазначив, що досі ніхто не звернув увагу на появу ще одного цікавого листа «Щодо документів про вищу освіту з відзнакою» від 9 червня 2010 р., направленого керівникам вишів. Ним, зокрема, передбачається, що документ про вищу освіту з відзнакою для спеціаліста або магістра видається незалежно від результатів навчання цієї особи за рівнем бакалавра. Тобто можна отримати «червоний диплом», наприклад, закінчивши «бакалаврат» на «трійки». «Зрозуміло, що такий принцип є не лише несправедливим, а й відкриває безмежні можливості фінансового стимулювання в отриманні «червоного диплома» за магістратуру», — зауважив М. Томенко.

Отож Микола Томенко ще раз наголосив, що сьогодні необхідне активне втручання студентства та висловив сподівання, що за результатами всеукраїнського форуму лідерів студентського руху «Студентське самоврядування України в новому десятиріччі: досвід та нові виклики», який відбувся 26 листопада у Вінниці, студенти заявлять спільну позицію щодо, як мінімум, серйозного редагування нових правил прийому до вищих навчальних закладів.

Прес-служба Миколи ТОМЕНКА.

Просять підтримати соціальне підприємництво

Бідність і працевлаштування. Ці проблеми, актуальні на сьогодні для людей з обмеженими фізичними можливостями, обговорювали на вчорашній всеукраїнській нараді: «Соціальне підприємництво: перспектива розвитку в Україні», яку приурочено до Міжнародного дня інвалідів.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Народний депутат України Уляна Мостіпан, виконавчий директор Національної асамблеї інвалідів України Наталія Скрипка, голова Комітету Верховної Ради у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів, голова Національної асамблеї інвалідів Валерій Сушкевич, заступник міністра праці та соціальної політики Володимир Маслаков.

Під час вступного слова голова Комітету Верховної Ради у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів, голова Національної асамблеї інвалідів України Валерій Сушкевич підкреслив, що питання працевлаштування інвалідів у країні є дуже актуальним, особливо в контексті виконання зобов'язань нашою країною Конвенції про права інвалідів.

«Сім'ї, де є інваліди, і самі інваліди — це саме той загал населення країни, яке має великі проблеми, пов'язані з бідністю і матеріальним становищем. Нині держава поки що не виконує своїх зобов'язань щодо прав інвалідів та їх соціальної підтримки. А коли говорять про бідність, то люди з інвалідністю посідають, на жаль, тут провідне місце», — зазначив він.

Водночас, за словами народного депутата, існує безвідповідальне ставлення до державних коштів з боку деяких підприємств громадських організацій інвалідів. Приміром, деякі керівники підприємств неефективно користуються преференціями та підтримкою держави.

Валерій Сушкевич наголосив на необхідності діалогу з владою щодо питань соціального підприємництва.

Під час своїх виступів представники підприємств громадських організацій інвалідів підкреслили, що у зв'язку з фінансовою кризою в країні та втратою цього року преференцій на державне замовлення заробляти почали менше. А сучасний стан розвитку підприємництва в їхніх структурах потребує додаткової уваги з боку влади, і центральної, і місцевої.

Учасники наради підтримали збереження в прийнятому парламентом Податковому кодексі чинної системи пільгового режиму оподаткування для підприємств громадських організацій інвалідів.

Крім того, вони підготували пропозиції до всіх гілок влади. Зокрема, парламент просять сприяти подальшому формуванню державної політики щодо розвитку підприємств громадських організацій інвалідів. Уряд просять включити представника підприємства громадських організацій інвалідів до складу ради підприємців при Кабінеті Міністрів. А Міністерству праці і соціальної політики порадили залучати людей з обмеженими фізичними можливостями до розробки проектів законодавчо-нормативної бази з питань їх діяльності тощо.

Сергій МЕЛЬНИК.

Наші депутати оцінили компромісну резолюцію

Позавчора депутати Європарламенту прийняли нову резолюцію щодо ситуації в Україні. Документ, якій містить компромісну позицію ЄС, дістав різні оцінки наших парламентаріїв.

Олександр Голуб (КПУ): «Поверхнева і заангажована»

— Думка про Україну формується не з реального вивчення ситуації, яка склалася в державі, а з певних геостратегічних уподобань і міфів, які, на жаль, існують. Ось тому резолюція поверхнева і заангажована. Крім того Україна не є суб'єктом міжнародного права, а, на жаль, лише об'єкт «завдяки» своїй слабкості.

Олег Зарубінський (Народна партія): «Не чорна, але й не біла»

— Резолюція не чорна і не біла, як дехто хоче це представити. А наявність відтінків свідчить про те, що вона є достатньо збалансованою. Тобто є багато компліментарностей щодо України. Так, уперше в цій резолюції Україні говорять про перспективи членства в ЄС. Хотілося, щоб це питання було в середньотерміновій перспективі.

Андрій Парубій («НУ—НС»): «Жорстка і справедлива»

— Європейський парламент дав дуже жорстку і критичну оцінку діяльності української влади. Найбільше було вказано на непрозорість виборчої системи та на зміни до Конституції. Єдиний позитив — це угода асоційованого членства між ЄС та Україною.

Але до цього документа теперішня влада має мінімальне відношення. Європейський Союз дуже справедливо вказав, що Україна відходить від демократичних стандартів, які вона набула протягом останніх п'яти років».

Тарас Чорновіл (позафракційний): «Жовта картка»

— Резолюція справедлива, але... Її ініціатори не перейшли крайню межу, після якої навіть справедлива констатація фактів викликала б відторгнення України від будь-яких процесів євроінтеграції.

Тобто збережено принцип, завдяки якому достатньо чітко вказано на всі недоліки і все ж таки збережено прагнення до співпраці і доброзичливість. Чи зуміє українська влада прочитати закладені в цій резолюції критичні моменти — велике питання. Гадаю, резолюція — це жовта картка для України.

Виклики для влади

ПІДСУМКИ ТИЖНЯ

Як і прогнозувалося, тиждень розпочався масовими акціями протесту «спрощенців» і дрібних підприємців проти Податкового кодексу, затвердженого народного обранцями. За всіма ознаками, влада виявилася неготовою до такого повороту подій. Тим більше, що початок повномасштабної акції збігся з Днем свободи, який, як планувала Банкова, мав пройти спокійно, без нагадувань про Майдан 2004 року.

Понад те народний депутат, заступник керівника фракції Партії регіонів Вадим Колесніченко в інтерв'ю колегам спрогнозував, що «другого Майдану» не буде, бо, мовляв, громадян уже один раз обманули, а відтак жодні заклики політиків не змусять народ вийти на вулицю. Політик, як виявилося, недооцінив розвиток громадянського суспільства в Україні.

Протести охопили не тільки столицю, а й усі обласні центри. До протестувальників спробували приєднатися і політики, які закликали учасників столичного Майдану стояти до кінця. Однак і це не все. У попередніх підсумках ми писали, що Сумська міська рада підтримала дрібних бізнесменів і закликала відправити у відставку прем'єра Миколу Азарова та ще кількох урядовців. А днями своє ставлення до позиції протестувальників висловили міські ради Львова і Луцька. Вони закликали Президента Віктора Януковича ветувати Податковий кодекс і відправити у відставку уряд Миколи Азарова.

Глава держави тримає паузу, оскільки Податковий кодекс ще не надійшов на підпис Президенту. Проте на Банковій змушені були прийняти делегацію протестувальників і провести з ними переговори. Водночас учасники акції протесту повідомили, що розпочалося збирання підписів за проведення виборів народних обранців наступного року.

Не краще ситуація і всередині провладної команди. Деякі колеги оприлюднюють інформацію про те, що і в оточенні Віктора Януковича між основними гравцями пробігла чорна кішка і намітилися лінії розлому. З другого боку, наростає невдоволення і в урядовій команді — глава Держкомпідприємництва Михайло Бродський у листі до прем'єра Миколи Азарова зажадав звільнити з посади голову комісії з фінпослуг Василя Волгу, який, мовляв, заважає врегулювати ринок страхових послуг і — навпаки — зводить додаткові бар'єри на шляху розвитку підприємництва.

Не вельми приємною виявилася і резолюція європарламентаріїв. У ній був розкритикований виборчий механізм, застосований на місцевих перегонах цього року. А ще європарламентарії перейнялися розвитком демократії і свободи слова у нашій країні. Зокрема, вони звернули увагу на роль Служби безпеки України у гальмуванні розвитку громадянського суспільства і на те, що співробітники СБУ намагаються впливати на позицію громадян. Окрім того, на їхню думку, надто багато впливу на виконавчу і судову владу має голова СБУ Валерій Хорошковський.

Симптоматично, що в ці дні посилилися чутки про те, що влада спробує імплементувати результати всеукраїнського референдуму 2000 року. Не повертатимемося до того, яким вважати той плебісцит. Однак, схоже, механізм змін до Конституції за підсумками референдуму 2000 року влада пробує все-таки розробити. Утім, чим це може обернутися для влади, спрогнозувати важко. Адже проводити складну політичну гру і непопулярні економічні реформи — це завдання архіскладне, особливо на фоні наростання критичних до влади і протестних настроїв у суспільстві, з урахуванням думок міжнародної спільноти. Ось такі виклики для влади намалював тиждень, що минає. І простого розв'язання цих складних завдань не існує в природі.

Володимир КОРОЛЮК.

На Банківській прийняли делегацію протестувальників і провели з ними переговори

«Виправити не можна. Ветувати!»

Такою є вимога підприємців стосовно подальшої долі Податкового кодексу

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

За попередньою інформацією, наступний їхній великий збір у столиці відбудеться 30 листопада або 6 грудня. Однак те, наскільки масовий буде протест, залежить від оцінки Податкового кодексу, котрий у п'ятницю мав надійти до адміністрації Президента, з боку глави держави. Тим паче що четвергова зустріч представників підприємців із першим заступником глави адміністрації Президента Іриною Акімовою стосовно можливого рішення Віктора Януковича ясності не внесла, оскільки на той час Податковий кодекс ще не залишив стін парламенту. Але вже в понеділок Президент зможе ознайомитися з експертним висновком та матиме можливість визначитися стосовно доцільності чи недоцільності застосування вето на ухвалений Верховною Радою Податковий кодекс.

☞ ПОДАТКОВИЙ КОДЕКС УЖЕ В ПРЕЗИДЕНТА

Учора Голова Верховної Ради України Володимир Литвин підписав Податковий кодекс. Про це «Голосу України» повідомили в прес-службі парламенту. Цього дня закон був направлений в адміністрацію Президента. Як відомо, Податковий кодекс було ухвалено 18 листопада, а вже 22 листопада на столичному Майдані Незалежності підприємці розпочали безстрокову акцію протесту з вимогою заветувати кодекс. Тож головна інтрига сьогодні: як розвиватимуться події далі. Загалом експерти переконані: можливі два варіанти — оптимістичний та реалістичний.

Позиція адміністрації глави держави

Під час брифінгу І. Акімова повідомила, що експертна група, яка готуватиме главі держави експертну довідку стосовно Податкового кодексу, почне працювати з документом одразу після його надходження. «Ми, звісно, працюватимемо в суботу і неділю, постараємося в максимально стислі терміни, з урахуванням великого обсягу цього документа, підготувати експертну довідку, на основі якої Президент прийматиме рішення», — сказала вона. За її словами, адміністрація глави держави зверне особливу увагу на те, чи гарантується в Податковому кодексі захист прав і свобод громадян та чи не містить він утисків прав і свобод за рахунок нестримного розширення прав інших державних органів, зокрема податкової адміністрації? Коментуючи свою зустріч із підприємцями, І. Акімова наголосила, що всі її учасники підтримали думку про те, що в цьому питанні не повинно бути політизації та що часові рамки прийняття кодексу не матимуть значення. «Хоч би коли було прийнято Податковий кодекс, проблеми, пов'язані з адмініструванням податків, із взаємовідносинами між платниками податків та податковою інспекцією залишаться. І ці проблеми треба розв'язувати», — сказала І. Акімова. На її думку, підприємці також погодилися з тезою, що ці проблеми не можуть розв'язуватися «нецивілізовано, винятково виходом на Майдан», та підтримали пропозицію про створення постійно діючого органу, який дозволяв би в робочому режимі обговорювати й розв'язувати важливі проблеми.

Позиція підприємців

Натомість підприємці, висловивши задоволення тим фактом, що І. Акімова вислухала їхні аргументи і вимоги, наголосили, що вони не збираються йти на компроміси та, як і раніше, вимагають від Президента вето на Податковий кодекс. Як заявив після цієї зустрічі голова координаційної ради Асамблеї громадських організацій малого і середнього бізнесу України Ігор Гурняк, підприємців не задовольнить «жодна інша позиція, жодне інше рішення, жодне повернення документа з поправками до парламенту», вони чітко та однозначно вимагають вето Президента.

Ще один учасник зустрічі з першим заступником глави адміністрації Президента, голова Всеукраїнської громадської організації «Союз захисту підприємництва» Сергій Доротич зазначив, що підприємці цією розмовою невдоволені, оскільки не отримали чітких та конкретних відповідей. «Ми вважаємо, що Віктор Янукович має особисто зустрітися з підприємцями й вислухати їхні думки, оскільки сама Ірина Акімова нам сказала, що вона не може відповідати за дії Президента. І це справді так, бо за свої дії Президент, як гарант Конституції, відповідає особисто», — сказав він. Водночас зустріч з І. Акімовою та попередні зустрічі з першим віце-прем'єром Андрієм Клюєвим він жодним чином не вважає веденням переговорів про можливі зміни до кодексу. «Ми прийшли, щоб висловити свою позицію, і ця позиція — вето на Податковий кодекс», — сказав він та додав, що «фактично до кожної його статті у підприємців є зауваження». І якщо раніше підприємці ще сподівалися, що щось можна змінити, то зустрічі із представниками влади показали, що вони не дають якихось відчутних результатів.

☞ РЕАЛІСТИЧНИЙ

Президент внесе поправки до кодексу та поверне документ в парламент. Там будуть враховані деякі пропозиції, які були подані на першому етапі, проте це не зможе змінити саму структуру документа. Врешті, влада отримає перемогу, не поступившись при цьому головним, переконаний президент центру ринкових реформ, екс-міністр економіки Володимир Лановий.

Влада не зможе повернути взяті зовнішні кредити, адже не вкладає кошти, хоча й обіцяла, в інновації, виробництво і технології. Тож політична ситуація загострюватиметься і набуде масового характеру. Соціальне й політичне невдоволення триватимуть. Врешті, політичне протистояння і втрата можливості для більшості людей реально жити, а не виживати, перейде в площину протистояння як класового так і суспільного. А це — серйозне економічне провалля та втрата конкурентоспроможності країни на зовнішніх ринках.

«Ми вимагаємо від Президента накласти вето на цей кодекс, і лише після цього можна буде говорити чи то про доопрацювання документа, чи про розробку нового проекту Податкового кодексу», — наголосив С. Доротич. За його словами, «всі учасники зустрічі один за одним ще раз чітко повторили: «Вимагаємо вето Президента». Чому вони саме так ставлять питання? Тому що, наприклад, під час зустрічей з А. Клюєвим підприємці висловили своє бачення необхідних змін до кодексу, які налічують 48 пунктів, проте у відповідь почули обіцянку врахувати лише деякі з них. «Але нас ці деякі зміни не влаштовують», — заявив С. Доротич. Бо вони не враховують нашу вимогу стосовно касових апаратів, які вб'ють малий бізнес, стосовно ведення звітності первинних документів, стосовно покладення відповідальності за можливу контрабанду не на тих, хто її завозить, а на тих, хто її реалізує. «А де ж відповідальність працівників митниці чи працівників податкової, які часто «кришують» цю контрабанду та незаконне відшкодування ПДВ», — запитує він.

Крім того, підприємці продовжують наполягати на відставці уряду та проведенні парламентських виборів у 2011 році.

ФОТОФАКТ

Фото Олександри ЮРКОВОЇ.

Голова обласної ради Юрій Кічатий зустрівся з учасниками загальноукраїнської акції протесту проти Податкового кодексу (на знімку)**, які позавчора пікетували будинок Рівненської обласної ради. Це третє за тиждень пікетування.**

Юрій Кічатий узяв резолюцію учасників акції протесту та попросив підприємців зачекати відповіді Президента України на звернення Рівненської обласної ради.

Можливі поступки влади

Як зазначила голова Комітету захисту підприємництва при Опозиційному уряді Оксана Продан, після того, як підприємці обгрунтували свої вимоги, перший віце-прем'єр А. Клюєв зауважив, що уряд може погодитись на збільшення строку для відповіді платником податку на запити контролюючих органів з 10 до 30 днів, обмеження підстав з проведення фактичних перевірок, зменшення строку перерви під час перевірки, скорочення підстав для адміністративного арешту майна, незастосування санкцій за перевищення залишків товарів, які були в підприємця до набрання кодексом чинності, відмови від позбавлення права сплачувати єдиний податок в разі виявлення у платника податку контрабанди або контрафакту. Та оскільки це тільки деякі з проблем, які потрібно розв'язати, то учасники зустрічей з А. Клюєвим чітко заявили, що єдиним виходом є вето Президента. Аналогічну вимогу було повторено й 25 листопада під час зустрічі в адміністрації Президента. «Усі підприємці заявили про необхідність ветування Податкового кодексу Президентом через явні недоліки в кожному із 19 розділів, а також заявили про необхідність скасувати додаткові пенсійні внески та змінити єдиний соціальний внесок», — зазначила О. Продан. Водночас вона наголосила, що до вимог малого бізнесу приєднався вже й великий — Федерація роботодавців України та Федерація профспілок України.

☞ ОПТИМІСТИЧНИЙ

Це ветування кодексу. Оскільки ні змінити, ні переписати від початку закладену в нього модель олігархічної структури економіки неможливо. Тобто повинен бути запропонований інший варіант. Так вважає народний депутат, голова парламентського Комітету з питань промислової, регуляторної політики й підприємництва Наталія Королевська. Не можна побудувати нову модель, коли 40 відсотків економіки в тіні, а податкові штрафи перевищують темпи розвитку економіки. Не можна руїни будинку склеїти косметичним ремонтом. Тому без нового, антикорупційного, проекту, що ляже в основу всіх реформ, про подальший розвиток країни й говорити не варто.

Цей документ, вважає вона, має бути прийнятий відповідно до Бюджетного кодексу й набути чинності з 1 січня 2012 року. «Він повинен стати фундаментом ринкової економіки в нашій країні. Все інше — це навіть не крок назад, а біг, що призведе до ще більшої тінізації економіки, безробіття і зниження добробуту людей», — впевнена депутат.

Тим часом опозиціонери підготували кілька своїх законопроектів, які, за словами Н. Королевської, покликані поліпшити економічну ситуацію. Це акт про економічну свободу і програма конкурентної України, що зараз обговорюється в експертних і наукових колах. «Я переконана: основи економіки XXI століття повинні закладати люди, які й будуть її реалізовувати. Покоління чиновників-бюрократів не зможе побудувати економіку, що відповідатиме викликам нинішнього часу».

«Місто волі» як нагадування

Виходячи з цієї позиції, Національна координаційна рада підприємців закликала всіх учасників акцій протесту бути дисциплінованими та йти на кулуарні переговори з представниками уряду. Отже, до наступної великої акції наметове містечко на Майдані Незалежності, або, як його назвали самі підприємці, — «Місто волі», функціонуватиме на основі вахтового методу та щодня нагадуватиме Президенту про необхідність накладення вето на Податковий кодекс.

Олена ГОРБУНОВА,
Сергій ЛАВРЕНЮК.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 43 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до статті 43 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 42-43, ст. 378) такі зміни:

1) у частині першій;

слово «атомної» виключити;

доповнити абзацом другим такого змісту:

«Особливо небезпечними підприємствами визнаються також підприємства, діяльність яких пов'язана з використанням ядерної енергії»;

2) у частині другій:

абзац перший доповнити словами «а щодо підприємств, діяльність яких пов'язана з використанням ядерної енергії, - орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його регіональні інспекції», а слова «та ядерної безпеки» виключити;

після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

«Підприємство, діяльність якого пов'язана з використанням ядерної енергії та щодо якого порушено справу про банкрутство, невідкладно повідомляє про це орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його регіональні інспекції».

У зв'язку з цим абзаци другий і третій вважати відповідно абзацами третім і четвертим;

3) частину дев'яту після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

«для підприємств, діяльність яких пов'язана з використанням ядерної енергії, - збереження умов щодо підтримання ядерної та радіаційної безпеки, а також фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, інших джерел іонізуючого випромінювання».

У зв'язку з цим абзаци третій - шостий вважати відповідно абзацами четвертим - сьомим;

4) частину одинадцяту після слів «навколишньому природному середовищу» доповнити словами «а також відшкодування витрат на передбачені законодавством заходи з безпечного завершення діяльності, пов'язаної з використанням ядерної енергії».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ, 4 листопада 2010 року.
№ 2675-VI.

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Чи може викрадання дитини завершитися мировою угодою?

Комітет з питань правосуддя рекомендував парламенту направити на доопрацювання проект закону про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України (щодо розгляду справ відповідно до Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей).

Законопроектом пропонується створити законодавчі умови для ефективного виконання Україною міжнародних зобов'язань, взятих відповідно до Гаазької конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей 1980 року.

Члени комітету вважають, що проект є слушним. Водночас вони зазначають, що подані законодавчі пропозиції потребують доопрацювання. Зокрема, у проекті пропонується розглядати справи щодо повернення дитини на підставі Конвенції у порядку окремого провадження, для чого розділ IV ЦПК України доповнюється новою главою 13. Проте, згідно з ЦПК, у порядку окремого провадження розглядаються справи щодо встановлення певних обставин (юридичних фактів або зміни правового статусу громадянина), з якими пов'язується виникнення, зміна або припинення майнових чи особистих немайнових прав суб'єкта права.

А в спорах про повернення дитини, наголошували народні депутати, як правило, завжди є сторона, в якої дитина має бути відібрана. Це фактично визнається і в самому проекті, оскільки дозволяється укладення мирової угоди між заявником і особою (особами), з якою (якими) перебуває дитина в Україні. Хоча межа такої мирової угоди не визначена, але її зміст можна передбачити: замість повернення дитини будуть врегульовані усунення перешкод у спілкуванні з нею та строки і тривалість побачень з можливістю її вивезення за межі України тощо. У справах окремого провадження інститут мирової угоди відсутній.

За порушення порядку реєстрації запровадять відповідальність

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності рекомендував парламентові прийняти за основу проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо встановлення адміністративної відповідальності за порушення у сфері державної реєстрації).

Законопроектом, поданим Кабінетом Міністрів, пропонується уточнити порядок зберігання реєстраційних справ юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців посадовими особами, які їх формують, та порядок їх пересилання, у встановлених законом випадках, виключно рекомендованими поштовими відправленнями. За порушення зазначених порядків проектом передбачається встановити адміністративну відповідальність.

Секрет депутатського довголіття

САМОВРЯДУВАННЯ

Валентин Іванович КРОКА **(на знімку)** має чи не найсолідніший депутатський стаж на Рівненщині: шість скликань він представляє інтереси виборців в обласній раді, три каденції був депутатом Березнівської районної ради, стільки ж — Яполотської сільської ради Костопільського району.

— Уперше депутатом Яполотської сільської ради мене обрали, коли мені було двадцять чотири роки, — згадує. — Я тоді працював заступником голови колгоспу «Зоря». Ніколи не забуду, як мати мені, вже дорослому, порадила: «Синку, до тебе звертатимуться з різними проблемами люди. Будь уважним до них. Стався до людей так, як ти хотів би, щоб вони ставились до тебе». Те само научала вона і моїх братів Михайла й Анатолія, коли їх обрали сільськими головами.

Ці слова стали особистою «конституцією» Валентина Кроки, який в органах місцевого самоврядування з 1985 року — тоді обіймав посаду голови виконкому Березнівської районної ради. Хоч би на якій посаді працювала ця людина (В. Крока був першим заступником, донедавна — заступником голови Рівненської обласної ради), ніколи не помічала за ним зверхності чи пихатості, на що, на жаль, ще страждають деякі високопосадовці. Завжди уважний до людей — їх, працюючи в обласній раді, приймав завжди, бо знав: якщо людина подолала кілометри до Рівного, отже, вона розраховує на допомогу.

Мабуть, якби я взялася перераховувати всі добри справи, які зробив для мешканців області (не лише Березнівського району, де балотується) Валентин Крока, то вони не вмістилися б у рамках цієї публікації. Назву бодай кілька. Добрим ангелом-хранителем вважають Валентина Івановича рівнянин Володимир Мартинчук і четверо його доньок. Адже у важкий час, коли сім'ю спіткало велике горе (після пологів, народивши трійню дівчаток, померла дружина В. Мартинчука, а вдома ще була маленька донечка), коли вдівцю потрібно було одному виходити й виховати чотирьох малят, В. Крока допоміг Мартинчукам отримати квартиру. Підсобляв і цікавився долею цієї сім'ї і надалі. Тепер дівчатка підросли, дають собі раду; найстарша Марійка — студентка, тут усе гаразд. І цьому радіє Валентин Іванович.

Якось маленька дівчинка-сирота подарувала В. Кроці найцінніше, що мала, — старенького іграшкового зайчика, останній подарунок мами. З'ясувалось, що саме Валентин Іванович допоміг її сім'ї виїхати із зони конфлікту на Кавказі. Тоді сім'я залишилась без даху над головою і засобів до існування. А в Рівному переживала за них старенька бабуся, пенсії якої ледве вистачало, аби самій звести кінці з кінцями, а не те, щоб підсобити їм коштами на квитки. Валентин Іванович знайшов спонсорів, допомогли. Тепер у переселенців усе гаразд. Дівчинка стала дорослою, запросила Валентина Івановича на весілля...

У нашій редакційній пошті є листи, в яких люди високо оцінюють моральні якості свого депутата. Без сліз не можна читати листа від Анатолія Плескача з міста Березне. Молодий ще чоловік мав великі проблеми з нирками — тричі на тиждень змушений був їздити на гемодіаліз до Рівного, в обласну лікарню. Порятунок, казали лікарі, був в операції з пересадки нирки.

— Її погодилася дати мені сестра, — пише Анатолій. — Але кошти на операцію з пересадки нирки потрібно було шукати. Наша сім'я їх не мала. І тут допоміг Валентин Іванович Крока, чим вирвав мене з обіймів смерті. Я і мої рідні скільки житимемо, стільки проситимемо в Бога здоров'я цій чуйній людині...

Ось такі відгуки й думка людей, переконана, сприяли високому депутатському іміджу Валентина Кроки. Тож на недавніх виборах до місцевих рад він не ховався, як дехто, за партійними списками, а балотувався як мажоритарник у Березнівському районі, де колись працював і де люди добре його знають. І переміг — представляє інтереси своїх виборців у Рівненській обласній раді.

— Вважаю, хто працював для громад, той без проблем став депутатом, а хто тільки обіцяв, той, як то кажуть, «пролетів» на нинішніх виборах, — зазначає В. Крока. — На мою думку, до місцевих рад потрібно обирати за мажоритарною системою, тоді виборці бачать, за кого голосують, хоча я також пройшов до облради за партійними списками. Дуже радий з того, що чимало моїх учнів теж обрані депутатами, — продовжує Валентин Іванович. — До обласної ради — Алла Черній, до Рівненської районної — Світлана Турченюк, Рівненської міської — Едуард Галайчук, кустинським сільським головою Рівненського району став Віктор Юрчик.

У нинішній каденції я очолив постійну комісію з питань місцевого самоврядування, розвитку територій та європейської інтеграції.

До речі, В. Крока накопичив великий досвід роботи в місцевому самоврядуванні, чим поділився у брошурах, виступаючи перед слухачами курсів підвищення кваліфікації сільських, селищних голів, працівників рад Рівненщини. Він брав активну участь у парламентських слуханнях з обговорення проекту закону про місцеве самоврядування в Україні, про службу в органах місцевого самоврядування, а також про здоровий спосіб життя. І хоча за нинішнього політичного розкладу не посів керівної посади в апараті Рівненської обласної ради, каже, все одно не менш сумлінно працюватиме на благо своїх виборців. Адже їхня довіра для нього багато значить.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Фото автора.

Готуємося до Євро-2012

Заохочують волонтерів до навчання

Україна активно готується до Чемпіонату Європи з футболу 2012 року. Адже проведення його — це не лише масштабний спортивний захід, а й визначна подія, яка відіграватиме важливе значення у формуванні позитивного іміджу України в світі та впливатиме на подальший соціально-економічний розвиток нашої держави. На черговому засіданні Наглядової ради Євро-2012, яке відбулося 21 вересня цього року в штаб-квартирі УЄФА, позитивну оцінку учасників отримали законодавчі ініціативи української влади. Нагадаємо, Верховна Рада прийняла в цілому законопроект «Про волонтерський рух», який визначає правовий статус і обов'язки волонтера, волонтерської організації, а також принципи, види і напрями здійснення волонтерської діяльності та джерела фінансування. Окрім того, документом передбачено заохочувати волонтерів та організації, які користуються їхніми послугами, до більш активної роботи, навчання і підвищення кваліфікації. Згідно із законом волонтером може бути особа, яка досягла 16 років, та добровільно здійснює благодійну, неприбуткову та вмотивовану діяльність, що має суспільно корисний характер. Особа набуває статусу волонтера після отримання посвідчення на право здійснення волонтерської діяльності. Порядок його видачі визначатиме Кабінет Міністрів.

Волонтерська діяльність — це цікавий особистісний та професійний розвиток, нові знайомства та унікальний життєвий досвід. Волонтерський рух у майбутньому допомагатиме країні під час реалізації інших масштабних проектів, розвине почуття відповідальності, толерантності та взаємодопомоги в суспільстві.

До Євро-2012 відповідну мовну підготовку пройдуть 120 тисяч волонтерів. Із них 102 тисячі навчатимуться за спрощеною програмою на три-чотиримісячних мовних курсах навесні 2012 року. А 18 тисяч поглиблено вивчатимуть англійську мову навесні наступного року.

У період проведення футбольного чемпіонату волонтери мають виконувати такі функції: інформаційну (забезпечувати інформацією в місцях проживання, прибуття туристів, масового перебування та надавати їм довідкову інформацію), організаційну (налагоджувати взаємодію між уболівальниками, гостями міста і службами, які забезпечують обслуговування чемпіонату), презентаційну (проводити презентаційно-мистецькі акції з метою пропаганди української культури).

Готелі звільнять від сплати податку на прибуток

Не менш важливим є розвиток готельного бізнесу в країні. Адже інспектори УЄФА не раз звертали увагу організаторів Євро на нерозвиненість готельної інфраструктури. Але влада не стоїть осторонь. Уже в серпні нинішнього року Президент Віктор Янукович підписав Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку та підготовки готельної інфраструктури до проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу». Законом, зокрема, передбачається, що починаючи з першого січня наступного року тимчасово запроваджується звільнення терміном на десять років від оподаткування податком на прибуток підприємств, які надають готельні послуги категорій три, чотири, п'ять зірок, якщо такі готелі реконструйовані чи новозбудовані і будуть введені в експлуатацію до першого вересня 2012 року. Також слід зазначити, що відповідно до цих змін практично всі готелі у країні буде на десять років звільнено від сплати податку на прибуток. Тому не виключено, що з прийняттям таких законодавчих пільг для бізнесменів, а також з огляду на політичну стабільність у державі у вітчизняний готельний сектор багато інвестицій прийде з Росії. Адже тамтешнім підприємцям досить зрозумілий стиль ведення бізнесу на території країн СНД. А багатство Карпат і Криму роблять нашу країну надзвичайно інвестиційно привабливою для іноземних готельєрів. Але треба розуміти, що для деяких серйозних підприємців готельний бізнес не є пріоритетним, адже повернення інвестицій через п'ять—десять років — досить тривалий період часу.

Від того, наскільки наша держава приваблива у світі, залежатиме загальний потік туристів, які користувалися б готелями. Тому завдання влади в перспективі — забезпечити зайнятість готельної мережі в так званих менш туристичних містах. А для цього треба створювати центри ділової активності на більш-менш стабільний період, а також проводити різноманітні міжнародні спортивні змагання.

Згідно з Державною цільовою програмою підготовки і проведення Євро-2012, до кінця листопада наступного року потрібно підготувати 366 готелів. Це, зокрема, ремонт і реконструкція 265 готелів і завершення будівництва нового 101 готелю (47 — в Києві, 24 — у Львові, по 15 — у Донецьку та Харкові). Загальний обсяг капіталовкладень у ці об'єкти перевищуватиме 320 мільярдів гривень.

Удосконалюємо законодавство й обмінюємося з поляками досвідом

Однак влада не припиняє створювати сприятливу законодавчу базу для проведення Євро-2012. Так, у комітетах Верховної Ради перебуває на ознайомленні декілька законопроектів. Зокрема, проект закону «Про забезпечення безпеки та громадського порядку під час проведення масових спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів». Його реалізація, як зазначено у пояснювальній записці, посилить контроль над безпекою та громадським порядком під час підготовки і проведення масових спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів, визначить для організаторів відповідні обов'язки і відповідальність за їхнє порушення та покращить ситуацію на місцях проведення таких заходів. Державі потрібно якомога швидше створити відповідне правове поле, бо однією з вимог УЄФА є саме забезпечення безпеки громадського порядку під час проведення футбольних матчів.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Як повідомив віце-прем'єр-міністр з питань Євро-2012 Борис Колесніков, УЄФА і ФІФА категорично проти того, щоб було багато міліції в місцях проведення спортивних змагань. Тому основне навантаження щодо гарантування безпеки ляже на волонтерів та стюардів, а за межами спортивних споруд ситуацію контролюватимуть правоохоронці. Організацію безпеки на стадіонах уже відпрацьовують під час товариських матчів.

Водночас і аеропорти міст, в яких відбуватимуться матчі чемпіонату Європи, нині активно працюють над організацією та створенням так званих буферних зон, де могли б перебувати вболівальники після закінчення матчу та перед відправленням рейсу. Така зона має складатися з двох частин, щоб розділити вболівальників команд з метою уникнення конфліктів. Також аеропорти повинні розробити план дій на випадок форс-мажорних та аварійних ситуацій під час проведення чемпіонату.

Окрім того, проводяться курси спільної підготовки силових структур України і Польщі до європейського чемпіонату. Навчання представників нашої міліції і польської поліції відбувається шляхом взаємообміну персоналом. Українські міліціонери з міст—учасників Євро-2012 наприкінці жовтня стажувалися у вищій школі поліції в місті Шитно Вармінсько-Мазурського воєводства Польщі. Вони ознайомилися із завданнями і структурою польської поліції, а також системою міжнародного патрулювання на прикладі спільної служби польських і литовських поліцейських. Під час навчання правоохоронці вивчали також досвід польських колег щодо забезпечення правопорядку під час футбольних матчів. Слід нагадати, що у квітні нинішнього року польські правоохоронці брали участь у схожих курсах у Львові, де, зокрема, спостерігали за діями українських колег під час матчу чемпіонату України між львівськими «Карпатами» і донецьким «Шахтарем».

А реалізація проекту закону «Про внесення змін до законів України «Про здійснення державних закупівель» і «Про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні» сприятиме вчасному здійсненню комплексу заходів із підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, зокрема в частині належного та вчасного проведення процедури закупівель товарів, робіт та послуг за державні кошти. Це позитивно позначиться на соціально-економічному стані та міжнародному іміджі України як відповідальної демократичної європейської держави.

Водночас належне здійснення будівництва, реконструкції та капітального ремонту стадіонів і аеропортів в містах, де відбуватимуться матчі, неможливе без застосування проекту закону про внесення змін до Закону України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності» (щодо об'єктів, пов'язаних із проведенням чемпіонату Європи 2012 року з футболу), який доопрацьовують у профільному комітеті Верховної Ради.

Сергій МЕЛЬНИК.

СЕВАСТОПОЛЬ

Влада розраховує на три мільярди інвестицій

За словами заступника голови Севастопольської міськдержадміністрації Ігоря Локтіонова, найближчим часом на розгляд у міську раду надійдуть дві загальміські програми — «Каналізування» і «Газифікація».

Поряд із прийнятими раніше («Покрівля», «Світле місто», «Питна вода» тощо) вони зможуть за найближчу п'ятирічку на свою реалізацію залучити інвестицій на три мільярди гривень. При цьому з держбюджету місто розраховує одержати сімсот сімдесят мільйонів, а мільярд і півтора мільярда докладуть відповідно місцева скарбниця і приватні інвестори.

Микола МАГДИЧ.

ЧЕРНІГІВ

«Фронт змін» протестує

Голова чернігівської міської організації політичної партії «Фронт змін» Віталій Косих на прес-конференції заявив про вихід із партії.

Він пояснив, що бюро політичної сили 17 листопада виключило чотирьох депутатів Чернігівської міськради з лав партосередку. В. Косих вважає їх голосування за секретаря міськради Олега Шеремета позитивним, в інтересах громади, оскільки «нам не потрібна конфронтація» з перших днів роботи органу самоврядування. На його думку, опозиція повинна конструктивно працювати на благо міста, а не сидіти склавши руки. Депутати Чернігівської міської ради Олег Мороз, Василь Білогура, Наталія Осіковська та Павло Гармаш теж оприлюднили на прес-конференції свою заяву, в якій ідеться, що вони «не вступали у змову з представниками Партії регіонів і не створювали з ними коаліції». «Ми стали депутатами для того, щоб змінити життя нашого міста на краще, — зазначили народні обранці. — Мета діяльності нашої фракції — ефективна робота у міській раді задля подальшого розвитку міста, в якому живемо ми і наші виборці. Це наша принципова позиція, яку ми відстоюємо і якій ніколи не зрадимо».

Сергій ПАВЛЕНКО.

Президент призначив нових голів столичних райадміністрацій

Президент України Віктор Янукович призначив нових голів районних державних адміністрацій міста Києва, звільнивши із займаних посад попередніх очільників. Тексти відповідних розпоряджень оприлюднено на офіційному сайті глави держави.

Так, головою Шевченківської РДА призначено Сергія Зіміна, Оболонської — Василя Антонова, Печерської — Сергія Сущенка, Подільської — Петра Матвієнка, Святошинської — Сергія Рюмшина, Солом'янської — Івана Сидорова, Дніпровської — Олександра Шевчука, Деснянської — Віктора Жеребнюка, Дарницької — Сергія Вітковського, Голосіївської — Олександра Незнала.

Призначаючи нових очільників райдержадміністрацій, Президент виходив насамперед з їхніх професійних якостей та досвіду роботи. Так нові призначення «Голосу України» прокоментував народний депутат-регіонал Михайло Чечетов. «Оскільки завдання стоятимуть серйозні, тут потрібні не просто політики — потрібні професіонали. Люди, які очолили столичні райони, стануть командою однодумців, які працюватимуть на чолі з головою міськдержадміністрації Олександром Поповим. Це буде єдина команда менеджерів. Відсутність районних рад у столиці дасть можливість оперативно, без політичної тріскотні, приймати необхідні для міста рішення. Це дуже важливо, тим більше нині, коли наближається зима. Такої ганьби, як минулого року, коли не можна було ні проїхати, ні пройти містом, не буде. Це все залишиться в минулому. Упевнений, новопризначеній команді на чолі з О. Поповим буде до снаги вирішити всі, у тому числі і глобальні, питання, адже Київ має бути візитівкою країни. Бо по столиці судитимуть про країну в цілому. Від цього залежить і презентація країни в світі», — сказав народний депутат.

Фото УНІАН.

Голова Київської міської державної адміністрації Олександр Попов офіційно представив апаратові новопризначених голів районних державних адміністрацій.
На фото — керівники РДА (зліва направо): Шевченківської — Сергій Зімін, Солом'янської — Іван Сидоров, Святошинської — Сергій Рюмшин, Подільської — Петро Матвієнко, Печерської — Сергій Сущенко, Оболонської — Василь Антонов, Дніпровської — Олександр Шевчук, Дарницької — Сергій Вітковський і Голосіївської — Олександр Незнал.

ВИБОРИ-2010

Регіонали не поспішають реєструватися?

Обрані від Партії регіонів депутати Запорізької міськради не поспішають реєструватися. Секретар Запорізького обкому КПУ Олександр Зубчевський кваліфікував це як неповагу до виборців. Лише один представник із 61 обраного від ПР депутата, а саме секретар міськради Володимир Кальцев, зареєструвався у міськвиборчкомі.

«Ситуація створена штучно, для того щоб максимально відтягнути в часі проведення першої сесії Запорізької міськради, — вважає О. Зубчевський, за повідомленням прес-служби обкому КПУ. — Адже саме на першій сесії заступає на посаду новий міський голова і набувають повноважень новообрані депутати міськради».

Нагадаємо, запорізьким міським головою обрано Олександра Сіна — висуванця «Батьківщини».

У свою чергу секретар Запорізької міськради Володимир Кальцев пояснив затримку у проведенні першої сесії нового скликання тим, що йдуть переговори, під час яких «протягом тижня-півтора мають бути сформовані позиції політичних сил і обраного міського голови». «На сесію треба виходити вже зі сформованими позиціями, — підкреслив лідер міської організації ПР, — бо сесійна зала — це не місце для баталій, а місце для прийняття рішень».

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

Опозиція обстоює свої інтереси

САМОВРЯДУВАННЯ

Організаційні питання депутати обласної ради нового скликання вирішували упродовж двох сесій. На першій обрали голову (ним знову став Євген Удод, який очолював на виборах список Партії регіонів) і його заступників. А на другій сесії прийняли регламент, утворили постійні комісії, затвердили склад фракцій і президії.

Відповідно до отриманих за підсумками виборів мандатів, у обласній раді зареєстровано сім депутатських фракцій. Найбільша серед них — Партії регіонів — налічує 92 депутати (зі 140 обраних), фракція «Сильної України» має 12 депутатів, Комуністичної партії — 11, ВО «Батьківщина» — 9, партії «Фронт змін» — 7, «України майбутнього» — 4, ВО «Громада» — 2 депутати.

В облраді працюватиме 15 постійних комісій, десять з них очолили представники Партії регіонів, у п'яти головуватимуть представники КПУ, «Фронту змін», ВО «Батьківщина», «Сильної України» та Народної партії. На першу сесію прибули всі п'ятеро високопосадовців, обраних до обласної ради (два міністри, два перших заступники міністрів, які пройшли за списком Партії регіонів). Ще жодного засідання не пропустив віце-прем'єр-міністр Сергій Тігіпко, який очолював на виборах партійний список «Сильної України», а тепер працюватиме рядовим членом у постійній комісії обласної ради з питань науки, освіти, сім'ї та молоді.

Незважаючи на запевнення голови облдержадміністрації Олександра Вілкула в тому, що всі політичні сили отримали можливість для ефективної роботи і дійовий механізм контролю влади, представники меншості порушили питання про опозицію. Зокрема, депутати від «Батьківщини» зажадали надати опозиції особливого статусу. Своє положення про опозицію внесли на розгляд обласної ради і представники «Фронту змін», які, за словами очільника обласної організації партії, депутата облради Андрія Павелка, голосували проти регламенту, оскільки їхні пропозиції не було враховано.

«Ми не висуваємо ультиматуми, але впевнені, що у європейській країні в опозиції має бути можливість заявити про свою думку. І будемо послідовно обстоювати її ключові права», — заявив Андрій Павелко. Колег підтримав і Сергій Тігіпко. До питання вирішили повернутися на наступній сесії, попередньо опрацювавши всі пропозиції у постійних комісіях.

Крім того, фракція «Фронту змін» запропонувала депутатам скасувати рішення, прийняте у 2005 році, яким частина повноважень облради була передана облдержадміністрації.

«Орган місцевого самоврядування, обраний жителями регіону, повинен мати механізм для реалізації своїх рішень, зокрема через орган виконавчої влади, — пояснює позицію фракції її керівник Гліб Пригунов. — Сьогодні нас не почули, але ми зареєструємо свій проект рішення і винесемо на наступну сесію. Хочемо добитися не тільки того, щоб жителі області могли впливати на прийняття і реалізацію ключових рішень, а й зменшити бюджетні витрати. Штати облдержадміністрації непомірно роздуті. Тим паче, що, згідно з чинним законодавством, її завдання — лише контролювати дотримання законності в регіоні, а виконувати рішення, прийняті облрадою, має виконком».

Не поставили на голосування й звернення до керівних органів країни щодо неприйнятності нового Податкового кодексу, яке пропонували ті ж «Батьківщина» і «Фронт змін», оскільки цей документ, як пояснив Євген Удод, не був розглянутий постійними комісіями.

До наступного засідання відклали також прийняття Громадської угоди, проект якої роздали депутатам ще на першій сесії. Цим стратегічним документом, йдеться в положенні, затверджується «дніпропетровський стандарт організації ефективних взаємовідносин влади, бізнесу і суспільства, всіх конструктивних сил регіону», а також фіксуються принципи реалізації ключових проектів. Угоду пропонують підписати керівникам органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, представникам партій і громадських організацій, керівникам бізнес-структур, усім, хто готовий об'єднатися задля розвитку краю.

Більшість представлених в облраді партій уже внесли свої пропозиції до цього документа. На думку Сергія Тігіпка, його треба максимально конкретизувати, включивши, щонайменше, дві пріоритетні позиції: щодо залучення інвестицій і щодо реалізації основних послуг населенню, які надає держава на місцях.

На що Олександр Вілкул зауважив, що найближчим часом планується створити Інвестиційне агентство Дніпропетровської області, перед яким стоятимуть два завдання: пропаганда можливостей регіону і супровід проектів, запропонованих для втілення.

«Філософія цього питання, — заявив голова ОДА, — має бути така: кожний, хто хоче вкласти гроші в Україні, має хотіти зробити це на Дніпропетровщині».

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.
Дніпропетровська область.

МИКОЛАЇВЩИНА

Обласну раду очолив Ігор Дятлов

На першому пленарному засіданні депутатський корпус шостого скликання обрав головою Миколаївської обласної ради Ігоря Дятлова **(на знімку)**.

Кандидатуру молодого політика запропонував голова ОДА, керівник обласної організації Партії регіонів Микола Круглов. Лідер області охарактеризував 29-річного депутата як чесну й порядну людину, яка має досвід роботи в обласній раді: в попередньому скликанні Ігор Дятлов очолював депутатську фракцію Партії регіонів. У результаті таємного голосування з'ясувалося, що проти кандидатури Дятлова проголосували лише вісім депутатів. Опозиційна до нинішньої влади партія «Фронт змін» участі в голосуванні не брала з політичних міркувань. У новому депутатському корпусі обласної ради представлено п'ять політичних сил: 65 депутатських мандатів належать Партії регіонів, дванадцять — КПУ, шість — партії «Батьківщина», по п'ять — «Фронту змін» і УНП, два — «Сильній Україні» та один депутат — від Партії зелених України.

Ігор Дятлов пообіцяв докласти максимум зусиль для того, щоб депутатський корпус працював як єдина дієва команда у розв'язанні нагальних проблем області. Серед інших завдань він підкреслив посилення ролі профільних депутатських комісій.

Фото Галини ПОРФИР'ЄВОЇ.

Хоча б день порулювати

У День місцевого самоврядування керівні кабінети міського муніципалітету займуть учасники проекту «День молодіжного самоврядування в Миколаєві».

25 студентів-активістів, які пройшли відбірний конкурс і спеціальний тренінг, матимуть можливість проявити свої творчі здібності у мистецтві управління обласним центром. До 30 листопада студенти вузів, які бажають «порулювати» складним міським господарським механізмом, повинні вибрати керівну посаду, що сподобалася (від міського голови до завідувача відділу міськвиконкому), заповнити й здати відповідні анкети, в яких вказати шляхи розв'язання хоча б одного першочергового завдання у рамках своїх поки що віртуальних посадових повноважень. Бажаючих попрацювати чиновниками більше ніж достатньо: підростає міцна молода зміна нинішній команді міських керівників. Проект реалізують громадські організації «Студентська республіка» і «Миколаївський молодіжний муніципалітет».

Галина ПОРФИР'ЄВА.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 224 (4974)
СУБОТА, 27 ЛИСТОПАДА 2010

Бланків паспортів громадянина України вистачить до 1 травня наступного року. Про це заявив директор Держдепартаменту у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб МВС України Євген Мамонов *(Укрінформ)*

Рада безпеки ООН на рік подовжила дозвіл направляти до узбережжя Сомалі військові кораблі, озброєння та авіацію *(УНІАН)*

На Вінниччині під слідством — троє голів суду

СИТУАЦІЯ

Заступник прокурора Вінницької області Роман Шубін (на знімку) ***коментує хід розслідування кримінальних справ за підозрою у звинуваченнях чотирьох суддів. Троє з них ще донедавна були головами судів.***

У Вінниці три суди. Проти двох колишніх голів цих установ прокуратура розслідує кримінальні справи. Ще один підозрюваний суддя раніше очолював суд одного з районів області. Чим провинилися служителі Феміди?

— Усі вони підозрюються у прийнятті завідомо неправосудних рішень, — каже Роман Шубін. — На підставі таких рішень відбувалися рейдерські захоплення комунальної власності, земельних ділянок, площею від 20 соток до двох гектарів. Причому не тільки в нас, на Вінниччині, а й у Київській області. Здійснювалися також інші неправомірні дії. Наприклад, в одному з районних судів Вінниці, як то кажуть, на конвеєр поставили прийняття справ за позовом військових пенсіонерів. Йшлося про переоформлення пенсій. Щоб отримати позитивне для себе рішення, позивачі сплачували певну суму помічнику-консультанту судді. Насправді такі справи навіть не розглядалися. Суддя, як кажуть, просто «штампував» рішення, залишаючи на них свій автограф. Під час розслідування було встановлено, що помічник судді не ділилася з ним грішми, які брала в позивачів.

— Когось уже покарали? Коли так, то в який спосіб?

— У згаданому випадку рішенням Вінницького апеляційного суду суддю позбавлено волі, щоправда, умовно. Його помічниця отримала реальний термін ув'язнення. Обвинувачена звернулася зі скаргою до Верховного Суду. Тобто вирок ще не набув чинності. До того часу, поки це не станеться, не можу називати прізвище судді. Так гласить законодавство. Стосовно голови суду одного з районів області справу розглядає Житомирський апеляційний суд. Там також відбуваються слухання справи за підозрою у порушенні чинного законодавства головою районного суду Вінниці.

— Чи правда, що проти одного голови суду порушено вже дві кримінальні справи?

— Так. Одну справу прокуратура порушила у вересні, другу — в листопаді, на підставі згаданих вище фактів — прийняття завідомо неправосудних рішень.

— Незважаючи на це, суддя продовжує працювати?..

— Але не головою суду. Суддівської мантії позбувся тільки один колишній голова суду. Двоє інших працюють і далі. Уточнюю ще раз: вони вже не є керівниками судів.

— Хто дає оцінку правочинності рішень, які виносить суддя?

— Таку оцінку може дати тільки вищестоящий суд. Він установлює — залишати рішення судді в силі чи скасовувати його. Наголошую ще раз: поки рішення не скасовано, ніхто не має права давати правову оцінку діям судді.

Є ще одна проблема, з якою ми зіткнулися. Суддя, котрого призначила Верховна Рада, може бути позбавлений свого статусу так само рішенням парламенту. Робиться це не так швидко. Доки питання знову не розглянуть у парламенті й депутати не приймуть рішення, суддя продовжує працювати. Наскільки мені відомо, матеріали вже передано до Верховної Ради.

Віктор СКРИПНИК.

Кримінальна юстиція: проблеми і пропозиції

Існуюча наразі система органів кримінальної юстиції та їх діяльність через низку обставин є далекими від ідеальної. Так, рішення про порушення кримінальних справ, що у разі виявлення ознак злочину є обов'язком органів дізнання, слідчих, прокурора, нерідко приймаються несвоєчасно. Більш того, непоодинокими є випадки ухилення від порушення справ, приховування злочинів під приводом формування високих статистичних показників щодо їх розкриття або ж створення уявного благополуччя щодо стану правопорядку. Суттєві зауваження викликає стан, строки, якість провадження дізнання, досудового слідства, забезпечення прав потерпілих у кримінальному судочинстві. Головною причиною тяганини і браку є непрофесіоналізм дізнавачів і слідчих, їх незацікавленість у кінцевому результаті, що визначається, насамперед низькою матеріальною винагородою, відсутністю реальної можливості заохочення оперативної та ефективної роботи з розслідування злочинів. До того ж зазначені проблеми загострюються існуючою серед дізнавачів, слідчих або ж керівників органів кримінальної юстиції корупцією.

Не можна сліпо копіювати європейську практику

Неоднозначність підходів до тлумачення положень щодо повноти та всесторонності розслідування формує середовище для зловживань правом з боку дізнавачів, слідчих, а також — суддів стосовно прийняття процесуальних рішень у кримінальних справах. На практиці вказані принципи кримінального процесу не реалізуються повною мірою, а тому утворюють недовіру до основних положень кримінального судочинства.

> Головною причиною тяганини і браку є непрофесіоналізм дізнавачів і слідчих, їх незацікавленість у кінцевому результаті.

Отже, спрощення кримінального судочинства на стадії досудового слідства є нагальною проблемою.

Проблема затратності, неефективності досудового слідства породжує пропозиції щодо відмови від цієї стадії кримінального судочинства і віднесення питань провадження слідства за кримінальними справами до суду. Замість досудового слідства, як стадії кримінального процесу, пропонується запровадити виключно судове слідство. При цьому йдуться посилання на європейську практику, на необхідність попередити випадки різного роду порушень з боку органів дізнання та досудового слідства, у тому числі щодо застосування заборонених законом методів провадження слідства, проявів насильства, тиску на учасників процесу, підозрюваних чи обвинувачених. Стосовно європейської практики досудового провадження за злочинами необхідно висловити обґрунтоване застереження про неможливість сліпого копіювання, оскільки правова система України не сприйме інституціональних елементів, які не відповідають стану правосвідомості, правової культури та неприродно будуть упроваджуватися без урахування правової традиції українського народу. Водночас дефекти сучасної української кримінальної юстиції не зникнуть шляхом зміни порядку провадження за кримінальними справами, виключення стадії досудового слідства. Навпаки, певна процесуальна «розв'язність» у діяльності органів, які за висловленими пропозиціями мають подавати матеріали до суду, призведе до більш численних порушень, уникнути яких неможливо через особливості менталітету, рівень правової культури тих службових осіб, які будуть здійснювати кримінальне провадження. Очевидним є, що не порядок провадження за кримінальними справами, а діяльність осіб, які здійснюють таке провадження, має бути приведена у відповідність до вимог закону з метою реального забезпечення прав і свобод як підозрюваних у скоєних злочинах, так і потерпілих від злочинів. Різного роду дискусії про затратність і громіздкість кримінального процесу втрачають будь-який сенс, коли мова йде про права, свободи, законні інтереси громадян, про правову безпеку суспільства.

Зрозуміло, що найбільш тривалі строки встановлення обставин злочину та винних осіб існують у випадках притягнення до кримінальної відповідальності за скоєння економічних злочинів, злочинів у сфері корупції, службових злочинів. Такі категорії злочинів характеризуються найбільшим рівнем організованості, найбільшою протидією і тому є складними щодо доказування, а у подальшому — щодо розгляду у суді.

> Зміни до кримінально-процесуального законодавства шляхом виключення стадії досудового слідства фактично унеможливлять притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності за службові злочини.

У сучасних умовах зміни до кримінально-процесуального законодавства шляхом виключення стадії досудового слідства фактично унеможливлять притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності за службові злочини. Є всі підстави стверджувати, що непродумані реформаторські дії у цьому напрямку призведуть до зниження ефективності, або ж навіть до згортання боротьби зі злочинами з ознаками корупції, проти державної власності, у сфері господарської діяльності. Реформування має враховувати особливості провадження за окремими категоріями справ. Необхідно слідувати правилу, відповідно до якого кожна кримінальна справа за ознаками того чи іншого складу злочину має свої строки розслідування та особливості у доказуванні.

Порушення справи лише із санкції прокурора

Суттєві зауваження існують стосовно системи і повноважень органів дізнання, слідства. Своєчасними є пропозиції про звуження переліку органів дізнання, про зміну підслідності справ органам прокуратури і виведення слідчих із безпосереднього підпорядкування прокурора з одночасним зосередженням функцій кримінального переслідування за скоєні злочини в органах прокуратури, про виділення у структурі прокуратури відповідних прокурорів з наданням їм повноважень щодо розслідування у випадках, коли це має за мету захист прав людини і громадянина, забезпечення об'єктивності і неупередженості у прийнятті процесуальних рішень. Зокрема, виключно прокурори мають повною мірою забезпечити кримінальне переслідування за скоєні злочини усіма без винятку працівниками правоохоронних органів, суддів, державних службовців відповідного рівня.

Зміни до кримінально-процесуального законодавства повинні передбачити можливість порушення кримінальних справ тільки за наявності відповідної санкції (згоди) прокурора, на якого у подальшому покладається обов'язок забезпечення додержання законів під час провадження розслідування та направлення справи до суду, підтримання державного обвинувачення. Проте функція прокурорського нагляду за додержанням законів не повинна містити будь-яких організаційно-розпорядчих повноважень стосовно розслідування кримінальних справ іншими органами. Кримінально-процесуальне законодавство має повністю унеможливити будь-яку діяльність суду щодо доказування під час судового розгляду справ. Натомість, змагальність процесу повинна виходити з однакових процесуальних можливостей обвинувача, потерпілого, обвинуваченого, захисту та прийняття з приводу досліджених доказів неупередженого судового рішення. Необхідно виключити із кримінально-процесуального законодавства положення, що стосуються прийняття судом рішень про направлення кримінальних справ для додаткового розслідування. Важливим є формування виваженого ставлення стосовно оцінки виправдувальних вироків суду. Такі рішення безпосередньо грунтуються на принципі змагальності сторін у кримінальному процесі, який є основоположним. Безпідставне обвинувачення у скоєнні злочину, порушення з боку оперативних працівників, слідчих та прокурора повинні знаходити негативну оцінку, в інших випадках виправдувальний вирок має розціноватися як результат змагальності та уміння захисту спростувати обвинувачення, що не може тягнути за собою негативних наслідків для сторони обвинувачення.

> Необхідно виключити положення, що стосуються прийняття судом рішень про направлення кримінальних справ для додаткового розслідування.

Підлягає вирішенню питання щодо допустимості доказів, їх достатності для прийняття відповідних процесуальних рішень як на досудовій стадії кримінального процесу, так і в суді. Вирішення цього питання необхідно поставити у залежність від складу інкримінованого злочину та від позиції підозрюваного або ж обвинуваченого, підсудного щодо скоєного ними злочину. Свідоме визнання особою вини в інкримінованому злочині, яке здійснено без утиску, без будь-якого стороннього впливу, у присутності захисника на досудовому слідстві, а в подальшому підтверджено у суді, має розціноватися як обставина, що виключає необхідність провадження у справі у повному обсязі. Кримінально-процесуальний закон повинен заохочувати саме таку поведінку осіб, які скоїли злочин, а у подальшому через визнання своєї вини продемонстрували суспільству, потерпілим від злочину своє розкаяння, здійснили реальні кроки щодо усунення наслідків злочинних дій. У такому разі можливим є суттєве скорочення термінів розслідування з одночасним вжиттям заходів стосовно захисту потерпілих, щодо реального поновлення порушених прав, відшкодування спричинених злочинами збитків.

Необхідно визначити органи, які мають здійснювати досудове провадження у кримінальних справах. Необхідності у створенні нових слідчих органів з наділенням їх виключними або ж іншими повноваженнями наразі не існує. Ефективним може бути розслідування злочинів, яке забезпечується високо професійним, технічно оснащеним оперативним супроводом, а тому має витримуватися логіка у діяльності оперативно-розшукових органів — матеріали оперативно-розшукових справ повинні трансформуватися у матеріали кримінальних справ, а розслідування кримінальних справ, у свою чергу, має забезпечуватися оперативним супроводом. Якщо цього не відбувається, то утворюються всі умови для порушення прав осіб, стосовно яких проводилися оперативно-розшукові заходи, марнується час та державні кошти. Тож досудове розслідування злочинів має зосередитися у слідчих підрозділах Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України. Варто розглянути питання про необхідність існування слідчих підрозділів у податковій міліції, якщо вона залишиться після реформування податкових органів, а також про створення органу досудового слідства у Військовій службі правопорядку у Збройних Силах України.

Особливий статус органів прокуратури щодо реалізації функції кримінального переслідування визначає необхідність прийняття прокурором рішення про підслідність кримінальних справ і про можливість безпосереднього провадження досудового розслідування прокурорами у випадках, визначених законом.

Павло БОГУЦЬКИЙ,
перший заступник військового прокурора Південного регіону України, кандидат юридичних наук.

«Два дроти приєднали до частин тіла і подавали напругу»

МІЛІЦЕЙСЬКІ ІСТОРІЇ

Українські правоохоронці знову опинилися в епіцентрі скандалу. Цього разу міліціонери затримали та побили мешканця Харкова Якова Строгана (**на знімку**). Зі слів чоловіка, працівники Київського РУВС застосували до нього грубу фізичну силу і тривалий час безпідставно утримували на одній із квартир міста. Однак про все по порядку.

Почалося це ще в серпні. Сусід щось не поділив з Яковом і поліз битися. В результаті штовханини він упав на скло та порізав спину. Здавалося, інцидент на цьому й завершиться. Однак не так сталося, як гадалося. Близько 2-ї години ночі до Строганів приїхали люди в цивільному, які назвалися працівниками міліції. Вони вимагали відчинити двері у квартиру. Однак чоловік до свого помешкання їх не пустив. Невідомі особи виламали електричний щиток, залишивши квартиру без світла. Також вони намагалися зламати замок та вибити двері. Хазяїн квартири неодноразово телефонував у міліцію. Однак там постійно відповідали, що наряд уже виїхав на місце події. Усе це тривало до 6-ї години ранку. Потім не витримали нерви в Якова. Він впустив людей до свого помешкання. Вони відрекомендувалися працівниками ОВС і запропонували проїхати чоловікові до райвідділу для надання свідчень за фактом бійки.

— Уже в міліції написав пояснення про конфлікт із сусідом. Однак далі почалося найстрашніше, — розповів нещодавно на прес-конференції Яків Строган. — Спочатку правоохоронці попросили написати заяву із зізнанням у спробі вбивства сусіда та завданні йому ножових поранень. Зробити це я відмовився. Оскільки цього не робив. Після цього мене посадили в машину й повезли в невідомому напрямку. Вже через деякий час опинився в лісі. Один із співробітників міліції переодягнувся у камуфляжну форму та почав сильно бити. Згодом ці «кати» витягли з машини прилад, який назвали трансформатором. Два дроти приєднали до частин тіла і подавали напругу. Декілька разів непритомнів. Останній раз, щоб привести мене до тями, міліціонери влили в рот нашатирний спирт, від чого одержав опіки гортані, стравоходу й слизової шлунка. Під час цих процедур попередив міліціонерів, що сердечник і в мене видалена одна нирка, тому можу не витримати таких тортур. Можливо, це й зупинило міліціонерів від подальших дій.

Зі слів чоловіка, далі правоохоронці привезли його в якесь приміщення, де замкнули. Мовляв, увесь цей час вони телефонували дружині й вимагали за його звільнення 10 тисяч доларів. Однак грошей жінці знайти не вдалося. Через чотири доби міліціонери відпустили Якова, узявши з нього підписку, що він добровільно з'явиться на допит наступного дня. Чоловік звернувся до Управління внутрішньої безпеки ГУ МВС у Харківській області та до прокуратури із заявою. Потерпілий пройшов медичний огляд. Його хотіли госпіталізувати, але він відмовився, побоюючись за своє життя.

Захищати права Строгана погодилася Харківська правозахисна група. За словами адвоката Айгуль Муканової, на сьогодні це не єдиний випадок застосування тортур у харківській міліції. «Однак Яків і ми готові до тривалої боротьби й маємо намір пройти всю судову дорогу — до Європейського суду з прав людини», — зазначила на прес-конференції пані Муканова.

Нагадаємо, за даними правозахисників, майже кожен затриманий, звинувачений у скоєнні тяжкого чи особливо тяжкого злочину в Україні, потерпає від знущань та катувань із боку міліціонерів.

Олександр ПЕКНИЙ.

P. S. За інформацією Харківської правозахисної групи (ХПЗ), 29 жовтня прокуратура Київського району відмовила Якову Строгану в порушенні кримінальної справи. Проте він досі не отримав на руки документ, який це підтверджує.

Фото надано ХПЗ.

З початку року в Києві викрадено 447 автомобілів

ЯК НЕ СТАТИ ЖЕРТВОЮ

«За останні три дні в столиці зареєстровано два випадки заволодінь автотранспортом. В Дарницькому районі викрадено «Лексус G 300», 2005 року випуску, державний номер АА 0065АН, а в Шевченківському — «Тайоту Камрі», 2006 року, д/н АА8790АМ». На жаль, останнім часом таких повідомлень від правоохоронців побільшало. За інформацією Державтоінспекції, у Києві щодоби викрадається декілька транспортних засобів. Парадокс, але злочинців влаштовують усі автомобілі — від престижних іномарок до старих «Запорожців».

Найчастіше викрадають ті машини, які найлегше відкрити й завести. Кумедний випадок трапився нещодавно в Печерському районі столиці. До райвідділу міліції надійшло повідомлення про викрадення легкового автомобіля з місця паркування. Володар залишив свого «залізного коня» біля будинку, попередньо вимкнувши акумулятор. Викрадачі, чоловік та жінка, почали просто штовхати машину. До речі, чоловік обманув дружину, сказавши, що авто належить його товаришеві, й той попросив його перекотити машину на інше місце. Звісно, вигляд двох людей, які штовхають легковик вулицями міста, викликав зацікавленість міліціонерів. Подружжя затримали, а транспорт повернули власнику.

— За 10 місяців 2010 року на території міста Києва було скоєно 447 незаконних заволодінь автотранспортом. Знайдено 167 автомобілів, — розповідає «Голосу України» начальник ВДАІ Печерського району Віталій Кваша. — Тільки в нашому районі за цей час зареєстровано 25 викрадень. Пальму першості в цій невтішній статистиці зловмисники віддають автомобілям марки «Лексус». Не обійшли вони своєю увагою і інші іномарки, такі як «Тайота». Вона посідає друге місце. На третій позиції попиту — «Деу Ланос». Але не слід думати, що крадії надають перевагу тільки автомобілям із-за кордону.

За словами В. Кваші, щоб не стати жертвою таких шахраїв, необхідно пам'ятати декілька простих порад. Насамперед треба знайти час та певну суму грошей і обов'язково обладнати автомобіль протиугінним пристроєм. Навіть відлучаючись на хвилину від машини, не забувати натиснути кнопку сигналізації, увімкнути тумблер і забрати ключі з собою. Не потрібно залишати свій автомобіль на прибудинковій території, де немає відповідної охорони. Таким чином, навіть непрофесійні автокрадії спокушаються без надмірних зусиль поцупити машину. Необхідно постійно користуватися послугами гаражів, стоянок. Залишаючи свого «залізного коня» на станції технічного обслуговування, не потрібно розповідати слюсарям про свої секрети. Звичайно, краще звертатися до людей, які добре відомі.

Якщо все ж таки у вас поцупили автомобіль, необхідно в першу чергу повідомити про це міліцію, вказавши модель, реєстраційний номер, номер двигуна, шасі, кузова. Бажано назвати вірогідний час викрадення та можливий напрямок руху зловмисника, а також наявність особливих прикмет: пошкоджене крило, розбитий підфарник, погнутий бампер тощо. Якщо на місці злочину були свідки, запишіть їхні контактні телефони й попросіть повідомити працівникам ОВС прикмети злочинців, транспортного засобу, який ті використовували. І пам'ятайте: залишаючи свій автомобіль без нагляду, ви сприяєте його викраденню.

Олександр ПЕКНИЙ.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

СЛУЖБА 102

ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ

Пневматичний пістолет призвів до трагедії

До чергової частини Радомишльського райвідділу міліції надійшло повідомлення, що в лісовому масиві повісився хлопець. Слідчо-оперативна група видимих тілесних ушкоджень, які вказували б на наявність ознак злочину, не виявила. Загиблим виявився 20-річний учитель праці однієї зі шкіл району. За три дні до того він звернувся до райвідділу із заявою про те, що один з учнів 11 класу через необережність здійснив постріл із його пневматичного пістолета, який він залишив без нагляду. В результаті інший учень отримав ушкодження ока. Як з'ясувалося, заявник разом із школярами садив у лісовому масиві дерева. В перервах між роботою стріляли з пневматичного пістолета по пластикових пляшках. Потім усі повернулися до школи. Вчитель залишив пістолет на столі, а сам на деякий час вийшов. Цим і скористався один з учнів. Постраждалий у лікарні. А молодий учитель виніс собі вирок сам...

Олексій КАВУН.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ

Засудили вербувальниць

До трьох років позбавлення волі з конфіскацією майна Довгинцівський суд Кривого Рогу засудив двох мешканок міста за торгівлю людьми. Як повідомили у відділі зв'язків із громадськістю ГУ МВС України в Дніпропетровській області, зловмисниці вербували та продавали в сексуальне рабство дівчат із неблагополучних сімей, яким обіцяли заможне життя покоївок шикарних готелів чи офіціанток елітних ресторанів у Москві. Тільки-но ті прибували до місця призначення, у них відбирали документи і примушували займатися іншою «роботою». За кожну одиницю живого товару вербувальниці отримували до 400 доларів США. Під час чергової спроби передати сутенерам двох дівчат, одна з яких намагалася перетнути державний кордон із фальшивими документами, зловмисниць заарештували.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ

Бандитів затримали наступного дня

На автошляху Черкаси—Сміла двоє 19-річних грабіжники вчинили розбійний напад на водія таксі. Бандити завдали 34-річному чоловікові ножових поранень у шию, заволоділи його грішми і викрали автомобіль. Потерпілому, якому вдалося вискочити з машини, надали допомогу випадкові люди. Наступного дня правоохоронці затримали злочинців в одному із сіл Шполянського району. Таксист перебуває у Смілянській міській лікарні. Його стан стабільно тяжкий.

Лідія ТИТАРЕНКО.

КИЇВ

Шахрай ошукав понад 90 громадян

Працівниками Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю спільно з УБОЗ у місті Києві затримано мешканця Дніпропетровська, який розшукувався правоохоронцями за скоєння низки шахрайських злочинів. Підозрюваний шляхом зловживання довірою підприємців виманював в останніх великі суми грошей начебто на придбання товарів промислової групи. За попередніми підрахунками оперативників, зловмисник ошукав більш як 90 осіб та незаконно заволодів коштами в сумі понад 1,2 мільйона гривень.

Прес-служба ГУБОЗ МВС України.

Єврокомісія оголосила про заборону з 2011 року використання хімічної речовини бісфенол А у виробництві дитячих пластикових пляшок. У ЄС побоюються, що ця хімічна сполука може вплинути на розвиток дитини та її імунну систему *(Укрінформ)*

Протягом 2010 року відпочило та оздоровилося майже 55% дітей шкільного віку, що становить 2 млн. 361 тис. 672 дитини. Про це повідомив міністр у справах сім'ї, молоді та спорту Равіль САФІУЛЛІН *(Укрінформ)*

Олег ЛЯШКО: «Мені не соромно дивитися людям в очі...»

На Чернігівщині загалом, і в Прилуцькому районі зокрема Олега Валерійовича Ляшка знають не лише завдяки трансляції парламентської сесії.

В активі народного депутата — сотні кілометрів відремонтованих доріг, дитсадків, шкіл, ФАПів, газифіковані села. От і в Прилуцьку районну лікарню депутат приїжджає вже втретє. Тут його добре знають, а тому актовий зал, де відбувалася зустріч депутата із співробітниками лікарні, був заповнений вщент. Ляшко добре знає проблеми цього медичного закладу, свого часу сприяв у наданні транспорту для лікарів, які виїздять на виклики до хворих, різноманітного медичного обладнання, нині на часі — будівництво нової котельні для лікарні. Про це та й про багато інших речей і була розмова з медиками.

«На утримання органів державної влади в держбюджеті закладено 40 мільярдів гривень — каже депутат, — а на медицину — лише 7 мільярдів. То чи можна з таким фінансуванням починати якісь реформи в медичній галузі країни? А без реформ вітчизняна медицина, особливо на селі, вже не спроможна задовольняти потреби людей, просто лікувати хворих вже нема як і нема за що... Ось провели так звану оптимізацію — тобто, позакривали ФАПи в селах, аптечні пункти. В результаті мешканці сільської місцевості вимушені їздити по ліки до райцентру. Чи це розумно? І чи таким має бути реформування сільської медицини?»

Медицина — больова точка Чернігівщини ще й тому, що сьогодні область перша у країні за смертністю, й остання — за показниками народжуваності. Тому у виступах та запитаннях медиків, які вони ставили депутату, звучало чимало критики на адресу нинішньої влади... Приміром, як виживати ліквідаторам-чорнобильцям, якщо на життєво необхідні для них ліки на рік виділяється лише 1500 гривень. «Щоб профінансувати всі соціальні закони, прийняті останніми роками, в держбюджет необхідно додатково закласти 200 мільярдів гривень, — зазначає депутат, — звісно, таких коштів у бюджеті немає, та й навряд чи колись з'являться... Наша біда у тому, що такі закони — приміром, закон про дітей війни — приймаються напередодні виборів, вони популістські, бо не підкріплені бюджетними коштами...».

Тому, власне, Ляшко й приїздить на Чернігівщину регулярно, щоб у міру своїх депутатських можливостей розв'язувати болючі проблеми людей, які вже не сподіваються на допомогу держави.

Така зустріч відбулася цього разу в селі Малківка — чи не єдиному в Прилуцькому районі, в якому депутат ще не був. Розмова традиційно розпочалася з прохання Олега Валерійовича до селян розповісти про всі проблеми, які їх турбують. А проблеми в Малківці, як і в переважній більшості сіл регіону, традиційні — погані дороги, закриття дитячого садка (хоча в селі 34 дитини дошкільного віку), відсутність шкільного автобуса, який довозив би дітей з сусіднього села Сухоярівка, що за два кілометри, до місцевої школи... Усі ці проблеми Ляшку знайомі, бо не одну таку він уже вирішив. Ось і цього разу, занотовуючи всі прохання малківчан, каже: «Будемо вирішувати...».

І це не порожні обіцянки. «Я не боюся приїжджати на Чернігівщину знову і знову, — зазначає депутат, — не боюся зустрічатися з людьми, не боюся дивитися їм в очі, тому що свої обіцянки я намагаюся виконувати».

Власне, про важливість тримати слово, мати принципи й не відступати від них, хоч би як важко це було, говорив Олег Ляшко зі студентами Прилуцького гуманітарно-педагогічного коледжу: «Першочергове завдання для держави сьогодні — створення нових робочих місць. Щоб ви з дипломами на руках мали змогу влаштуватися на роботу за спеціалізацією, а не реєструватися на біржі праці, щоб 7 мільйонів наших співвітчизників, які працюють сьогодні за кордоном, мали змогу трудитися і сплачувати податки на батьківщині, а не в Італії чи Іспанії...».

Наприкінці зустрічі зі студентами, з нагоди 95-річчя навчального закладу, Олег Валерійович зробив іменинникам подарунок — кошти на придбання миючого пилососу.

Не менш теплою та неформальною була зустріч депутата і з колективом Прилуцької птахофабрики. Люди, зайняті у виробництві, цікавилися, чи підпише Президент сумнозвісний Податковий кодекс. «Особисто я не розмовляв би з Президентом мовою ультиматумів, хоч і в опозиції до нинішньої влади, — зауважив Ляшко, — але й приймати цей Податковий кодекс не можна, він фактично знищує середній клас в Україні...».

«І влада, і опозиція мають передусім дбати про свою державу, а не про власний імідж. Тому я готовий шукати із владою спільні рішення — от, приміром, і в питанні підготовки Податкового кодексу. Потрібно шукати компроміси, потрібно приймати державницькі рішення, які влаштовували б і підприємців, і владу, і опозицію. Тільки так — спільними зусиллями — країна буде рухатися вперед...», — переконаний Олег Ляшко.

Селяни чекають на приїзд віце-прем'єра

КОНФЛІКТНА СИТУАЦІЯ

Спостерігаючи за резонансним конфліктом у селі Зубра Пустомитівського району Львівської області, де в селян для суспільних потреб відбирають приватизовану землю і взамін нічого путнього не пропонують, створюється враження, що чиновницькій байдужості не має меж. Усе немов би перевернулося з ніг на голову: не влада існує для людей, а люди для влади. Чиновники прикриваються благими намірами — будівництвом дороги до стадіону, який споруджують до Євро-2012. Хто ж стане третейським суддею між селянами та чиновниками?

Тепер навіть простий селянин із Зубри, вікна якого виходять на майбутній стадіон, замислюється: чи діють закони в нашій країні?

Хоча поперваx жодних суперечок не виникало. Десятки гектарів землі під стадіон та бізнесові об'єкти віддавали тихо, без шуму і відкатів. Тільки з кількома десятками селян обласна влада не порозумілася.

А люди живуть своїми проблемами, ходять Зуброю і не знають, чого ще очікувати від нинішньої влади. Вони не сліпі — бачать, звідкіля на Львівщині віють вітри. Тому в невеличкому приміському селі Зубра з нетерпінням очікують на черговий приїзд у регіон віце-прем'єра Бориса Колеснікова: «Приїде Борис і нас розсудить». Під дорогу йде земля чи для бізнесових об'єктів? Чому селян безсоромно обдирають до нитки?

У селян Зубри під виглядом будівництва дороги до стадіону відбирають понад 20 гектарів землі. Як компенсацію за неї пропонують трохи більше 6 гривень за квадратний метр. Ринкова ціна землі біля стадіону доходить до 5 тисяч доларів за сотку. Сума навару — понад 10 мільйонів доларів.

У людей відбирають приватизовані земельні ділянки, але ніякої заміни не пропонують. Ще й лякають: придуть донецькі й усе безплатно заберуть. Тільки причому тут донецькі? З людьми не порозумілися свої — галичани.

Чиновники кажуть: немає зайвих земель. Але є ще землі запасу.

Конфлікт розгорівся після того, як голова облдержадміністрації Василь Горбаль підписав розпорядження про визначення земельних ділянок, які підлягають відчуженню. Один із пунктів передбачав проведення грошової оцінки землі. От тільки як? Чиновники намагаються забрати селянську землю за копійки.

До речі, львів'яни сподівалися, що новий очільник області, як недавній банкір, спрямує на Львівщину нові фінансові потоки. Однак сталося навпаки: приплив інвестицій у регіон зменшився. А тут ще землю в селян стали відбирати за безцінь.

Причому йдеться про бідні родини, які за рахунок батьківських земельних наділів сподівалися бодай частково розв'язати свої життєві проблеми. А їх залишають, як то кажуть, з носом. Замість того, щоб із селянами порозумітися, все пояснити, регіональна влада провокує нові конфлікти.

Богдан КУШНІР.

Львівська область.

***P. S.** Коли матеріал уже стояв у полосі, зі Львова надійшло повідомлення, що вчора, 26 листопада, на стадіоні, який споруджують до Євро-2012, страйкували будівельники «Комфортбуду», котрим уже третій місяць не виплачують зарплату. Заступник голови Львівської облдержадміністрації з Євро-2012 Володимир Губицький визнав факт заборгованості, та, на його думку, це не така вже й велика затримка. Так, роботи на стадіоні справді виконані, але затримався генпідрядник.*

Тільки як пояснити це робітникам, які живуть не з дивідендів, а лише на одну зарплату?

На знімку: Валентина Бобенчик показує свою землю.

Фото Олега ОГОРОДНИКА.

СПОРТ

Турнірна хроніка

Плавання. Ейндховен (Нідерланди). Чемпіонат Європи на «короткій» воді. 50 м вільним стилем. 1. Штефан Дайблер (Німеччина) — 20,98; 2. Марко Орсі (Італія) — 21,17; **3. Андрій Говоров (Україна) — 21,32.**

Гандбол. Бровари. XIII міжнародний турнір жіночих національних збірних «Кубок Турчина». 25 листопада. 3-й тур. Україна — Білорусь. 32:38. Азербайджан — Литва. 32:28. Господарки турніру стали володарками призу.

	В	Н	П	М	О
1. Україна	**3**	**0**	**0**	**93—69**	**6**
2. Білорусь	2	0	1	96—81	4
3. Азербайджан	1	0	2	73—79	2
4. Литва	0	0	3	68—101	0

Футбол. Між іграми Ліги Європи з білоруським БАТЕ (2 грудня) і молдовським «Шерифом» (15 грудня) київське «Динамо» проведе збір у Туреччині. Це зумовлено тривалою паузою, а також можливими примхами погоди в Києві. Команда вирушить на південь 5 грудня.

І «Металіст» залишить домівку. Він проведе тренувальний збір у Нідерландах в рамках підготовки до поєдинку групового турніру Ліги Європи з ПСВ. Після матчу 5-го туру Ліги Європи з «Дебреценом» у «Металіста» утвориться пауза завдовжки у два тижні. Її харків'яни і заповнять тренувальним збором у країні тюльпанів, куди вирушать 8 грудня.

Баскетбол. Чемпіонат України. Суперліга. 25 листопада. «Азовмаш» (Маріуполь) — «Говерла» (Івано-Франківськ). 73:78 (19:20, 15:13, 17:18, 22:27). «Донецьк» — «Галичина» (Львів). 86:70 (23:16, 25:13, 17:24, 21:17).

Бокс. Чемпіон світу у надважкій вазі за версіями IBF/WBO Володимир Кличко обіцяє провчити британця Дерека Чісору, з яким буде битися 11 грудня. «Чісора — дуже молодий, рішучий і не знає, як далеко він може зайти. Це перевага для нього й небезпека для мене. Але я дам йому урок у ринзі — менталітету, психології і фізики. Вважаю, що Чісора набагато кращий за Девіда Гея й битися з ним куди складніше», — **цитує Кличка «Боксінгсцен».**

Школярі-вундеркінди

Представили 150 кращих авторських наукових винаходів у столичному Палаці дітей та молоді

На першій Всеукраїнській науково-технічній виставці молодих інновацій роботи юних вундеркіндів представив практично кожний регіон України. Хлопці з Київської технічної студії «Винахідник» Євген Феомідов і Владислав Зарешта (керівник Дмитро Кондратенко) показали діючу модель дирижабля **(на знімку).** Він призначений для пошуку вогнищ пожеж у лісових масивах. З борту дирижабля відеосигнал передається на пункт спостереження, де диспетчер може спостерігати за тим, що відбувається. Ця розробка київських школярів на Всесвітній олімпіаді з робототехніки, що проходила цього року на Філіппінах, завоювала кубок «За найоригінальніший проект».

Андрій НЕСТЕРЕНКО.

Фото автора.

Замість того, щоб порозумітися з селянами, регіональна влада провокує нові конфлікти

Що? Де? Почім?

ПРОГНОЗНІ ЦІННИКИ ГРУДНЯ

Уряд і Нацбанк докладуть максимум зусиль для того, щоб річний вимір інфляції не перевищив 12 відсотків. З огляду на те, що управління економічними процесами відбувається здебільшого з допомогою адміністративного та контрольно–репресивного впливу на ринки й підприємства, так і буде. Споживчий попит формуватиме достатня товарна пропозиція та куца платоспроможність споживача, підсилена різдвяними зарплатними виплатами та сімейними заощадженнями. Торговельна активність зросте, але не вище за традиційний сезонний рівень.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Антимонопольний комітет України зобов'язав 10 найпотужніших торговельних мереж (ПАТ «Фуршет», «Мегамаркет», «АТБ-маркет» та інших) знизити роздрібні ціни на молокопродукти та м'ясо птиці адекватно зниженню гуртових цін виробниками. Мережі мають знизити ціни на молоко, сметану, вершкове масло, твердий сир і м'ясо птиці. Такого роду диктат спостерігатиметься і в інших сегментах продовольчого ринку.

БЕНЗИН: ***подорожчання літра А-95 на 40—50 копійок, дизпального — на 20—30. (Тут і далі йтиметься про середні ціни).***

Грудневими подразниками цін на нафтопродукти будуть цінові орієнтири на європейському ринку і зупинка неоподаткованого імпорту. Підвищення акцизів на пальне з 1 січня наступного року (читай Податковий кодекс) зрівняє внутрішні ціни з європейськими раніше, аніж вирівняється якість нафтопродуктів.

БОРОШНО — ***зростання роздрібної вартості на 10 відсотків.***

Результат зумовлять високий рівень цін на зерно на світовому і внутрішньому ринку, обмежені можливості Аграрного фонду задовольняти регіональні потреби за рахунок фіксованих цін на борошно з інтервенційних запасів. Я не виключаю, що зернотрейдери почнуть уже на фініші року закладати в ціни ризики, які пов'язані з відшкодуванням ПДВ за нульовою ставкою.

ХЛІБ: ***подорожчання кілограма хліба пшеничного першого сорту — на 3 відсотки, житнього — на 3 відсотки, соціальних сортів — на 2 відсотки.***

Дорожчатиме борошно — зростатиме вартість хліба. Собівартість виготовлення соціальних сортів житньо-пшеничного хліба через подорожчання енергоресурсів і борошна, заробітних плат не перевищує 5 відсотків, а в багатьох випадках уже є від'ємною, але ціни стримуватимуть жорсткими адміністративними заходами.

КРУПИ — ***зростання роздрібних цін на 8 відсотків.***

Я вважаю, що є економічні передумови для більш істотного подорожчання, але на це торгівля не зважатиме, пам'ятаючи, що крупи — товар соціальний і прив'язаний до купівельної спроможності споживача.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

За дев'ять місяців року (оцінка Рахункової палати) влада програла битву за соціальне забезпечення споживачів геть-зовсім. Розмір прожиткового мінімуму за цей період номінально збільшився на 2,2 відсотка, однак з урахуванням індексу споживчих цін він реально зменшився на 4,8. Рівень бідності зріс на 0,4 пункту — до 26,4 відсотка, або 12,5 мільйона осіб. Маємо статистику, яка несумісна з економічним зростанням: або влада видає бажане за дійсне, або економіка неадекватно сприяє покращенню добробуту населення.

ОВОЧІ, ФРУКТИ: ***подорожчання борщового набору на 10 відсотків, вітамінного — на 15 відсотків.***

За рахунок адміністративних і контрольно-репресивних заходів до учасників ринку можна досягати тимчасового ефекту й тільки на нетривалий час. Приміром, саме так сталося зі зниженням цін на картоплю з 5—6 гривень за кілограм — до 3—4. Але грудневе пожвавлення попиту спричинить чергове подорожчання овочів і фруктів. І не тільки через сезонний чинник, а й через насиченість ринку імпортною продукцією, без якої не обійтися, за відсутності у вітчизняних виробників пристосованої логістики.

МОЛОКО І МОЛОКОПРОДУКТИ: ***подорожчання літра молока на 8 відсотків, кілограма вершкового масла — на 8 відсотків, твердих сирів — на 10 відсотків.***

Я вважаю, що незначне здешевшання молокопродуктів, яке проявилося одразу після прямої погрози Антимонопольного комітету застосувати санкції, протримається недовго. Вони почнуть непомітно дорожчати з другої половини грудня через потребу покривати збитки від витратного сезону.

М'ЯСО: ***подорожчання кілограма свинини на 10 гривень, яловичини — на 8, курятини — на 5 гривень.***

Ціни потягнуться вгору за зростанням попиту на продукцію, викликаним наближенням новорічних свят, зміною з нового року механізму дотування виробників через ПДВ і оподаткування нафтопродуктів. Післяноворічне подорожчання пального, як на мене, стане чи не головним подразником інфляційних процесів в аграрному секторі.

ЦУКОР — ***подорожчання солодкого піску до 7,70—7,90 гривні за кілограм.***

Масштаб роздрібних цін формуватиметься під впливом закінчення сезону цукроваріння і високих світових цін на цукор, залежність від яких посилюватиметься адекватно збільшенню імпорту тростинної сировини. Результат сезону цукроваріння засвідчить дефіцит цукру на ринку обсягом 200—250 тисяч тонн.

АЛКОГОЛЬ: ***подорожчання горілки на 5 відсотків, коньяку — на 8 відсотків, виноградних вин — на 8 відсотків.***

Більш суттєвого подорожчання до кінця року не станеться, але новий рік принесе нові ціни.

ЛІКИ — ***подорожчання на 5 відсотків.***

Оператори ринку ще пам'ятають хвилю антиконкурентних справ о цій порі минулого року, чого виявиться замало, щоб унеможливити зростання цін на медпрепарати, а також на медичні послуги в період ускладнення гострих респіраторних захворювань.

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ — ***подорожчання на 15 відсотків.***

Я вважаю, що відкладена на післявиборний період інфляція тарифів у комунальній сфері буде адміністративно рознесена в часі, аби не загострювати соціального невдоволення споживачів. Тобто матимемо те, що мали дотепер.

ТРАНСПОРТНІ ПОСЛУГИ — ***зростання тарифів на 8 відсотків.***

Транспортні послуги дорожчатимуть під тиском вартості бензину та намірів уряду, зафіксованих у Податковому кодексі. Бажання притиснути перевізників, які спонукають багато пального та експлуатують подержану техніку, обернеться передусім черговим подорожчанням проїзду на комунальному й міжміському транспорті.

ТУРИСТИЧНІ ПОСЛУГИ — ***подорожчання на 15 відсотків.***

Це, як на мене, той мінімум, котрий можуть дозволити собі в грудні організатори й зимового туризму, й курортного відпочинку в країні та за її межами.

ОФІЦІЙНИЙ КУРС — ***7,97 гривні за долар США.***

Я допускаю сезонне зростання тиску на гривню у зв'язку з певним уповільненням валютних надходжень від експортерів, борговими розрахунками в корпоративному секторі та посиленням інфляційних очікувань.

Сергій ВЛАД.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Згідно з даними Держкомстату, приріст реального ВВП у третьому кварталі становив 3,5 відсотка проти минулого року. З поправкою на зміщення виробничих циклів в АПК і вищу порівняльну базу, ніж у першому півріччі, це — ознака того, що економіка відновлюється дуже важко. А нестримне зростання держборгу і падіння прямих інвестицій можуть надихнути владу на найгірше — діставатися бажаного за рахунок підвищення споживчих цін.

РЕГІОНАЛЬНИЙ МОНІТОРИНГ

ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ

Найбільше подорожчали крупа та молочні продукти

З початку цього року індекс споживчих цін у Житомирській області, як і по Україні, піднявся на однакову позначку — 7,4 відсотка. При цьому, як засвідчують дані облуправління статистики, ціни на харчові продукти підвищились майже на 8 відсотків. Найбільше, в 1,6 разу, подорожчали крупи, на 31 відсоток — кисломолочна продукція, від 20 до 25 відсотків — какао, сметана, вершки, морозиво, консервоване молоко, масло. В межах від 8 до 13 відсотків зросли ціни на олію, цукор, безалкогольні напої, хліб, молоко, шоколад, цукерки, маргарин, сири та сіль. З початку року овочева продукція подорожчала на 11 відсотків, водночас ціни на картоплю підвищилися в 1,6 разу, овочі, вирощені з насіння — на 15 відсотків. Серед фруктів на чверть подорожчали банани, на 18 відсотків — цитрусові.

Загалом у жовтні на організованих ринках області продукції рослинництва продано на 6 відсотків менше, ніж за такий само період торік.

Олексій КАВУН.

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Молоко та картопля псують статистику

На Чернігівщині в листопаді не відчувається різких стрибків цін на продовольчому ринку. Як і взимку, кілограм телятини, свинини можна купити за 40—55 гривень. Порівняно з літом упала вартість сала. Його можна придбати навіть за 15 гривень за кілограм.

Не змінилися ціни на курячі стегенця (15 гривень 60 копійок), кури-бройлери (18 гривень 10 копійок), балик (47 гривень), фарш (36 гривень), печінку свинячу (14 гривень), телячу (22 гривні 50 копійок).

На Хитрому ринку картопля у павільйоні продається за 4 гривні 50 копійок, морква — за 4, капуста — за 4 гривні 50 копійок. Яблука можна купити й за 4 гривні.

Тиждень тому підвищилися ціни на олію. Її продають на 0,7—1 гривню дорожче (пляшка коштує від 11 до 14 гривень).

Проти літа істотно підвищилася вартість молокопродукції. Масло місцевого молокозаводу продають за 64 гривні за кілограм, а 450-грамовий пакет сметани — за 8,3 гривні. Літр молока коштує 7, 43 гривні.

Сергій ПАВЛЕНКО.

РІВНЕНСЬКА ОБЛАСТЬ

Хто на шопінг, хто на «зирінг»

Останнім часом пенсіонери, які мають більше вільного часу, ніж працюючі, краще орієнтуються в цінах, знають про акції, знижки. «Тут яйця дешевші, ніж на ринку, — переконувала літня жінка подругу в супермаркеті. — Бери, не сумнівайся, бо 5 гривень 70 копійок — це не 20 гривень, як на ринку». Й, справді, на сусідньому ринку ціни на курячі яйця «кусаються»: бабця править за десяток два червінця. Зате м'ясо тут дешевше, ніж у магазинах: кілограм яловичини обійдеться до 50 гривень, а якщо з кісткою, то й дешевше, свинини — від 35 (гуляш) до 48 гривень (м'якоть).

Зважаючи на те, що на Рівненщині тільки ледачий чи городянин не садить картоплі, все ж цьогоріч ціна на неї зросла і коливається від 3 до 4 гривень за кілограм. По 4—4,5 гривні за кілограм правлять на ринку за білокачанну капусту, по 10 гривень — за цвітну, за кілограм столових буряків — 4 гривні, стільки ж — за моркву, по 6 — за цибулю, по 20—25 гривень — за помідори.

Подорожчали на ринку молочні продукти. Якщо раніше літр молока можна було виторгувати за 5 гривень, то тепер — за 7, літр сметани коштує від 24 до 32 гривень, кілограм сиру — від 28 до 30 гривень.

Тішить бодай те, що ціна на соціальний хліб «Дарницький» стабільна — 2 гривні 65 копійок.

Олександра ЮРКОВА.

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ

Вартість харчів «порозумнішала»

Останнім часом ціни на продукти харчування в Луганську стабілізувались. Причому подекуди вартість овочів та фруктів у супермаркетах нижча, ніж на ринках. Насамперед це пояснюється домовленістю влади з власниками торговельних структур про «розумну ціну» на першочергові продукти харчування і більш плідною співпрацею супермаркетів з місцевими виробниками сільгосппродукції. Вартість такого головного продукту, як картопля, уже місяць тримається на позначці 6—6,50 гривні за кілограм, суттєво не змінилися за цей час і ціни на моркву, цибулю та буряк — відповідно 7—8, 6—10 і 3—4 гривні за кілограм. Вартість м'яса теж стабільна — від 35 до 60 гривень за кілограм, а яєць — коливається від 5 до 7 гривень за десяток. Літр молока в магазині коштує від 6 до 8 гривень, а в селян, які торгують молочним продуктом біля багатоповерхівок, трилітрову банку можна купити за 18—20 гривень. Така крупа, як гречка, не стала дефіцитом, але ціна на неї різна — від 11,50 до 16 гривень, а цукор подекуди сягає 10 гривень за кіло, хоча його середня ціна — 8,60—8,80 гривні.

Алла АНТІПОВА.

Під час цьогорічної Всеукраїнської благодійної акції «Серце до серця» на Прикарпатті зібрали понад 182 тис. грн. для допомоги новонародженим дітям з різними вадами, *повідомила наш власкор Дарина НАЗАРЧУК*

На підготовку медицини чотирьох українських міст, що приймають Євро–2012, необхідно від 500 млн. до 1 млрд. грн. Про це вчора на прес–конференції у Донецьку заявила голова Комітету Верховної Ради з охорони здоров'я Тетяна БАХТЄЄВА *(Укрінформ)*

Фіктивна тривога! Ліки, як і колись, відпускатимуть без рецептів

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Володимир Карасик також зазначив, що все те, що купувалося в аптеці без рецепта, продаватиметься без нього й надалі. «Це стосується лікарських засобів від застуди, серцевих крапель і так далі, що становить приблизно 30% всіх препаратів, що продаються на території України», — підкреслив він.

А от, що має помінятися, вважають у МОЗ, так це ставлення лікарів до рецептів, що виписуються. По-перше, ескулапам доведеться згадати латину.

— Річ у тім, що рецепт — це не тільки внутрішньоукраїнський, це, по суті, міжнародний документ. Адже пацієнт має право за цим рецептом купити необхідні йому ліки й в інших країнах світу, якщо, звичайно, це не стосується категорії наркотичних засобів або подібних речей, — пояснив Володимир Карасик.

По-друге, всі рецептурні лікарські препарати виписуватимуться виняткова на бланках і у двох екземплярах. Перший — для пред'явлення в аптеці або аптечному кіоску, другий — для хворого.

— Раніше, на жаль, наші пацієнти не мали можливості залишити в себе ніякого документа, який свідчить про те, що йому виписано той або інший препарат. З 1 грудня все зміниться. І у випадку якихось казусів він із цим рецептом, підписаним лікарем, зможе звертатися в ті або інші інстанції для того, щоб вирішити питання, пов'язані з його лікуванням, — сказав заступник директора Департаменту регуляторної політики.

Він також зазначив, що за реалізацію рецептурних медикаментів без рецепта аптеку можуть позбавити ліцензії. «Ми — не каральний орган і перший час лояльно ставитимемося до аптек. Але кінцевим покаранням стане позбавлення ліцензії», — заявив Карасик. Те саме, за його словами, стосуватиметься й медичних установ. Примітно, що в рецепт вписуватимуть назву лікарських засобів, а не речовин, як повідомлялося раніше.

Фотоетюд Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Щоправда, для багатьох медиків такі нововведення сюрпризом не стали.

— Я зі своїми колегами нічого нового для себе не відкрив. Ми як писали рецепти на бланках на латині, так і писатимемо, — розповів «Голосу України» міський ревматолог Маріуполя Юрій Бурченко.

Наталія ОВДІЄНКО.

Перший пішов: школи Полтавщини закрили на карантин

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Тим часом хворіють на грип та ГРВІ і в решті регіонів країни. Насуваються віруси на Донеччину. Медики зізнаються, епідемічна ситуація в області є нестійкою. Адже на багатьох адмінтериторіях захворюваність серед школярів уже перевищила епідемічний рівень.

Наближається до епідемічного порогу рівень захворюваності і у Львівській області. За повідомленнями тамтешньої облдержадміністрації, у восьми районах і одному районному центрі області епідпоріг уже перевищено. За повідомленням Укрінформу, така ж ситуація у п'яти районах Чернівецької області. Сам обласний центр балансує на межі епідпорогу.

Попри це, за словами головного лікаря Центральної санітарно-епідеміологічної станції МОЗ України Любові Некрасової, епідемічна ситуація щодо грипу в Україні стабільна. Тим часом за минулий тиждень у країні захворіло на грип або ГРВІ понад 48 тисяч осіб. Більшість із них — діти. Медики прогнозують, що з кожним тижнем кількість хворих зростатиме. Отож, мовляв, саме час подумати про методи профілактики. Початку ж епідемії грипу у всеукраїнському масштабі чекають у середині грудня.

Слідство у справі Климентьєва заходить у глухий кут?

Харківського журналіста Василя Климентьєва, котрий зник кілька місяців тому за загадкових обставин, криміналісти намагаються ідентифікувати за ДНК серед непізнаних тіл по всій Україні. Про це в Харкові заявив заступник міністра внутрішніх справ України, начальник Головного слідчого управління Василь Фаринник.

Але оскільки це занадто велика й копітка робота, то, судячи з усього, слідство зайшло в глухий кут.

Керівництво слідчої групи зазначило, що один із напрямів слідства — перевіряти всю інформацію про знайдені невпізнанні тіла та про зниклих безвісти. Від часу зникнення В. Климентьєва в Харківській області виявлено 46 невпізнанних тіл чоловічої статі, з них особи 35-ти вже встановлено, 11 — перевіряються. Також перевіряються тіла, знайдені й невпізнанні в усіх областях України, а таких нині налічується 44.

Правоохоронці також заявили, що на сьогодні в арсеналі слідства залишаються чотири основні версії зникнення журналіста, головна з яких — його професійна діяльність. Проте жодна з версій поки що не одержала переконливих доказів. Також було повідомлено, що за останній час обсяг зібраних у цій справі матеріалів зріс майже удвічі: зібрано 32 томи матеріалів слідчо-оперативних дій, допитано 337 свідків, призначено 77 судово-медичних експертиз, із більшості яких уже отримано результати. А також проведено 25 оглядів передбачуваних місць пригод, 28 обшуків, отримано 54 дозволи суду на зняття інформації з каналів зв'язку.

> Правоохоронці заявили, що сьогодні в арсеналі слідства залишаються чотири основні версії зникнення журналіста, головна з яких — його професійна діяльність.

В. Фаринник особливо підкреслив, що слідча бригада справді працює дуже зацікавлено з метою розкрити злочин у найкоротший термін, якщо такий справді був.

— Ми не просто накопичуємо матеріали у справі, а реально відпрацьовуємо великий обсяг інформації. Але що більше відповідей ми на наші запитання одержуємо, то більше нових запитань з'являється. Ми не бачимо сприяння слідству з боку фігурантів наших версій — вони поводяться так, що їх не можна виключити з кола підозрюваних. Прізвищ я не назву, але це не фігуранти зі статей В. Климентьєва. Чи живий він? Кримінальну справу порушено за фактом вбивства. І якщо сказати, що він живий, то всі версії, крім інсценування, треба відкинути. Тож нічого поки що однозначно стверджувати не можна.

Микола КОСИЙ.

Харків.

За бідних хворих Пирогов платив сам

Фото з архіву Арвідаса ШЕМЕТАСА (Укрінформ).

Анатомічний атлас Пирогова демонструє завідувач кафедри анатомії Кримського державного медуніверситету професор Василь Пикалюк.

ДАТА

200–річчя з дня народження Миколи Пирогова — творця воєнно-польової хірургії, медика, педагога і громадського діяча зі світовим ім'ям — його послідовники у Вінниці відзначили проведенням науково–практичної конференції з питань запровадження сучасних методик лікування. Перед її початком представники медичної галузі області поклали квіти до підніжжя пам'ятника Пирогову на вулиці його імені та відвідали музей–садибу і церкву–некрополь, де вже 129 років зберігається забальзамоване тіло талановитого хірурга.

— Численні відкриття, про які мріяв і які передбачав Пирогов, збагатили сучасну медичну науку і практику, — зазначив під час конференції головний лікар обласної клінічної лікарні імені Пирогова Олександр Жупанов. — У закладах нашої області накопичено значний досвід трансплантації органів і тканин людини, досягнуто грандіозних успіхів у галузі хірургії судин, знеболення, реанімації та реабілітації хворих. А анатомічний атлас хірурга Пирогова ще й досі служить посібником.

Полюсом добра називають околицю Вінниці, де розташований музей-садиба Пирогова. Тут він провів двадцять останніх своїх років. На території садиби збереглася також аптека, яку спорудив Пирогов. Нині це музей воскових фігур. На частині рецептів лікар робив позначку «Для бідних». Ліки в такому разі відпускали в аптеці безплатно, точніше, їх оплачував Пирогов. Він же створив першу на Вінниччині лікарню.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Усі рецептурні лікарські препарати виписуватимуть виняткова на бланках і у двох екземплярах

Рейдерську атаку на джерело здійснили... бобри

ОТАКОЇ!

Поблизу села Малі Дорогостаї Млинівського району обабіч автошляху Луцьк—Дубно є доволі приваблива місцина, що зветься Джерело. Вона і природно, й етимологічно відповідає назві, бо облюбували її люди саме завдяки джерельній воді. Щоб посмакувати та запастися нею, повсякчас біля джерела зупиняються авто. Недавно, приміром, тут втамовувала спрагу туристична делегація з Непалу, керівник якої заявив: якби у їхню пустелю хоч сотню таких джерел, то пустеля стала б оазою.

Утім, попри привабливість та красу, місцина останнім часом зазнає нашестя бобрів. Ще влітку, завівшись у місцевій водоймі, вони поводились не так агресивно, а цьогорічної осені гризуть на своєму шляху будь-яку деревину, що трапляється, — лише тріски залишаються. Накинувшись на одне із товстостовбурних дерев, перепиляли його за кілька діб. До того ж, якщо раніше, побачивши людей, бобри миттю кидалися у воду, то нині навіть не звертають уваги. Зрештою, це і зрозуміло, бо гості тутешнього природного затишку з добротою та ласкою ставляться до тварин — підкидають їм усілякі їстівності, намагаючись сфотографувати...

Коли люд покидає місцину, бобри знову беруться за своє — гризуть стовбури, будують греблю. Тим самим завдають подвійної шкоди: нищать природу і затоплюють місцину біля джерела, не даючи змоги людям набрати води з витоку. Уже десятки разів ці греблі доводилося розбирати, але таке діяння ніби злило тварин і змушувало їх працювати над створенням загати ще активніше.

Як буде далі і що переможе: любов до тварин чи до деревин? Над цим питанням розмірковують природолюби. Але в будь-якому разі обіцяють, що бобри від їхнього рішення не постраждають. Утім, виселити їх із водойми конче необхідно, бо з такими темпами скоро всі дерева перетворять на тріски.

Євген ЦИМБАЛЮК.

Рівненська область.

Фото автора.

На знімку: наслідки бобрової старанності — одне дерево уже перепиляли, два сусідні — на черзі.

Від наркотиків зостався лише дим

Миколаївські правоохоронці знищили вилучену наркотичну сировину й прекурсори на суму майже 200 тисяч гривень.

У багаття пішло майже тринадцять кілограмів макової соломки й канабісу, опіум, ефедрин та інші лікарські препарати, які містять наркотичні речовини. Щомісячна процедура знищення вилученої наркотичної дурману проводиться в плановому порядку. В листопаді правоохоронці Миколаївського гарнізону міліції активно приєдналися до міжнародної антинаркотичної операції «Канал-2010». У результаті уже порушено 93 кримінальні справи, 16 з яких пов'язані з незаконним обігом наркотиків. До кримінальної відповідальності притягнуто 16 осіб, до адміністративної — дев'ять.

Галина ПОРФИР'ЄВА.

Миколаївська область.

Поки мати була у друзів, троє малюків загинули під час пожежі

У приватному будинку в Свердловську згоріло троє маленьких дітей. Коли в кімнаті з'явилось полум'я, нікого з дорослих удома не було. Горе-матір, повертаючись від друзів напідпитку о другій ночі, побачила, що в будинку пожежа. Вона встигла вихопити з ліжечка лише найменшу Надійку, але дитя вже не дихало.

Сусіди, що збіглися на допомогу, намагалися впоратися з вогнем самотужки, але марно. Коли прибули пожежники, ніхто з дітей ознак життя не подавав. Трирічного хлопчика та дворічну дівчинку знайшли на підлозі біля дитячого ліжечка. Можлива причина трагедії — пустощі з вогнем. Та провина за дитячі смерті лежить на їхній матері. Як свідчать сусіди, 36-річна жінка частенько залишала доньок та сина самих, замикала двері та йшла на гульки. У помешканні не було освітлення та інших елементарних умов для існування. Гроші, які горе-мати отримувала від держави на утримання дітей, вона витрачала на власні потреби. За фактом загибелі трьох дітей розпочалось слідство.

Алла АНТІПОВА.

Луганська область.

ФОТОФАКТ

Фото Вадима ГРИГА (Укрінформ).

Поет, громадський діяч Борис Олійник вручив літературно-мистецьку премію імені Івана Нечуя-Левицького художниці Валентині Панко.

Проїзд у маршрутках подорожчає до п'яти гривень?

З нового року проїзд у маршрутках подорожчає на 1,5 гривні. Про це заявив голова Всеукраїнської асоціації автоперевізників Віталій Рева.

Причиною зростання цін він називає можливе прийняття нових акцизів, закладених у Податковому кодексі. Тоді ціни на паливо можуть підвищити на 5—6 відсотків. При цьому Рева повідомив, що «нинішні тарифи були сформовані при вартості 95-го бензину 5—5,3 грн. Тому зростання тарифів економічно обґрунтоване». Він також зазначив, що вартість проїзду зросте залежно від завантаженості маршруту. Так, ціни на маршрутах з великими пасажиропотоками злетять мінімально — лише до 4 грн., інші — до 4,5—5 грн. Найдорожчими стануть поїздки у приміських маршрутах, де, за словами Реви, ціни можуть підвищитися до 8—10 гривень. Водночас у київській міській адміністрації завіряють, що для подорожчання проїзду у «Богданах» немає підстав. Нагадаємо, днями у зв'язку із прийняттям нового Податкового кодексу столичні таксисти вже підняли ціни на свої послуги.

Уже і в Середньому — сучасний спортмайданчик

Новий спортмайданчик зі штучним покриттям в смт Середнє під Ужгородом відкрив керівник Закарпаття Олександр Ледида **(на знімку праворуч)**. Новеньке міні-поле споруджували майже два місяці. Майданчик відповідає усім нормам — зручне покриття, огорожа, розмітка. Тож юні футболісти, навіть попри майже зимову погоду, випробували його одразу після перерізання символічної червоної стрічки. До речі, грати тут можна за будь-якої погоди: високоякісне покриття вбереже від травм і в дощ, і в сніг. І місце вибрали недаремно — міні-поле відкрили поблизу найбільшої в селищі школи:

— У нас у школі навчається 586 дітей, маємо чотири спортивні команди різного віку. І, думаю, майданчик став дуже хорошим подарунком не лише для школярів, а й для всіх мешканців нашого селища, — радіє директор місцевої школи Мар'яна Бабура.

Навколо розташовано 16 невеликих сіл. А Середнє — центральне селище міського типу, де проходять майже всі змагання. Відтепер тут, на території школи, можуть тренуватися команди, проходити ігри.

Василь НИТКА.

Закарпатська область.

Фото прес-центру ОДА.

У НОМЕР

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Прорубали не вікно, а діру в Європу

Спеціальну операцію з викриття контрабандних схем на Львівській митниці провели працівники центрального апарату Державної митної служби України. Після порівняння баз даних двох країн з'ясувалося, що сотні автомобілів з вантажами залишали польську територію, а до України не доїжджали — немов розчинялися в повітрі.

«Після аналізу отриманої інформації ми зрозуміли, що вантажі проходили митні пости у Львівській області без будь-якого опадатковування, — розповів заступник голови Держмитслужби Степан Дериволков. — Для отримання польської бази даних ми змушені були звертатися по допомогу до Брюсселя».

Начальник Львівської митниці Роман Микитюк, який нещодавно приступив до виконання своїх обов'язків, здогадувався про контрабандні схеми, але без додаткової інформації довести провину нечесних працівників не зміг би.

Після порівняння баз даних на пропускному пункті «Рава-Руська» зафіксовано 97 випадків, коли вантаж до українського кордону не довезли, у Шегинях — 26, у Краковці — 32.

Жодних порушень не виявлено на пропускному пункті Смільниця, де українські та польські митники проводять спільний контроль. За результатами перевірки 55 працівників митниці звільнено з посади, 14 понижено у званнях, 3 попереджені про неповну службову відповідність.

Начальники митних постів «Рава-Руська», «Краківець», «Шегині», де й створили справжню діру в Європу, відбулися легким переляком — отримали догани.

Матеріали 10-денної перевірки передали до Генеральної прокуратури, яка з'ясує роль кожного інспектора у створенні контрабандних схем на українно-польському кордоні.

Тим часом у п'ятницю звільнені митники зібралися біля офісу Львівської митниці на акцію протесту. Вони звинувачували перевіряльників у підтасовці даних і у кадровій «зачистці» західного регіону та вимагали поновити звільнених на роботі.

Богдан КУШНІР.

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ

Затримали контрабанду майже на 4 мільйони

У вантажному автомобілі іноземець намагався вивезти через Чопську митницю 320 тисяч пачок цигарок різних марок. Тютюнові вироби він сховав у вантажному відсіку

Фото надано Чопською митницею.

напівпричепа в картонних коробках зі скляними банками.

Днями на один з пунктів пропуску Чопської митниці заїхала вантажівка, водій якої прямував з України на Балкани. Під час митного контролю він надав інспекторам товаросупровідні документи, згідно з якими перевозив скляні банки для консервування. Проте увагу митників привернув пошкоджений трос, яким було опломбовано вантаж. Тож було прийнято рішення провести поглиблений огляд напівпричепа. І в перших же вивантажених картонних коробках митники виявили вміло замасковані серед банок блоки цигарок.

Результат повного вивантаження товару вразив. Працівники митниці очікували, що вартість цигарок може сягнути більш як мільйона гривен. Однак 320 тисяч пачок «потягнули» на 3 мільйони 900 тисяч гривень.

Складено відповідний протокол. Цигарки і автомобіль з напівпричепом вилучено, повідомила «Голосові України» інспектор Чопської митниці Наталя Лях.

Василь НИТКА.

Піти під воду й почати повноцінне життя бойової одиниці

«Відремонтована» мрія української субмарини «Запоріжжя» незабаром стане дійсністю

Для жителів будинків, розташованих на крутому березі Кілен–балки на околицях Севастополя, вид єдиного українського підводного човна, що тут стоїть на приколі, — повсякденне видовище. Але через півроку він зникне з поля зору, піде під воду й розпочне своє друге повноцінне життя.

Підводний човен «Запоріжжя» наступного року відзначить своє сорокаліття. Він перебуває на озброєнні ВМС України з 1997 року. Востаннє виходив у море 1994-го. У травні наступного року субмарина нарешті зануриться у свою звичну морську стихію. Принаймні це пообіцяв міністр оборони України Михайло Єжель, який днями інспектував хід ремонтних робіт на цьому об'єкті.

Підводний човен ремонтують на 13-му судноремонтному заводі Чорноморського флоту РФ. В «оживлення» субмарини вже вкладено близько 40 млн. грн. Вона стала на плановий ремонт ще 2001 року. Але у роботах з реанімації «Запоріжжя» через перебої у фінансуванні й різні підходи до подальшої її долі була багаторічна перерва. З липня кошти на відновлення субмарини виділяються стабільно. Човен уже готовий на 90%. У грудні його чекає швартовий тренінг (тестування роботи всіх агрегатів і систем), а в 2011 році — ходові випробування. І «Запоріжжя» буде повноцінною бойовою одиницею Військово-Морських сил ЗС України.

Команда субмарини, а служать на ній екіпаж з 80 осіб (це офіцери, матроси-строковики та контрактники), з нетерпінням чекає дня занурення. Чесно кажучи, життєвий простір на човні досить обмежений: невеликі кубрики, вузькі коридори, низькі стелі. На субмарині ми не помітили високих матросів. А ось майже двометровому військовому міністру адміралу Єжелю довелося згрупуватися, щоб потрапити всередину.

Кадри на човен підбираються не тільки за зростом, а й за хорошим здоров'ям. Навіть із відповідними іменами. Так, матрос Марін Колок (родом із Чернівців) ще у військкоматі свідомо вибрав місце служби. На «Запоріжжі» юнак уже сім місяців, майже половина терміну. Тож він ще до дембеля встигне побачити морські глибини... А поки трюмний машиніст бойової частини №5 відповідає за пожежну безпеку відсіку, несе бойові вахти, разом з іншими товаришами по службі проходить практичні заняття із занурення та підйому човна. Короткострокова, але заповітна мрія Маріна **(на знімку)** — якомога швидше вийти в море.

— А плавати сам умієш? — запитуємо матроса.

— Звичайно. Можу показати, — охоче відповідає співрозмовник. — Нас учать і водолазній справі, як поводитися в екстремальних ситуаціях...

Командир мінно-торпедної бойової частини підводного човна «Запоріжжя» капітан III рангу Андрій Югов каже, що під час проведення ремонтних робіт екіпаж човна відповідає за пожежо- і вибухобезпечність у його відсіках, навчається та підвищує свій рівень ремонтної підготовки.

Триває підготовка екіпажу на діючих механізмах. Перебуваючи у Севастополі, Михайло Єжель подякував колегам із Чорноморського флоту за надану ними можливість стажування українських моряків на підводних човнах ЧФ.

— Значимість цього човна для наших Військово-Морських сил величезна, — каже Андрій Югов. — Тому що більшість наших кораблів протичовнові. Є й протичовнова авіація. Отже, вони тренуються виконувати бойові завдання, використовуючи як супротивника наш човен. А ми, відповідно, виконуємо свої завдання — пошук надводних цілей і їхнє знищення.

Адмірал Єжель значення субмарини для нашого флоту пояснив на прикладі боксерського рингу. Мовляв, спортсмен може майстерно бити на тренуваннях грушу, але вийшовши на двобій з реальним супротивником, розгубитися. Для перемоги йому потрібний спаринг на тренуваннях. От субмарина є своєрідним спаринг-партнером. На ньому відпрацьовуються завдання протичовнової боротьби. За словами міністра, без перебільшення на «Запоріжжі» буде зав'язано 60% бойової підготовки ВМС.

Командир підводного човна «Запоріжжя» Олег Орлов не менше за матроса Колока чекає занурення довіреного йому судна. Вік човна не вплинув на його головну якість — скритність, уважає підводник.

— У Туреччини є підводний човен, якому більше 50 років. Його будували американці, і він досі на ходу. І наш човен буде так само важко виявити нині, як і двадцять років тому. Що дає більші переваги цьому кораблю, — стверджує командир «Запоріжжя».

Наявність такого човна підвищує обороноздатність країни. Наприклад, у Туреччини 18 підводних човнів. Є субмарина у Болгарії, у Румунії. Практично всі причорноморські держави мають на озброєнні хоча б по одному підводному човну.

На нараді, яку провів міністр оборони у Севастополі за участі ремонтників, військових і місцевої влади, вирішили всі питання фінансування. Михайло Єжель заявив про те, що ремонт підводного човна повністю профінансований. Черговий транш в 2,5 млн. грн. днями перерахований Мінфіном.

Шефство над субмариною взяло місто, на честь якого вона названа. Міський голова Запоріжжя пообіцяв не залишати підшефного без уваги. Днями на човен доставили фарбу й форменний одяг для екіпажу. Командувач ВМС ЗС України віце-адмірал Віктор Макімов пообіцяв, що фотографія спонсора буде на весь відсік човна.

Ольга ВАУЛІНА.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.
Київ —Севастополь–Київ.

Шефство над субмариною взяло місто, на честь якого вона названа

19 листопада. Конституційний Суд України оприлюднив прийнятий 18 листопада висновок у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку стосовно відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо проведення виборів народних депутатів України, Президента України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів вимогам статей 157 і 158 Конституції України (справа про внесення змін до статей 76, 77, 103, 136, 141 та до розділу XV «Перехідні положення» Конституції України).

20 листопада. Львів. Під час презентації офіційного талісману Чемпіонату Європи з футболу було нагороджено переможців минулого сезону серед 5—6 класів Кубка Львова серед загальноосвітніх шкіл із футболу «Котим'яч» — учнів школи-гімназії ім. В. Симоненка.

21 листопада. Одеса. Освячено унікальний храм на честь святителя Луки та архангела Михаїла, який збудовано з дерева за шість місяців без жодного цвяха.

23 листопада. Під час офіційного візиту в Угорську Республіку Голова Верховної Ради України Володимир Литвин зустрівся з Президентом Угорської Республіки Палом Шміттом.

22 листопада. На столичному майдані Незалежності розпочалася всеукраїнська акція протесту проти Податкового кодексу.

25 листопада. Київська область, Обухівський район, с. Копачів. У «Парку Київська Русь» зустрічали учасників автопробігу, який стартував у Донецьку 24 листопада — на підтримку Чемпіонату Європи з футболу 2012 року.

24 листопада. Київ. Президент України Віктор Янукович і Президент Держави Ізраїль Шимон Перес підписали спільну заяву президентів України та Держави Ізраїль.

Сім днів із життя країни очима фотокореспондентів Олександра КЛИМЕНКА, Сергія КОВАЛЬЧУКА, Євгена КРАВСА, Анастасії СИРОТКІНОЇ, прес-служби Президента України та УНІАН

Під час українсько–бельгійського бізнес–форуму, який пройшов під головуванням Прем'єр–міністра Миколи АЗАРОВА та принца Бельгії ФІЛІПА, підписано меморандум про співробітництво між портами Гент та ДП «Миколаївський морський порт», *повідомляє наш власкор Галина ПОРФИР'ЄВА*

Компанія «Агро–маас НВ» вкладе 125 мільйонів євро у будівництво перевалочного термінала на Дніпрі. Щойно відбулося підписання угод між українськими та бельгійськими сторонами, *повідомляє наш власкор у Черкаській області Лідія ТИТАРЕНКО*

ПЛАНЕТА

ВАРШАВА

Поляки дізнаються більше про житомирське дитинство свого героя — Яна Падеревського

Житомирський обласний літературний музей та Житомирська обласна спілка поляків України (ЖОСПУ) проводять просвітницьку місію у сусідній Польщі. Саме так можна назвати підготовлену ними виставку «Ігнацій Ян Падеревський і житомирська земля».

Виставка вже побувала у Пултуську та Варшаві. Нині про житомирський період життя Падеревського дізнаються мешканці Кракова. Далі на зустріч з історією чекають у Битомі. Експозиція приурочена до 150-ї річниці з дня народження Ігнація Яна Падеревського (1860—1941), який більшості українців відомий як світової слави польський піаніст та композитор. Для поляків він також один з представників національно-визвольних змагань польського народу та відродження польської держави 1918 року, яка в його особі отримала свого першого прем'єр-міністра.

Експозиція підготовлена за фінансової підтримки Сенату Республіки Польща та товариства «Польська спільнота». Після повернення до Житомира вона працюватиме постійно. З її експонатів можна буде більше дізнатися про замовчуваний у радянські часи образ І. Падеревського. До речі, місська комісія з топоніміки Житомира пропонує перейменувати вулицю червоного командарма Йони Якіра на Ігнація Падеревського та встановити меморіальну дошку на фасаді музичної школи № 5. Нині в Житомирі проживає кожен третій представник польської діаспори в Україні.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

На знімку: голова Житомирської обласної спілки поляків України Вікторія Лясковська-Щур.

Фото автора.

ПХЕНЬЯН

КНДР готова знищити Південну Корею

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Пхеньян вважає, що Корейський півострів повільно наближається «до війни». Особливо після того, як США й Південна Корея домовилися провести черговi спільні військові навчання поблизу кордонів північнокорейської держави.

Адміністрація президента США Барака Обами раніше офіційно заявила, що американці готові прийти на допомогу своєму союзникові — Південній Кореї в конфлікті з КНДР. «Президент Обама перебуває в постійному тісному контакті з керівництвом Південної Кореї. США готові в будь-який момент захистити свого союзника — Південну Корею й відновити в регіоні порядок та стабільність», — сказав Роберт Гіббс, прес-секретар Білого дому.

Нагадаємо, що 23 листопада Південна Корея й КНДР обмінялися артилерійськими пострілами на острові Йонпхендо. У результаті близько 60 будинків зайнялися, дві людини загинули.

За повідомленнями закордонних інформагентств.

Президенти звірили годинники в Москві

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Варто зазначити, що це десята зустріч Віктора Януковича і Дмитра Медведєва. Більша частина часу роботи комісії стосувалася обговорення «газових питань». Це обсяги й порядок поставок, ціна на російський газ. Важливість цієї теми сформулював помічник президента РФ Сергій Приходько, який наголосив, що «великий обсяг співробітництва в газовій сфері, його перспективи роблять необхідним постійне звірення годинників».

Газова тематика будь-яких переговорів у міждержавних відносинах двох країн визначає всю історію економічного співробітництва України та Росії. Всі інші проблеми у політичній, гуманітарній сферах зазвичай є вторинними, і чиновники, дипломати завжди знаходять рішення, домовляються. Але важко не помітити, що саме російський газ завжди був головним і основним аргументом у діалогах перемовників Києва та Москви. Незалежно від того, сидять за столом бізнесмени чи президенти двох країн.

Віктор Янукович звернув увагу російської сторони на проблему ціноутворення газу для України, яка жорстко прив'язана до світової кон'юнктури й до ціни на нафту, що, як зазначає багато хто з експертів, не відповідає цивілізованим принципам ціноутворення й масштабам прибутку в торгівлі вуглеводнями.

У першому кварталі 2011 року ціна на газ для України збережеться на рівні четвертого кварталу цього року — 230—235 дол. за 1 тисяч куб. м. Однак у передень нинішньої зустрічі президентів України та Росії у «Газпромі» уточнили, що ціна не може бути нижче за 250 дол. Водночас в Європі, до якої не одна тисяча кілометрів від російського кордону, ціна на газ дорожча лише на три долари й становить 253 доларів за тис. куб. Крім того, темами бесід президентів України та Росії були питання перебування Чорноморського флоту Росії у Севастополі, взаємодія обох країн з Євросоюзом і в рамках СНД. Віктор Янукович поінформував свого російського колегу про саміт Україна—ЄС, що проходив саме 22 листопада у Брюсселі, на якому Київ одержав План дій зі скасування безвізового режиму з Євросоюзом. Президенти домовилися створити спільні підприємства у галузі літакобудування, приділили особливу увагу заходам щодо спрощення порядку перетину державного кордону громадянами Росії та України. Профільні комітети україно-російської комісії з економічного співробітництва підготували проект уніфікації документів при виконанні прикордонних і митних процедур.

Фото Андрія МОСІЄНКА (прес-служба Президента України).

У Москві пізно ввечері мала бути підписана низка документів за підсумками роботи комісії, у тому числі з підготовки будівництва моста через Керченську протоку. Створення транспортного переходу має завершитися до Олімпіади у Сочі в 2014 році, про це глави держав домовилися, як відомо, півтора місяця тому.

Віктор ТИМОШЕНКО.

Москва.

Із Попелюшки — в принцеси

Наступного року путами Гіменея з обраницями поєднаються одразу двоє представників європейських королівських родин: князь Монако Альберт II і претендент на британський престол принц Вільям. Особливість ситуації у тому, що вони одружаться з жінками, у жилах яких не тече блакитна кров. Останні тенденції свідчать: щоб одружитися з принцом (чи принцесою) — абсолютно не обов'язково бути знатного роду. За минулі півстоліття у самій лиш Європі 11 представників монарших родин поєднались шлюбом із «простолюдинами».

Приміром, монегаску Альберту II припала до душі колишня спортсменка з ПАР Шарлен Віттсток. З олімпійською чемпіонкою з плавання князь зустрічався чотири роки, однак не поспішав освідчуватися. Врешті, Шарлен світськими манерами, розумом і красою причарувала не лише обранця, а й двір. Тож уже наприкінці літа наступного року весілля святкуватимуть усім заможним маленьким князівством.

Трохи випередить майбутніх молодят британський принц Вільям, який лише нещодавно освідчився своїй однокурсниці Кейт Міддлтон **(на знімку)**. Весілля відбудеться вже 29 квітня у Вестмінстерському абатстві у Лондоні і може стати одним із найдорожчих у світі. Та це й не дивно, адже наречені, можливо, стануть майбутніми королем та королевою Великої Британії. Батьки обраниці принца хоча й не королівської крові, але досить заможні, а сама Кейт веде досить гламурний спосіб життя та час від часу працює у своє задоволення.

Цікаво, що Вільям пішов стопами свого батька принца Чарльза, котрий побрався із простою британкою Камілою Паркер-Боулз (після загибелі принцеси Діани — **Ред.**). От і виходить, що майбутньою королевою країни після Єлизавети II може стати особа незнатного походження, адже Вільям та Чарльз — перші у черзі на британський престол.

Та не лише представники, а й представниці королівських родин нині наважуються поєднати долі із людьми не свого кола. Цьогоріч шведська кронпринцеса Вікторія одружилася із своїм фітнес-тренером, а 2002 року принцеса Норвегії Марта-Луїза навіть відмовилась від титулу та всіх привілеїв і володінь заради коханого-письменника.

Та більшість осіб королівської крові не стоять перед вибором «кохання чи титул». Тож, як свідчить практика, навіть прості продавщиці, перекладачки та телеведучі можуть стати претендентками на трон, а часом і королевами існуючих монархій. Щоправда, держав із подібною формою устрою у світі лише тридцять, тож конкуренція у сучасних «попелюшок» ще та.

За матеріалами міжнародних інформагентств.

Фото Photoshot/Укрінформ.

Спротив придушували танками

Події в Бразилії дедалі більше нагадують громадянську війну

Бразильським поліцейським у проведенні масштабної спецоперації в одному з найкримінальніших районів Ріо-де-Жанейро надають підтримку бойові підрозділи. У п'ятницю стало відомо, що встановлено контроль над центром скупчення багатьох злочинців — фавелою Віла-Крузейру. Це сотні людей, яких поліцейські й військові витіснили з інших частин міста. На підході до цього місця злочинці звели барикади з підпалених автомобілів і відкрили вогонь по силах правопорядку. Нагадаємо, що в останні дні підрозділи військової поліції були спрямовані в 17 найбідніших районів Ріо-де-Жанейро для боротьби з бандитами, які протягом декількох днів блокують рух на вулицях міста, ведуть обстріл поліцейських відділків, розгромлюють магазини, підпалюють автомобілі й рейсові автобуси. У відповідь «спецназ» проводить зачищення. Там розгорнулася справжня вулична війна.

Влада впевнена, що все це — це помста наркобаронів за те, що їх витіснили з багатьох районів міста. Між тим багато хто побоюється, що коли владі здолати злочинні угрупування не вдасться, то 2014 року під загрозою опиниться проведення в Ріо чемпіонату світу з футболу, а можливо, і Олімпіади в 2016 році. У сутичках поліції із представниками вуличних банд у Ріо-де-Жанейро вже загинула 21 особа, є поранені, заарештовано 153 підозрюваних. Усього в Ріо близько тисячі бідних кварталів. У них живе кожен третій городянин цього шестимільйонного міста.

Студенти не хочуть платити більше

Італію та Великобританію охопили студентські протести. На масові акції протесту проти «університетської реформи» вийшли тисячі студентів, викладачів і науковців у Римі, Мілані, Турині та Флоренції. Вони обурені планами уряду скоротити державну фінансову підтримку вузів і НДІ й підняти плату за навчання у 2–3 рази.

Фото Photoshot/Укрінформ.

Сутички між учасниками акції протесту й поліцією у Флоренції.

У багатьох містах маніфестації переростають у сутички з поліцією. Крім того, через демонстрації і захоплення визначних місць туристи не завжди можуть оглянути знамениті пам'ятки Італії. Так, у Римі протестувальникам удалося прорватись до Колізею, ввійти на його територію і навіть розтягти транспарант на древніх стінах. У Пізі студенти блокували вхід на знамениту падаючу вежу й не пропускали туристів. А в Палермо на кілька годин було закрито міський вокзал.

Студентські заворушення відбулись і в Великобританії. І тут молодь вийшла на вулиці через освітню реформу, яка передбачає підвищення оплати навчання в три рази. В організованих у Лондоні, Единбурзі, Манчестері, Брістолі, Ліверпулі, Бірмінгемі, Шеффілді, Кембриджі та Оксфорді маршах протесту взяло участь 130 тисяч чоловік. Студенти не хочуть платити більше, тому будували на вулицях барикади й палили вогнища. Наступну акцію призначено на 30 листопада.

За повідомленнями міжнародних інформагентств.

Відповідно до рішення загальних зборів учасників ТОВ «Велмі Пром» (17500, м. Прилуки, вул. Іванівська, 79, код 32615443), протокол від 23 листопада 2010 року, прийнято рішення про ліквідацію товариства. Претензії приймаються ліквідаційною комісією протягом двох місяців з дня опублікування цього оголошення за адресою: 17500, м. Прилуки, вул. Іванівська, 79, (тел./факс - 04637-4-45-37).

Постановою Господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) від 25.11.2010 р. по справі № 25/210/10 Товариство з обмеженою відповідальністю «Азовлізинг», юридична адреса: 72503, Запорізька область, с. м. т. Якимівка, вул. Пушкіна, буд. 31, код ЄДРПОУ 35037668, р/р 2600810461902 в АТ «Метабанк», м. Запоріжжя, МФО 313582, р/р № 26009001000660 в ЗФ ВАТ «Банк БІГ ЕНЕРГІЯ», м. Запоріжжя, МФО 313708, р/р № 2600400010148 в ЗФ ПАТ «КБ «Хрещатик», м. Запоріжжя, МФО 373005 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру згідно ст. 51 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Ліквідатором банкрута призначено Голову ліквідаційної комісії Ревуцького Андрія Миколайовича. Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування цього оголошення за адресою 72503, Запорізька область, с. м. т. Якимівка, вул. Пушкіна, буд. 31, т. 0671520893.

ВАТ «Корделівський цукровий завод», код ЄДРПОУ 00371699, повідомляє кредиторів, що чергові загальні збори акціонерів ВАТ «Корделівський цукровий завод» (протокол № 1 від 22.11.2010 року) прийняло рішення про припинення діяльності ВАТ шляхом ліквідації ВАТ «Корделівський цукровий завод».

Претензії кредиторів за письмовою заявою приймаються до 22. 01.2011 року за адресою: Вінницька область, Калинівський район, с. Корделівка, вул. Київська, 10.

Постановою Господарського суду Київської обл. від 09.11.2010 р. визнано банкрутом ЗАТ «Броварський ДОК» (08132, Київська обл., м. Вишневе, вул. Промислова, буд. 10, код ЄДРПОУ 00274772).

Вимоги до банкрута приймаються ліквідатором за адресою: 03087, м. Київ, п. в. 087, а/с 73.

Ленінський районний суд м. Вінниці повідомляє, що в м. Вінниці по вул. Грушевського, 17 в каб. 208, 13.12.2010 року о 09 год. 30 хв. відбудеться розгляд справи за позовом Кредитної спілки «Вінницький кредит» до Коваленко Олексія Васильовича, Наумчук Лариси Миколаївни про стягнення заборгованості за договором кредиту. В судове засідання викликаються відповідачі Коваленко Олексій Васильович, Наумчук Лариса Миколаївна. Явка відповідачів є обов'язковою.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Вища кваліфікаційна комісія суддів України, відповідно до підпункту 2 пункту 3 статті 74, пункту 1 статті 76 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», повідомляє про підготовку матеріалів щодо обрання кандидатів на посаду судді безстроково: Іноземцевої Любові Василівни, Єжової Світлани Степанівни, Лазненко Людмили Леонідівни, Семендяєвої Інесси Вячеславівни, Якушенко Раїси Євгеніївни на посаду судді господарського суду Луганської області.

Постановою господарського суду Львівської області (79014, м Львів, вул. Личаківська, 128) від 10.11.2010 р. у справі № 31/66 про банкрутство Приватного підприємства «Аквітон» (79014, м. Львів, вул. Некрасова, 57/32, код ЄДРПОУ 35327220, р/р 26000145306000 в АКІБ «УкрСиббанк», МФО 351005) визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Надлонка Андрія Івановича (ліцензія серії АВ № 470296 від 10.03.2010 р.), і. н. 2657912357, адреса: 79066, м. Львів, вул. Зубрівська, буд. 25-А, кв. 33; тел. (0322) 22-00-19.

Постановою господарського суду м. Севастополь від 15.11.2010 по справі № 5020-4/221 приватне підприємство «Форсаж» (99011, м. Севастополь, вул. Луначарського, 23, кв. 25, код 31968180) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Дрогайцев А. О., 99059, м. Севастополь, вул. П. Корчагіна, 34, кв. 22.

Кредиторські вимоги приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44 б) від 19.11.2010 у справі № 50/516-б визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Будівельна компанія «Моноліт ЛТД» (03118, м. Київ, вул. Козацька, буд. 118, корпус «В», ідентифікаційний код № 35981137) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено Товариство з обмеженою відповідальністю «Нартекс Девелопмент» (04050, м. Київ, вул. Мельникова, 12, ідентифікаційний код 35331834).

Письмові заяви кредиторів направляти до Господарського суду м. Києва або ліквідатору протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Межрегіональна Українська Біржа
оголошує про продаж на аукціоні:

Назва об'єкту Лот №1: Товари і запаси на складах. Початкова вартість продажу об'єкту без ПДВ - 13 332,00 грн.

Назва об'єкту Лот №2: Товари і запаси на складах. Початкова вартість продажу об'єкту без ПДВ - 13 347,19 грн.

Назва об'єкту Лот №3: Опочне оснащення. Початкова вартість продажу об'єкту без ПДВ - 199 627,35 грн.

Назва об'єкту Лот №4: Опочне оснащення. Початкова вартість продажу об'єкту без ПДВ - 540 591,39 грн.

Назва об'єкту Лот №5: Опочне оснащення. Початкова вартість продажу об'єкту без ПДВ - 52 569,44 грн.

Балансоутримувач об'єкту: ВАТ "Дебальцівський завод металургіного машинобудування" (Адреса: 84700, Донецька обл., м.Дебальцеве, вул.Жовтнева, 84.).

Сума грошових коштів для участі в аукціоні - 10% початкової вартості продажу.

Крок аукціону - 10% початкової вартості продажу.

Умови продажу: наявність не менше двох учасників.

Засоби платежу: для фізичних та юридичних осіб - грошові кошти.

Аукціон відбудеться через 30 днів з дня опублікування інформації за адресою: 83114, м.Донецьк, пр.Панфілова, 20а о 10 годині.

Кінцевий термін прийняття заяв на участь в аукціоні - три дні до початку аукціону.

Ознайомитися с об'єктом можна в робочі дні за місцем його розташування.

Плата за реєстрацію заяви у розмірі одного неоподаткованого мінімума (17 грн.) та кошти у розмірі 10% початкової вартості продажу для участі в аукціоні: одержувач - Межрегіональна Українська Біржа: п/р 26008310346100 в Філії "Донецьке РУ" АТ Банк "Фінанси та кредит", МФО 335816, код ЄДРПОУ 31402754.

Одержати додаткову інформацію та подати заяву на участь в аукціоні можна на Межрегіональної Українській Біржі за адресою: 83114, м.Донецьк, пр.Панфілова, 20а, тел. (062) 334 30 69 з 9.30 до 16.00, вихідні - субота, неділя.

Ліквідатор
ТОВ «Укрпромбанк»,

за погодженням з Національним банком України (Рішення комісії з питань нагляду та регулювання діяльності банків № 736 від 17/11/2010 р.) оголошує про продаж меблів ТОВ «Укрпромбанк», що були у використанні. Продаж розпочинається з 07/12/2010 р.

З питань придбання зазначеного майна звертатися за адресою: 01133, бульв. Лесі Українки, 26, м. Київ, та за тел.: 537 47 56.

Постановою Господарського суду Запорізької області (69001, вул. Шаумяна, 4, м. Запоріжжя) від 08.11.2010 р. у справі № 25/186/10 визнано банкрутом фізичну особу - підприємця Чуканова Сергія Станіславовича (72000, Україна, Запорізька область, м. Мелітополь, вул. Пушкіна, 362, ідентифікаційний номер 2339307450), відкрита ліквідаційна процедура і ліквідатором призначено Венську Оксану Олександрівну (49116, м. Дніпропетровськ, вул. М. Рильського, 137, тел. факс: (056) 7946245). Строк прийняття претензій 1 місяць.

Постановою Господарського суду Запорізької області (69001, вул. Шаумяна, 4, м. Запоріжжя) від 08.11.2010 р. у справі № 25/185/10 визнано банкрутом фізичну особу - підприємця Козиревську Світлану Олександрівну (Україна, Запорізька область, Василівський район, с. Балки, вул. 1 Травня, 118, ідентифікаційний номер 2872718760), відкрита ліквідаційна процедура і ліквідатором призначено Венську Оксану Олександрівну (49116, м. Дніпропетровськ, вул. М. Рильського, 137, тел. факс: (056) 7946245). Строк прийняття претензій 1 місяць.

Постановою господарського суду Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8 під.) від 18.11.10 р. по справі № Б-19/240-10 товариство з обмеженою відповідальністю "ФІРМА "ТРИВЕК" (код 32032080, юридична адреса: 61002, м. Харків, вул. Сумська, буд. 112; р/р 26005819370411 у відділенні № 19 ПАТ Банк "Грант", м. Харків, МФО 351607) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Немашкалова Василя Михайловича (поштова адреса: 61002, м. Харків, вул. Мироносицька, 65, кв. 33).

Ухвалою господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема,157) від 04.11.2010 р. по справі № 5/84б Акціонерне товариство закритого типу «Угольинвест», м. Сніжне, (86507, Донецька область, м. Сніжне, вул. Шуберта, буд. 106; код ЄДРПОУ 21781993) визнано банкрутом, відкрита ліквідаційна процедура строком на шість місяців, ліквідатором призначено арбітражного керуючого Шкоду Андрія Сергійовича (адреса: 84500, Донецька область, м. Артемівськ, вул. Леніна, буд. 14, кв. 22; ліцензія серія АВ № 499163).

Заяви кредиторів приймаються протягом 30 календарних днів з дати опублікування оголошення на адресу: 84500, Донецька область, м. Артемівськ, абонентська скринька 117.

Ухвалою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 03.11.2010 р. порушена справа № 45/226б про банкрутство приватного підприємства «АЛІУМ-ДОН» (код за ЄДРПОУ 36442985, 83025, м. Донецьк, вул. Петровського, буд. 47, п/р 26001301799137 в ПАТ ГУ «ПІБ у Донецькій області», МФО 334635), введена процедура розпорядження майном та мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна призначений арбітражний керуючий Голобородько Сергій Олександрович (ліцензія серія АВ № 081164 від 27.07.2006 р., 83015, м. Донецьк, бул. Шкільний, б. 16, кв. 139, тел.: (050) 568-03-10).

Заяви з кредиторськими вимогами до боржника приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

Правобережна товарна біржа повідомляє про проведення аукціону із продажу майна підприємства боржника - Державного підприємства "Придніпровський хімічний завод", а саме: Лот №1 - будинок №181 (східна зона) цеху 37, інвентарний номер 1010714, розташоване за адресою: м. Дніпродзержинськ, пр. Аношкина, 179/85. Стартова ціна лота: 44750,00 грн. у т.ч. ПДВ. Лот №2 - незавершене будівництво по вул. Семашко, м. Дніпродзержинськ, будинків №1, №2, №3. Стартова ціна лота: 249972,00 грн. у т.ч. ПДВ. Лот №3 - незавершене будівництво будинок №753 (під розбирання), розташоване за адресою: м. Дніпродзержинськ, пр. Аношкина, 179/85. Стартова ціна лота: 45054,00 грн. у т.ч. ПДВ. Лот №4 - пожежне депо, розташоване за адресою: м. Дніпродзержинськ, пр. Аношкина, 179/85. Стартова ціна лота: 807584,00 грн. у т.ч. ПДВ. Для участі в аукціоні необхідно подати письмову заявку організаторові - Правобережній товарній біржі, за адресою: м. Дніпродзержинськ, пр. Леніна 35-С, з 9 00 до 17 00 (крім вихідних) і внести гарантійний внесок (10% від стартової ціни) і реєстраційний внесок - 17,0 грн. на рахунок організатора торгів - ПП Тамбулатова М.М.: п/р №260082904 у ДФ ЗАТ АБ "Укргазбанк", МФО 305448, ІПН 3018801102. Тел. для довідок (0569) 53-11-24, 067-564-59-37. Ознайомиться з майном можна за місцем перебування об'єкта. Останній день прийому заяв: 24.12.2010р. (включно). Аукціон відбудеться 27.12.2010р. в 12.00 за адресою: м. Дніпродзержинськ, пр. Леніна, 35-С, у торговельному залі Правобережної товарної біржі.

Філія державної госпрозрахункової установи "Агентство з питань банкрутства" в Чернівецькій області організовує аукціон, з продажу майна банкрута: ТзОВ "Київ". Для продажу пропонуються:

Лот №1 Не житлова будівля-Гараж, (літ.Б), заг. площею 557,80 м кв., що знаходиться за адресою: Чернівецька обл. Хотинський р-н с.Владична, вул. О.Кобилянської, 27-В., стартова ціна 92400,00 грн. з ПДВ; Лот№2 Не житлові будівлі - Цех (літ. В) з навісом (літ.В[1]), цех загальною площею 2 209,00м кв., навіс загальною площею 446,50 м кв., що знаходяться за юридичною адресою: Чернівецька обл. Хотинський р-н с.Владична, вул. О.Кобилянської, 27-Г, стартова ціна 840000,00 грн. з ПДВ; Лот№3 Не житлова будівля - Модуль, з 30% знижкою, (літ. А), площею 941, 80 м кв., що знаходиться за адресою: Чернівецька обл. Хотинський р-н с.Владична, вул. Кобилянської, 27-Д, стартова ціна, 131040,00 грн. з ПДВ; Лот №4 Не житлова будівля - Контори (літ. А), площею 203,90 мкв, що знаходиться за юр. адресою: Чернівецька обл. Хотинський р-н с.Владична, вул. Кобилянської, 42, стартова ціна 75600,00 грн. з ПДВ; Лот№5 Автоклав, стартова ціна 1800,00 грн. з ПДВ; Лот№6 Преса для склеювання бруса горизонтальні-30 шт, стартова ціна 11458, 00 грн. з ПДВ; Лот №7 Столи зборні-4шт, стартова ціна 1183,00 грн. з ПДВ; Лот №8 Опори регулюючі-2шт, ціна 708,00грн з ПДВ; Лот№9 Столи інструментальні -8 шт, стартова ціна 961,00 грн. з ПДВ; Лот №10 Стільниці в зборі-24шт, ціна 4066,00 грн. з ПДВ; Лот №11 Верстат чотирьох операційний, інвен.№1, стартова ціна 18792,00 грн. з ПДВ; Лот №12 Верстат обрізний, інвен. №2, ціна 5011,00 грн. з ПДВ; Лот №13 Прес для склеювання горизонтальний, інвентарний №3, стартова ціна 1187,00 грн. з ПДВ; Лот №14 Циркулярка торцева, інвент.№4, стартова ціна 683,00 грн. з ПДВ; Лот №15 Циркулярна пила інвент. №5, стартова ціна 317,00 грн. з ПДВ Лот№16 Заготовка паркетна, дуб, 470 х 80 х 30, 2 куб.м, стартова ціна 2506,00 грн. з ПДВ; Лот №17 Заготовка паркетна, дуб, 320 х 80 х 30, 1,10 куб.м. стартова ціна 1378,00 грн. з ПДВ; Лот №18 Заготовка паркетна, дуб, 470 х1480 х 30, 0,14 куб.м. стартова ціна 175,00 грн. з ПДВ; Лот №19 Дошка обрізна ялина, 35, 2,00 куб.м. стартова ціна 1065,00 грн. з ПДВ; Лот №20 Дошка обрізна, граб, 30, 2,20 куб.м. стартова ціна 1378,00 грн. з ПДВ; Лот №21 Дошка обрізна, граб, 50, 0,10 куб.м. стартова ціна 56,00 грн. з ПДВ; Лот №22 Дошка обрізна, дуб, 0,50 куб.м. стартова ціна 564,00 грн. з ПДВ; Лот №23 Дошка обрізна, дуб, 50, 0,25 куб.м. стартова ціна 94,00 грн. з ПДВ; Лот №24 Брус клеєний, 80 х 80, 1,40 куб.м. стартова ціна 745,00 грн. з ПДВ; Лот №25 Дошки в асортименті 4,00 куб.м. стартова ціна 2004,00 грн. з ПДВ. Майно знаходиться за адресою: вул.О.Кобилянської, 27-Г. с.Владична, Хотинського р-ну Чернівецької обл. З технічною характеристикою майна банкрута та умовами участі в аукціоні можна ознайомитись у організатора аукціону за телефонами (0372) 584368, 0505228757. Заявки приймаються за адресою: м.Чернівці, вул. Головна, 44/24, ЧФ ДГУ "Агентство з питань банкрутства". Останній день подання заявок "24" грудня 2010р. Аукціон відбудеться "28" грудня 2010р. об 10 год. за адресою: м. Чернівці, вул. Головна, 44/24, Чернівецька філія ДГУ "Агентство з питань банкрутства.

Господарським судом Закарпатської області визнано банкрутами та відкрито ліквідаційну процедуру щодо наступних підприємств:

Постановою від 12.11.2010р. по справі № 16/41 - Товариство з обмеженою відповідальністю "Автоцентр-М" (адреса: Закарпатська область, м. Мукачево, вул. Берегівська, 66, код ЄДРПОУ 32694588, рахунок № 26009301266467 в Філії "Відділення ПАТ Промінвестбанк в м. Рахів Закарпатської області", МФО 312204).

Постановою від 23.12.2009 р. по справі № 6/185 визнано банкрутом, 08.02.2010 р. призначено ліквідатора, 20.07.2010 р. перейдено до загальної процедури - Кооператив "Заря" (адреса: Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Собранецька, 118/25 код ЄДРПОУ 02133722, рахунок № 26006301200265 в філії "Відділення ПАТ Промінвестбанк в м. Ужгород", МФО 312163).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Ракущинець Андрія Андрашовича (ліцензія АВ № 158243 від 19.09.2006р., адреса: 88000, Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Богомольця, 12, кв. 59, поштова адреса: м. Ужгород, вул. Підградська, 59). Заяви кредиторів приймаються Господарським судом Закарпатської області за адресою: 88000, м. Ужгород, вул. Коцюбинського, 2а.

13 грудня 2010 р. на ТБ "Кримська Аграрна біржа" відбудеться повторний аукціон з продажу майна, яке належить Відкритому акціонерному товариству "Європейський банк розвитку та заощаджень" (на стадії ліквідації) загальною вартістю 110000,00 грн, а саме:

Лот №	Найменування	Характеристика	Початкова ціна (без ПДВ), грн.
1	46/100 частки однокімнатної квартири	1-й поверх. Загальна площа 28,1 кв.м, в т.ч. підсобна кімната площею -21,0 кв.м.; коридор - 3,8 кв.м; кухня (переобладнана в санвузол) - 3,3 кв.м. Окремий вхід. Технічне забезпечення: холодне водопостачання, электропостачання, центральна каналізація. Приміщення пристроєне до житлового будинку, розташоване в центральній частині міста. Можливе використання під офіс. Вигідна транспортна розв'язка. Є місце для стоянки автомашини в дворі.	110000,00

Майно продається єдиним лотом. Розташоване за адресою: АР Крим, м. Сімферополь, вул. К.Лібкнехта/вул. Желябова, № 7/4, кв. № 9. Довідки по огляду майна за тел. (0652) 55-00-03.

Початок аукціону об 11 год. 13.12.2010 р. за адресою: м. Сімферополь, пр-т Перемоги, 4.

Бажаючі прийняти участь в аукціоні мають подати заявки **до 08.12.2010 р.** за адресою м. Сімферополь, вул. Р. Люксембург, 17 і проводять оплату реєстраційного внеску - 51,00 грн. на р/р 26009840201196 і гарантійного внеску - 10% від початкової ціни майна на рахунок 26009840201196 ТБ "Кримська Аграрна біржа" у КФ ПАТ "Хрещатик" м. Сімферополь, МФО 384942, ЄДРПОУ 31257637 (сума гарантійного внеску включається у вартість майна у разі його купівлі. Програвшій стороні гарантійний внесок повертається).

Організатор аукціону: ТБ "Кримська Аграрна біржа". Інформація про порядок участі в аукціоні за тел: (0652)512-712; 52-10-42; (050) 397-41-06.

Європейська економічна палата відкрила своє представництво в Україні *(УНІАН)*

Перший транш для модернізації однієї з ділянок газотранспортної системи України становитиме 300 млн. дол. Про це заявив директор департаменту Євросоюзу МЗС України Василь Філіпчук *(Укрінформ)*

Гроші треба шукати

У Луганську відбувся перший Міжнародний інвестиційний форум

ПРОРИВ

Залучення інвестицій в економіку і соціальний розвиток області завжди стояло на порядку денному керівників Луганщини, але, треба визнати, очікуваного результату робота в цьому напрямі не давала. Нинішній рік вирішено зробити переломним у тому плані, що переглянути та змінити підходи до пошуку інвесторів і створити новий, привабливіший інвестиційний імідж регіону.

Початок цьому поклав Міжнародний форум, що ставив завдання найбільш повної й чіткої демонстрації науково-економічного потенціалу Луганщини. Такий важливий економічний захід у міжнародному форматі в області проводиться вперше. Готуючись до нього, організатори пішли за галузевою ознакою. Запрошуючи ту або іншу компанію до співпраці, виходили з відповідності її профілю роботи специфіці кожного конкретного інвестпроекту. «Ми зробили максимум, щоб продемонструвати учасникам і гостям форуму, що у Луганщини є сучасні технології, висококваліфіковані кадри й потужний базис для подальшого розвитку», — сказав на відкритті форуму голова Луганської облдержадміністрації Володимир Пристюк.

Фото автора.

У роботі форуму взяли участь 114 представників бізнес-кіл із 15 країн близького зарубіжжя, а також Європи, Близького й Далекого Сходу, яким цікаві напрацювання як у Луганській області, так і в Україні. Свої інтереси виявили делегації з Російської Федерації, Болгарії, Білорусі, США (штат Меріленд), Польщі, Саудівської Аравії, Нідерландів, Франції, Німеччини.

У рамках дводенної роботи форуму відбулася панельна дискусія «Реальний сектор економіки та шляхи розвитку регіону», учасники якої обговорили напрями співробітництва бізнесу та влади в реалізації інвестиційних проектів Луганського регіону. Серед обговорюваних питань — умови фінансування інвестиційних проектів, інвестиційний клімат в Україні з погляду бізнесу, практика реалізації інвестиційних проектів конкретно в Луганській області. Перший день форуму завершився не тільки дискусіями, а й реальними діями — підписанням низки угод, що обопільно важливі як для регіону, так і для інвестора. Зокрема, коментуючи угоду, підписану з компанією «ТНК-ВР», Володимир Пристюк зазначив, що ця компанія планує займатися розвідкою і видобутком природного газу із щільних піщаників, вклавши інвестицій на суму 2 млрд. 480 млн. грн.

Представники шведської делегації вже висловили зацікавленість у розробках у сфері енергоефективності. Вони зазначили, що Луганська область споживає багато енергії, тому шведи мають намір розробляти в регіоні енергозберігаючі та ефективні технології. Енергозбереження зацікавило також і французьку делегацію. Так, за словами голови корпоративного й інвестиційного бізнесу BNP Paribas в Україні Домініка Меню, представники Франції вже відзначили деякі аспекти й розробки, наприклад, біопаливо, енергозбереження. За словами пана Меню, французькі підприємці поки що нічого не знають про Луганський регіон. «Ми тут, щоб змінити це, — підкреслив Домінік Меню. — Сьогоднішній форум дасть змогу не просто ознайомитися із запропонованими проектами, а й визначити інтереси, вирішити, з якими людьми ми могли б спілкуватися, щоб вони були зацікавлені».

Чимало проблем нагромадилося в агропромисловому комплексі області. Зокрема, недостатньо розвинена галузь великорогатого скотарства, внаслідок чого молокопереробним заводам регіону бракує сировини. Змінити ситуацію допоможе реалізація проекту з будівництва молочного комплексу на 10 тис. корів. Вартість усього пілотного проекту на 2 тис. голів становить 240 млн. грн. Протокол намірів про взаємодію Луганської облдержадміністрації, Луганської обласної ради і ТОВ «МТК» уже підписано.

Представники інвестиційних фондів низки країн запропонували луганцям провести подібні виїзні галузеві інвестфоруми в їхніх країнах. Такі пропозиції передусім надійшли з Великої Британії, Іспанії та Німеччини. За словами директора обласного КП «Регіональне агентство сприяння інвестиціям» Юрія Бережного, організаційні моменти ці країни готові взяти на себе, для того щоб максимально широке коло інвесторів одержало доступ до того банку ідей і проектів, які має сьогодні Луганщина. Усього за результатами форуму підписано п'ять великих угод. І це чимало, зважаючи на те, що в економіку Луганщини вони залучать більш як 3 млрд. грн.

Алла АНТІПОВА.

Луганськ.

Недорогий хліб з лікувальними властивостями

Нову технологію виробництва борошна розробили винахідники з Тульчина на Вінниччині — батько і син Космачі.

Зерно не треба везти до млина

У вартості хліба чи не найдорожчою складовою є борошно. Винахідники Костянтин (батько) і Стефан Космачі **(на знімку)** кардинально змінили процес його виготовлення. За їхньою технологією зерно не треба везти до млина. Борошно утворюється безпосередньо на технологічній лінії у пекарні. До того ж з набагато меншими затратами, ніж на борошномельних комбінатах.

— Суть нашого винаходу в тому, що зерно під час проходження на конвеєрі опромінюється інфрачервоним світлом, — каже Костянтин Космач. — Для цього застосували спеціальні лампи. Сам процес опромінення не новий. Його практикують на великих комбінатах з метою кращого зберігання збіжжя. Далі зернини потрапляють під потужні магніти. Молекули структуруються, а тоді у так званій камері резонансу зернини розігріваються і «вибухають», перетворюючись на «порох».

Співрозмовник дістає з камери цей «порох». На долоні звичайнісінське борошно. Принаймні на перший погляд не відрізниш його від виготовленого у млині. Хоча різниця насправді є, уточнює пан Космач. Але її не відчуваєш, коли їси хліб, спечений з борошна, яке винахідник назвав «порохом».

— Завдяки економії на виготовленні борошна, вартість нашого хліба становить 1,4 гривні, — уточнює Костянтин Космач. — Саме в таку ціну обходиться випічка 700-грамового буханця. Порівняйте, для прикладу, з вартістю буханки хліба «Гетьманський», його у нас продають за 3,1 гривні, виходить дешевше удвічі. Економлять винахідники ще й на вартості зерна. Для випікання пробного хліба брали зерно пшениці 4—5 класу. З такого збіжжя борошно для хліба у пекарнях зазвичай не використовують.

За найпростішим рецептом

Пробний хліб спекли за найпростішим рецептом. «Так, як колись пекли сільські газдині в печах, — продовжує співрозмовник. — До борошна додали дріжджі, цукор, сіль. Жодних домішок чи розрихлювачів, які так поширені нині в пекарнях».

Проведені досліди у низці НДІ столиці засвідчили, що хліб Космачів має підвищену харчову та біологічну цінність. Чому? Бо повністю зберігається, що закладено в зерні природою — білки, жири, макрота мікроелементи, вітаміни і навіть харчові волокна. Винахідники мають з цього приводу конкретні висновки фахівців. Вони й підтвердили збалансованість щоденного продукту харчування за амінокислотним складом. Тому рекомендують такий хліб людям з надлишковою вагою. Він корисний тим, хто хворіє на цукровий діабет, атеросклероз, дискінезію шлунка.

Ще одне дослідження Космачі провели в Росії. Якщо висновки російських фахівців у галузі харчування справдяться, то такому хлібові, як мовиться, ціни не буде. Росіяни стверджують, що його можна рекомендувати ще й з метою виведення з організму шкідливих речовин, зокрема, солей важких металів, радіонуклідів, решток продуктів біологічного походження. Такі властивості хліба пов'язують із спеціальною обробкою зерна і відсутністю в тісті штучних домішок.

Один буханець винахідники подарували голові Тульчинської райдержадміністрації Анатолію Бузіку.

— Хліб трохи незвичний, — каже пан Анатолій. — Насичений, густий. Щоб відчути користь, треба щодня споживати. Тому плануємо виділити винахідникам місце для експериментальної пекарні. Вони обіцяють випікати приблизно двадцять тисяч буханців на добу.

Міський голова Тульчина Валерій Весняний переконаний, що депутати підтримають проект винахідників і проголосують за пропозицію передати їм одне з приміщень.

Вдалий експеримент

Технологічна лінія, про яку йдеться, поки що експериментальна. Навіть не запатентована. Але її вже готові придбати — і наші, і зарубіжні представники хлібопекарського бізнесу. «Доки не налагодимо випікання хліба для свого міста й району, для області, навіть мови не може бути про передачу винаходу в інші регіони, — наголошує Костянтин Космач. — Така наша позиція. Не відступили від неї навіть після того, коли нам зарубіжні гості пропонували гроші, які у декілька разів окупили б затрати».

П'ятдесят тисяч доларів пішло на виготовлення експериментальної лінії. Її можна встановити у будь-якій пекарні й отримувати дешеве борошно. Далі випікати хліб за традиційною технологією.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Так колись пекли хліб сільські газдині в печах

Ефективність стає конкурентною перевагою

Продукцію, вироблену за застарілими технологіями, можуть не пустити до Європи

Про це йшлося під час німецько-українського енергетичного форуму, який відбувся в Донецьку. Підприємці з Німеччини — країни, яка вважається європейським лідером у впровадженні екологічно чистих та енергозбережних технологій, — виявили неабияку зацікавленість у співробітництві з регіоном України, де зосереджено левову частку енергетично витратних та застарілих виробництв. Поділитися досвідом приїхали 250 представників німецького бізнесу.

Альтернативних джерел на всіх не вистачить, тому давайте заощаджувати традиційні

Надзвичайний та Повноважний Посол Федеративної республіки Німеччина в Україні Ганс-Юрген Гаймзьот пояснив величезну зацікавленість підприємців у співробітництві з колегами. «По-перше, ми вважаємо, що тема енергоефективності, енергозбереження в Україні є пріоритетною. Це величезний ресурс, — зазначив дипломат. — По-друге, наші країни є природними партнерами в цій галузі. Україна має зацікавленість, потребу та політичну волю досягти прогресу в цій галузі. Німеччина здатна запропонувати технології та досягнення. По-третє, ми зацікавлені, щоб інтенсифікувати економічні стосунки з донецьким регіоном. Адже чверть усього експорту України — з Донецької області. Тут сконцентровано великі промислові центри. Від 30 до 40 відсотків усіх промислових об'єктів України потребує модернізації, особливо з точки зору підвищення енергоефективності. Тут гарні можливості для кооперації».

Голова Національної агенції України з питань ефективного використання енергетичних ресурсів Микола Пашкевич нагадав, що за витратами паливного еквівалента на вироблення валового внутрішнього продукту країна посідає одне з останніх місць в Європі. Причина — у використанні застарілих технологій для виробництва основних видів продукції. «Впровадження нових енергоефективних технологій, зміна структури виробництва, використання нових джерел енергії — дуже важливі процеси для нас. Але не менш важливим вважаємо свідому зміну підходу до заощадження ресурсів, зміну бачення суспільством цих проблем», — сказав голова агенції.

Приклади ощадливого ставлення до ресурсів, які наводили представники німецького бізнесу, вражали. Наприклад, Манфред Грейс, представник компанії Viesmann, розповів, що його підприємство використовує повторно 99 відсотків відходів виробництва і в такий спосіб істотно заощаджує на матеріалах. «Нині багато точиться розмов про альтернативні джерела енергії. Але це не панацея, оскільки такі джерела обмежені, — впевнений підприємець. — Тому стоїть завдання підвищити ефективність виробництва, скоротити використання ресурсів».

А Йоахім Енгельманн, генеральний директор компанії Chemianlagenbau, рекламував спосіб отримання високооктанового бензину з вугілля. На підприємстві вже створили демонстраційну установку, а компанія готова продати бажаючим ліцензію на таке виробництво. За словами генерального директора, переведення вугілля в бензин — справа дуже перспективна. Фахівці розрахували, що таке паливо коштувало б 12 доларів за барель. Зауважу, що технологію отримання рідкого палива з вугілля донецькі вчені відпрацювали вже давно. Ось тільки ані держава, ані бізнес поки що не виявляють зацікавленості в таких проектах.

Українська промисловість працює на вкрай застарілому обладнанні та інфраструктурі. Ця непроста проблема виникла через те, що практично всі активи дісталися «у спадок» від радянської епохи.

Проблема не в грошах, а в довірі до партнерів

Водночас партнери з Німеччини висловлювали невдоволення забюрократизованістю процедур та непрозорістю стосунків із чиновниками. На думку іноземних підприємців, це заважає реалізації важливих проектів. Один із бізнесменів навів приклад, коли обладнання, призначене для впровадження сучасної енерго-збережної технології, простояло на кордоні цілий рік — митниця не давала «добро» через несплату ПДВ. І лише через дванадцять місяців вдалося вирішити питання.

«Центральне і найголовніше — щоб існували прозорі, надійні рамкові умови для інвесторів, — переконаний держсекретар Федерального міністерства економіки Німеччини Йохен Гоманн. — Тому ми вітаємо вступ України до Європейського енергетичного співтовариства. Одна з умов цього вступу — адаптація країни до європейських структур. Це полегшення для інвесторів, коли є такі надійні рамкові структури».

Підприємство використовує повторно 99 відсотків відходів виробництва і в такий спосіб істотно заощаджує на матеріалах.

Фото автора.

Модернізація металургійних підприємств Донеччини — справа недешева, але неминуча.

Модернізація застарілих виробництв — справа недешева. Чи є у власників заводів і фабрик стимули для того, щоб витрачатися на нові технології, якщо продукція й так має попит? Вітчизняні підприємці хотіли б отримати доступ до грошових коштів, причому ціна цих коштів повинна бути доступна, зокрема, й для малого та середнього бізнесу. Щодо великого бізнесу, то для нього питання енергозбереження — це питання конкурентоспроможності.

«Насамперед варто визнати, що українська промисловість загалом працює на вкрай застарілому обладнанні та інфра структурі, — пояснив директор компанії СКМ із міжнародних зв'язків та стосунків з інвесторами Джок Мендоза-Вілсон. — Ця непроста проблема виникла через те, що практично всі активи нам дісталися «у спадок» від радянської епохи. На жаль, багато компаній досі не розуміють необхідності модернізації. Звичайно, в металургії, енергетичному секторі та гірничодобувній промисловості модернізація вимагає довгострокових інвестицій. І далеко не всі до цього готові. Однак замінювати обладнання на більш сучасне та енергоефективне все-таки необхідно: без цього ми не зможемо конкурувати на світовому ринку. Конкуренція підштовхує нас до того, щоб бути енергоефективними, тому ми повинні діяти. Ми повинні порівнювати наші показники зі світовими. Це означає, що нам потрібно для виробництва кожної тонни сталі знизити витрати вугілля, залізної руди та електроенергії».

Крім того, українські виробники думають про суворіші екологічні стандарти, які незабаром застосовуватимуть для продукції, що експортуватиметься до Євросоюзу. «Якщо ми не виконуватимемо дуже жорсткі екологічні стандарти, це може призвести до обмежень експорту нашої продукції до європейських країн, — пояснив Джок Мендоза-Вілсон. — Тому у промислових підприємств Групи СКМ є дуже чітка мета: знизити негативний вплив виробництва на навколишнє середовище. Для цього нам передусім потрібно скоротити кількість викидів на одиницю продукції — електроенергії чи тонни сталі. Нам необхідно забезпечити життєздатність і сталість нашого бізнесу».

За словами топ-менеджера, цього року близько 3,5 мільйона доларів інвестовано в Єнакіївський металургійний комбінат, наступного року щонайменше 1,5 мільйона доларів буде витрачено на програму з модернізації генеруючих потужностей компанії ДТЕК. Це дасть змогу продовжити термін експлуатації встановлених потужностей і знизити споживання палива на Зуївській та Кураховській електростанціях. Компанія СКМ, яка в майбутньому думає про експорт електроенергії до Євросоюзу, у вересні підписала відповідний договір. Але для цього виробництво повинно відповідати європейським вимогам. Ще одна причина, яка стимулює інвестувати в модернізацію підприємств, — це те, що 43 відсотки електроенергії, яка виробляється СКМ, споживається металургійними підприємствами, які входять до складу групи.

У справі технічного переозброєння немає швидких та універсальних рішень, кажуть підприємці. Потрібно бути готовим до впровадження тривалих довгострокових інвестиційних програм. «Гроші взагалі є, це не проблема, — сказав держсекретар Федерального міністерства економіки Німеччини Йохен Гоманн. — Проблема в тому, що немає достатньої довіри з боку банків до підприємств. Потрібно забезпечити гарантійні інструменти, щоб ці фінансові кошти було використано. Головне, щоб усі заплановані реформи в Україні, передбачені співробітництвом з Євросоюзом, поверталися в конкретних проектах і конкретних місіях».

Ліна КУЩ.

Не гроші — багатство, а ощадливість і розум

В одеському житломасиві «Шкільний» упродовж трьох років успішно працює спільний шведсько-український проект із впровадження енергозбережних технологій у житлово-комунальному господарстві.

Якщо говорити коротко, то суть експерименту із впровадження якісно нової схеми опалення житлових будинків полягає в тому, що на зміну застарілій котельні, що подає тепло до будинків, на зміну дірявим трубам, через які йшло в пісок до 40 відсотків гарячої води, прийшли компактний модуль-котельня з виробництва теплової енергії та азбестопластикові труби із терміном експлуатації 100 років. Сьогодні в мікрорайоні «Шкільний» проблема гарячої води і тепла у квартирах цілком відсутня.

Постійно перебувають у стані «енергетичного голоду»

Про цей вдалий спільний шведсько-український проект ішла мова на спільній зустрічі Надзвичайного і Повноважного Посла Королівства Швеція в Україні Стефана Гуллгрена та заступника голови Одеської обласної державної адміністрації Олександра Малина. Під час цієї зустрічі обговорювали можливість початку реалізації другого етапу спільного проекту.

Необхідність у його реалізації спричинена тим, що Одеська область і Одеса постійно перебувають у стані «енергетичного голоду». Для того, щоб його втамувати, необхідно не тільки нарощувати потужності з генерації енергії, а й дбайливо її витрачати.

Потреби Одеського регіону в електроенергії становлять 1050 МВт. Водночас генерація єдиного енергоджерела — Одеської ТЕЦ, побудованої в 50-х роках минулого століття, — у зв'язку з його позаможною зношеністю становить 16 МВт на рік. Усе це зробило питання впровадження енергозбережних технологій ключовими в економічному розвитку Одеської області.

Нині триває розробка програми енергозбереження в Одеській області на 2011—2020 роки. Основне в новій програмі — енергоаудит. Очікується, що на її реалізацію буде виділено кошти з міського та обласного бюджетів. У 2010 році на програму енергозбереження в регіоні не було виділено жодної копійки. Найближчі за часом впровадження об'єкти програми енергозбереження розташовані в Болградському, Миколаївському, Савранському, Балтському та Ширяєвському районах.

Основні параметри програми енергозбереження відомі: будівництво систем автономних теплоелектростанцій для міста і для сільської місцевості, впровадження систем нетрадиційного спалювання палива, розвиток виробництва синтетичного рідкого палива з нетрадиційних джерел енергетичної сировини, вітрова і сонячна енергетика.

Нинішнього року за перевитрату енергії було піддано штрафам 15 великих підприємств.

Не хочеш заощаджувати — плати штраф!

Економічні санкції за перевитрату підприємствами енергії виявилися потужним засобом для того, щоб керівники всерйоз почали застосовувати заходи з організації енергозбереження. Нинішнього року за перевитрату енергії було піддано штрафам 15 великих підприємств, серед яких Одеська ТЕЦ, Одеська залізниця, Синтез-Ойл, Газ Ойл та інші. Підвищення тарифів на енергоносії змусило керівників підприємств впроваджувати енергозбережні технології.

А впровадження таких технологій призводить до зниження енергоємності виробленої продукції. Їхню ефективність уже відчули на кондитерському об'єднанні та хлібозаводах. А от у житлово-комунальному господарстві ні штрафами, ні адміністративними стягненнями домогтися відчутних результатів в енергозбереженні поки не вдалося. Чому? Причина в тому, що модернізації потребує весь житлово-комунальний комплекс — від котельні, теплотрас до внутрішньоквартирних батарей для опалення. На це необхідно тільки в Одесі 50 мільярдів (!) гривень. Грошей таких немає в жодному бюджеті.

У житлово-комунальному господарстві ні штрафами, ні адміністративними стягненнями домогтися відчутних результатів в енергозбереженні поки що не вдалося.

Буквально днями у віддаленому Балтському районі побувала делегація з Польщі. Члени делегації представляють проект «Енергоносій без кордонів». Польські експерти приїхали в Одеську область для формування системи підтримки процесів трансформації енергетичного менеджменту в регіоні. Координатор проекту професор Гражена Шестер разом із колегами обговорила з керівництвом району проблеми енергозбереження. Гості ознайомилися з роботою місцевих котелень на різних видах палива (вугіллі, газі, електроенергії, бітумі). Висновок експертів із Польщі був оптимістичний: у районі є чудовий стартовий майданчик для створення системи енергозбережних технологій.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеська область.

Більш як 500 тонн небезпечних пестицидів вивезуть з Донецької області на утилізацію до Німеччини до кінця 2010 року, повідомив заступник директора департаменту екологічної безпеки Мінприроди України Олександр Посмітний *(РІА «Новости»)*

Фінансовий внесок України в чорнобильський фонд «Укриття» збільшать удвічі — до 104 мільйонів доларів. *Про це йдеться в повідомленні, розміщеному на сайті ЧАЕС*

АКТУАЛЬНО

Флора і фауна Чорного моря — на межі загибелі

Стан флори і фауни Чорного моря викликає тривогу в експертів. Про це повідомив директор Інституту біології Південних морів Борис Александров.

Він зазначив, що літня спека 2010 року й розлив річок сприяли підвищенню температури і зниженню солоності води, що, у свою чергу, призвело до зростання чисельності токсичних синьо-зелених водоростей.

«Якщо зазвичай у цей період на один кубометр води припадає 30 грамів водоростей, то цього року цілих 8 кілограмів», — заявив Борис Александров. Крім того, така кількість токсичних водоростей і молюсків рапана стала справжнім бичем для мідій Одеської затоки.

«Через рапана за кілька років чисельність мідій скоротиться кардинально. Крім фізичного знищення молюска, іншого шляху я не бачу», — заявив директор гідробіологічної станції ОНУ імені І.І. Мечникова Олег Ковтун, **передає МОСТ-Одеса.**

Також серйозні побоювання експертів викликає й будівництво контейнерного термінала в Одеському порту. «Потрібно контролювати будівництво в порту. Якщо не вжити відповідних заходів, може знизитися якість морської води в акваторії, а це призведе до загибелі деяких морських організмів», — пояснив ситуацію Борис Александров.

Турбує екологів і якість намитого піску на одеських пляжах. Пісок містить велику кількість мулу, котрий вимивають хвилі й дощ. «Я сумніваюся, що з висипаних шести кораблів піску залишилося хоч півкорабля об'єму. Після шторму море біля берега все біле. Замулений пісок витікає через щілини у хвилерізах. Він засипав кам'яні гряди в районі Малого Фонтана, де живуть бички та мідії», — підкреслив небезпеку Олег Ковтун. Учений уважає, що необхідно створювати штучні рифи для життя організмів.

Однак є й позитивні моменти. Наприклад, в Одеській затоці з'явилися види, яких не було вже близько 20 років. «Приміром, у затоці з'явилися краби. За 10 років у нас є всі шість видів крабів, а за останній тиждень ми впіймали трьох кам'яних крабів, а вони досить чутливі до природного середовища», — зазначив Олег Ковтун.

Незабаром у природі зовсім не залишиться тигрів

Більш як 1000 тигрів загинули від рук браконьєрів за останні 10 років, інформує екологічна організація Traffic International.

За даними вчених, на сьогоднішній день у дикій природі налічується 3200 особин тигрів. Ці тварини — під загрозою винищування через браконьєрство і скорочення ареалу проживання, **повідомляє BBC**. Як правило, тигрів убивають заради шкури, кісток і зубів. Усе це використовують у препаратах нетрадиційної медицини.

Меліорована земля має працювати

На розгляд найближчої сесії Волинської обласної ради пропонується винести Програму «Відновлення та догляд за внутрішньогосподарською меліоративною мережею, переданою у спільну власність територіальних громад сіл, селищ і міст, районів Волинської області на 2011—2015 роки».

Замість каналів — лісосмуги

Якщо їхати з Луцька в Любешів, Любомль чи Шацьк, подорожній обов'язково зверне увагу на чіткі квадрати чагарників на рівних, як стіл, поліських полях. Це не лісосмуги, а зарослі кущами і деревами меліоративні канали. Чому так сталося? Чому виходять із ладу меліоративні системи, на спорудження яких держава свого часу витратила сотні мільйонів карбованців і які дали змогу ввести в сільськогосподарський обіг сотні тисяч гектарів колись заболочених земель? Щоб зрозуміти суть проблеми, зробимо невеличкий історичний екскурс.

У радянські часи право власності на внутрішньогосподарські канали, насосні станції, дамби та інші гідротехнічні споруди, які призначалися для регулювання водно-повітряного режиму осушених ґрунтів на сільгоспугіддях, належало колгоспам. Вони за свої кошти і власними силами виконували ремонтно-доглядові роботи та утримували внутрішньогосподарську меліоративну мережу. Всі надлишкові води з цієї мережі відводились у міжгосподарську (державну) меліоративну мережу, догляд та експлуатацію якої здійснювали і здійснюють нині управління водного господарства Держводгоспу України.

У 1990-х роках в області більшість колективних сільгосппідприємств розпалася. Після цього переважна частина недержавних каналів і споруд тривалий термін залишалася без господаря, частина, лише формально, перейшла до правонаступників. Як наслідок, основні меліоративні фонди області балансовою вартістю понад 900 мільйонів гривень більш як п'ятнадцять років залишалися без догляду. На осушених торфовищах не проводилась нарізка кротового дренажу, а на мінеральних ґрунтах — глибоке рихлення. Канали заросли чагарником, трав'яною рослинністю та замулилися. Це негативно позначилося на їхній пропускній здатності, і на сьогодні переважна їх кількість не виконує своїх функцій. Під час повеней та паводків підтоплюються, а іноді й затоплюються осушені сільгоспугіддя, руйнуються шляхи сполучення між селами, зазнають частих підтоплень та затоплень території населених пунктів і лісових масивів. Особливо це стосується поліських Любешівського, Ратнівського, Камінь-Каширського, Старовижівського та Шацького районів.

Через незадовільний технічний стан внутрішньогосподарської меліоративної мережі та гідротехнічних споруд неможливо здійснювати регулювання водно-повітряного режиму осушених ґрунтів, акумулювати воду для гасіння пожеж, які останніми роками досить часто виникають на осушених торфовищах. Усе це також негативно позначається на розвиткові сільгоспкультур у вегетаційний період. В окремі роки в осінньо-літній період частина врожаю гине через підтоплення.

Прикро констатувати, але в поліських районах області такий стан каналів уже призводить до вторинного заболочення, процес подекуди стає незворотним. Меліоративні системи припиняють діяти як єдине ціле, а це вже початок серйозної проблеми для регіону.

Новий власник — територіальна громада

Оскільки значна частина сільськогосподарських угідь (понад 30 відсотків) — меліоровані землі, такий стан справ із внутрішньогосподарською меліоративною мережею не залишився поза увагою уряду та Президента. У 2003 році було внесено зміни та доповнення до Закону України «Про колективне сільськогосподарське підприємство», відповідно до яких внутрішньогосподарські меліоративні системи підлягали безоплатній передачі в комунальну власність. Була видана також постанова Кабінету Міністрів України про затвердження порядку безоплатної передачі в комунальну власність внутрішньогосподарських меліоративних систем колективним сільгосппідприємствам, що не підлягали паюванню.

На сьогодні 99 відсотків внутрішньогосподарських меліоративних фондів області передано в комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст, районів — тобто визначився власник цих фондів.

У зв'язку з розвитком приватних сільгосппідприємств, фермерських та індивідуальних господарств, застосуванням ними малої механізації і впровадженням нових технологій обробітку земель останнім часом дещо покращилося використання осушених земель. Схожі обнадійливі приклади маємо в селах Погіньки Ковельського району, Нуйно Камінь-Каширського, Боратин, Романів та Липини Луцького, Грузятин, Боровичі та Копилля Маневицького, Підкормілля Любешівського, Гірники і Самари Ратнівського, Дулиби Турійського, Адамчуки Шацького та в низці інших населених пунктів області.

Прийнята 2007 року Програма «Відновлення та догляд за внутрішньогосподарською меліоративною мережею, переданою в спільну власність територіальних громад сіл, селищ і міст, районів Волинської області на 2008—2010 роки» передбачала співфінансування з обласного та районних бюджетів. Протягом терміну реалізації Програми було виділено 600 тисяч гривень з районних бюджетів за плану 2,8 мільйона. З обласного бюджету через складне фінансове становище кошти взагалі не виділялися, тому виконати в повному обсязі заплановані заходи не вдалося.

Чагарники рубатимуть безробітні

У запропонованій на 2011—2015 роки Програмі передбачається продовження робіт з відновлення внутрішньогосподарської інженерної інфраструктури меліоративних систем із збільшенням фінансування, а також людських та технічних ресурсів.

Для зниження собівартості ремонтно-відновлювальних робіт такі їх види, як видалення чагарників на меліоративній мережі та дамбах, очищення від замулення водопропускних споруд і дренажних гирл, виконуватимуть землекористувачі (землевласники) під керівництвом сільських та селищних рад, а також із залученням безробітних осіб, які стоять на обліку в центрах зайнятості.

А водогосподарські організації за потреби надаватимуть безкоштовні рекомендації та консультації стосовно технології виконання цих робіт, а також виконуватимуть роботи із застосуванням спеціальної техніки (екскаваторів, бульдозерів тощо) на договірній основі з власником внутрішньогосподарських каналів та споруд.

Сприятиме здійсненню цих планів і видане головою облдержадміністрації Борисом Клімчуком розпорядження «Про налагодження системної співпраці водогосподарських організацій області з обласним центром зайнятості в питаннях організації оплачуваних громадських робіт».

Тепер слово за депутатами

Запропонована Програма «Відновлення та догляд за внутрішньогосподарською меліоративною мережею, переданою у спільну власність територіальних громад сіл, селищ і міст, районів Волинської області на 2011—2015 роки» спрямована на здійснення заходів з поліпшення технічного стану внутрішньогосподарських меліоративних фондів. Її виконання дасть змогу забезпечити надійне регулювання водно-повітряного режиму на осушених землях, запобігти їх підтопленню та затопленню під час повеней та паводків, підвищити врожайність сільгоспкультур на цих землях. Значно покращиться й еколого-меліоративний стан осушених угідь.

Фінансове забезпечення Програми здійснюватиметься за рахунок коштів обласного і районних бюджетів та інших не заборонених чинним законодавством України джерел. Уже цього року в області в такий спосіб буде звільнено від чагарників і очищено 245 кілометрів меліоративних каналів. Оскільки на Волині таких каналів понад 13 тисяч кілометрів, то це лише початок великої роботи зі збереження родючості поліських земель.

До Програми внесено зміни і доповнення, узгоджені з постійною депутатською комісією обласної ради з питань сільського господарства, продовольства, інвестування села та земельних відносин. Комісія прийняла рішення відправити її для розгляду і затвердження на сесію обласної ради. Сподіваємося, що рішення депутатів буде позитивним.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

На знімках: одна із гідроспоруд Турської осушувальної системи; такий доглянутий вигляд має сьогодні Турський магістральний канал, який перебуває на балансі Держводгоспу України. А ось чи стане такою внутрігосподарська меліоративна мережа області, залежить від ініціативи і наполегливості місцевих громад.
Фото автора.

Сьогодні переважна кількість меліоративних каналів не виконує своїх функцій

Кіровоградщина звільняється від непридатних пестицидів

На Кіровоградщині ще на один хімсклад, де зберігалися непридатні отрутохімікати, стало менше. Розміщувався він за кілька кілометрів від райцентру Олександрівка (на знімку внизу). У напівзаглибленому в землю бетонному сховищі за попередні роки накопичилося 110 тонн пестицидів. Свого часу їх звезли сюди із 17 напіврозвалених складів району. 2001 року сховище законсервували (до кращих фінансових часів) і ось нині фахівці взялися за його ліквідацію.

Проблема захаращення кіровоградських земель, як і України загалом, отруйними хімречовинами бере свій початок у 70—80-х роках минулого століття. Тоді було заборонено використання окремих пестицидів з огляду на їхню особливу токсичність. Проте заборона не передбачала... припинення їхнього виробництва. Тож підприємства продовжували продукувати непридатні пестициди в колишньому обсязі, і почалося масове, а головне, безконтрольне нагромадження отрутохімікатів у тимчасових і непристосованих сховищах. Значна частина їх донині зберігається у невідповідних умовах, з порушенням санітарних та екологічних вимог. Окрім того, тривале «неправильне» зберігання і кількаразове перезатарювання призвели до втрати маркування і документації (в тому числі й інформації про власників пестицидів). А в багатьох випадках унаслідок змішування утворилися нові хімічні сполуки неідентифікованого складу.

На Кіровоградщині, де сільськогосподарські угіддя займають понад 80 відсотків території, а сільське господарство завжди було визначальним чинником екологічного стану, до сьогодні залишається велика кількість непридатних і заборонених пестицидів, що зберігаються у 137 складах, 76 з яких перебувають у незадовільному стані. Для розв'язання цієї проблеми два роки тому було затверджено обласну програму поводження з непридатними та забороненими до використання пестицидами та агрохімікатами на 2008—2012 роки, яка поступово, хоча, може, й не такими темпами, як хотілося б, впроваджується в життя. Для цього з бюджетів усіх рівнів виділяються кошти для утилізації, перезатарення та перевезення до паспортизованих складів на зберігання небезпечних хімікатів. Роботи проводять фахівці групи радіаційного, хімічного та біологічного захисту аварійно-рятувального загону спецпризначення головного управління МНС в області, які з 2006 року мають відповідну ліцензію. За чотири роки фахівці-хіміки вже перезатарили майже 239 тонн, передали до спеціалізованих підприємств на знешкодження близько 73 тонн непридатних та заборонених до використання пестицидів та агрохімікатів, здійснили дегазацію чотирьох складів, де вони зберігалися.

Проведення довгоочікуваних робіт з ліквідації сховища небезпечних хімікатів біля містечка Олександрівка стало можливе завдяки тому, що нинішнього року з Державного фонду охорони навколишнього природного середовища для утилізації пестицидів на території Кіровоградської області виділено 4 мільйони гривень. Ще 346 тисяч надав обласний бюджет.

Розгерметизувати законсервований склад допомогли олександрівські еменесники, знявши за допомогою потужного крана шестиметрові плити перекриття, а далі за роботу взялися двадцять працівників групи радіаційного, хімічного та біологічного захисту спецпідрозділу головного управління МНС в області. Протягом кількох днів у досить непростих умовах, одягнені у спеціальні захисні костюми, вони переважували в безпечну тару непридатні до використання отрутохімікати.

Тижнем раніше 25 фахівців з цієї ж групи перезатарили токсичні відходи у спеціальні пластикові контейнери на складі, що розташовувався в селі Куйбишеве Бобринецького району. Ці контейнери мають вивезти до Польщі для утилізації, оскільки в нас для цього немає таких потужностей.

У рамках досягнутих між Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ДП «Національний центр із поводження з небезпечними відходами» угод домовлено про вивезення до кінця нинішнього року з дев'яти регіонів України та знешкодження 1,2 тисячі тонн заборонених і непридатних до використання пестицидів.

У рамках досягнутих між Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ДП «Національний центр із поводження з небезпечними відходами» угод домовлено про вивезення до кінця нинішнього року з дев'яти регіонів України та знешкодження 1,2 тисячі тонн заборонених і непридатних до використання пестицидів.

За словами заступника начальника ГУ МНС в області Олега Мельчуцького, на Кіровоградщині потребують утилізації близько 1300 тонн різних хімічних засобів захисту рослин, що зберігаються ще з радянських часів. Повністю очистити територію області від шкідливого непотребу планується протягом п'яти наступних років. Таке завдання поставлено в комплексній програмі розвитку Кіровоградщини «Центральний регіон-2015», розробленій за ініціативи голови облдержадміністрації Сергія Ларіна. Про це заявив і директор Департаменту цивільного захисту МНС України Василь Квашук під час свого приїзду до Кіровограда. Але чи вдасться виконати заплановане, залежить, за його словами, і від стану економіки області. Кошти на такі видатки як правило з держбюджету не виділяються. Ці роботи фінансують за рахунок відрахувань до фондів охорони навколишнього природного середовища. Тож чим краще працюватимуть підприємства нашого краю, тим вагоміші будуть платежі до природоохоронного фонду, а отже, більше коштів буде використано для утилізації непридатних отрутохімікатів.

Утилізація однієї тонни пестицидів, за інформацією Василя Квашука, коштує 22,5 тисячі гривень, тому нескладно підрахувати, що для проведення всього обсягу робіт потрібно майже 30 мільйонів гривень.

Ірина ЛЕВОЧКО,
співробітник прес-служби ГУ МНС в області;
Ольга ПИЛИПЕНКО.
Кіровоградська область

На знімку вгорі: ось так ліквідується ще одне джерело хімічної небезпеки в області. Фахівці спецпідрозділу ГУ МНС працюють на утилізації складу отрутохімікатів у селі Куйбишеве Бобринецького району.

Фото прес-служби ГУ МНС в області.

Біля Бердянська впіймали мисливців на «золоту рибку»?

Кожні півкілограма виловленої ними осетрини оцінено майже в 140 тисяч гривень

Браконьєрство — зло. Однак боротьба з ним має перебувати в якихось розумних межах. Знаючи, з яким завзяттям нищиться все живе, наприклад, у Молочному лимані, якої шкоди фауні Азовського моря завдає фактично безконтрольна господарська діяльність людини на берегах річок і морського узбережжя, тільки захоплення викликає повідомлення, що поруч із Бердянськом затримали п'ятьох рибалок із Приморська.

Однак слідом за почуттям гордості, що хтось усе-таки дає браконьєрству бій, приходить розчарування. Адже зловмисників, які зловили вісім осетрів вагою в півкілограма кожен, звинувачують у збитках державі, що оцінюються у 1,1 мільйона гривень! Це вже дуже схоже на перебір. Бо для кого таке звинувачення і сума збитків — справедливий засіб виховання або попередження злочинів? Може, для тих, хто знається на корисливих злочинах і впевнений, що ті браконьєри за найкращих обставин виручили б 500 гривень за свою рибу? Напевно, за повної заборони на вилов осетра було б набагато розумніше в разі затримання браконьєрів говорити не про якусь суму збитків, а про склад кримінального злочину. Розслідування якого, з дотриманням всіх процесуальних норм, мало б бути завершено судовим. А ще краще, коли б таке стосувалося не тільки якихось випадкових рибалок, а й тих, хто підпільно веде промисловий вилов, хто працює в охоронній зоні узбережжя екскаваторами і самоскидами, хто вже давно своїми викидами зробив Азов непридатним не те що для осетрових, а й для менш чутливої до середовища існування риби. Тоді б згадане нами повідомлення сприймалося б не як чудасія чи звіт для галочки з наступним покаранням тих, хто потрапив під гарячу руку, а справді боротьбою за порятунок Азовського моря.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запорізька область.

АКТУАЛЬНО

Людству доведеться заплатити втричі більше

До кінця століття щорічні економічні збитки внаслідок землетрусів, повеней, ураганів та інших катастроф зростуть майже втричі й досягнуть 185 мільярдів доларів США.

Про це йдеться в новій доповіді Світового банку. Його автори вважають, що вже до 2050 року кількість людей у великих містах, які так чи інакше постраждають від стихійних лих, досягне 1,5 мільярда осіб. Про це **повідомляє Укрінформ**, посилаючись на Центр новин ООН.

З липня 2009-го по червень 2010 року було зареєстровано 394 стихійні лиха, внаслідок яких загинули 238 тисяч осіб. Загалом від землетрусів, повеней та інших стихійних лих у цей період постраждали понад 200 мільйонів людей. Економічні збитки становлять 77,9 мільярда доларів США.

Так пахне, що захворіти можна

Учені США виявили, що ароматизуючі товари небезпечні для здоров'я.

Згідно з результатами досліджень, такі товари виділяють хімічні речовини, не позначені на етикетці. Багато які з них — токсичні. Експерти встановили, що 25 видів ароматизованих товарів виділяють у середньому по 17 хімічних речовин кожен. До чорного списку потрапили: пральні порошки, кондиціонери для прання білизни, освіжувачі повітря, засоби для миття посуду...

Загалом учені виявили 133 найменування хімічних речовин, які не були зазначені на етикетках виробниками. Майже 25 відсотків із них становлять небезпеку для здоров'я людини. До того ж половину досліджуваних товарів виробники виставили на ринок як екологічно чисті. А третина такої продукції містила, як мінімум, один хімікат-канцероген.

На думку вчених, винуватці збільшення токсичності побутової хімії — сучасні ароматизатори. У закритому приміщенні за кімнатної температури сполуки цих речовин випаровуються з обробленої поверхні.

Учені радять згадати стародавні рецепти прибирання наших бабусь. Наприклад, використовувати для чищення оцет, соду, гірчичний порошок... Під час покупки побутової хімії вибирати товар без ароматизаторів. І головне: під час прибирання і після нього провітрювати приміщення.

За провідної ролі Інтерполу

Він також боротиметься з екологічними злочинами

Як повідомило Радіо ООН, відповідна резолюція прийнята країнами—учасницями організації. У ній зазначається необхідність створення глобальної системи реагування на екологічні злочини за провідної ролі Інтерполу й за підтримки національних і міжнародних правоохоронних органів у цій галузі.

Нагадаємо, що до категорії екологічних злочинів потрапляють такі порушення, як незаконна торгівля зникаючими видами диких тварин, мешканців морів, деревиною, контрабанда небезпечних відходів, а також незаконна експлуатація природних ресурсів.

Міносвіти повідомило, що не має коштів на конверти для відправлення сертифікатів учасникам зовнішнього незалежного оцінювання (УНІАН)

"У готельній сфері України буде наведено порядок... Адже багато закладів розміщення туристів, зокрема Криму і Карпат, надають послуги незаконно", — заявив заступник голови Державної служби туризму і курортів України Дмитро Заруба (Укрінформ)

У НОМЕР

ДНІПРОПЕТРОВЩИНА

Комбінат готують до приватизації?

За два місяці стане відомо, чи приватизують КГЗКОР — Криворізький гірничо-збагачувальний комбінат окислених руд. Президент Віктор Янукович доручив підготувати пропозиції щодо визначення можливих шляхів урегулювання питань його діяльності до 20 січня 2011 року. Про це йдеться в дорученні Президента України міністрові вугільної промисловості Юрію Ященку та голові Фонду держмайна Олександрові Рябченку за підсумками нещодавньої робочої поїздки глави держави до Кіровоградської області.

У документі доручено «підготувати пропозиції щодо визначення можливих шляхів урегулювання питань діяльності Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд, зокрема його приватизації».

Як повідомляє Кіровоград. proUA. com, КГЗКОР почали зводити ще 1983 року СРСР, НДР, Чехословаччина, Угорщина й Румунія, нині об'єкт готовий на 70%. З 2,4 млрд. доларів, призначених для будівництва комбінату, у нього вкладено близько 1,65 млрд. доларів. На початку 90-х будівництво комбінату було заморожено. У проекті залишилося троє учасників: Україна, Словаччина і Румунія.

СІМФЕРОПОЛЬ

Кримський голова відверто агітує за російську мову

Голова Верховної Ради Криму Володимир Константинов заявляє, що основним питанням, яке має бути на контролі постійної комісії парламенту автономії з культури, є використання російської мови в регіоні.

Про це повідомляє УНІАН з посиланням на прес-центр кримського парламенту.

«Ми повинні повернути ту ситуацію, що була в Криму раніше. Неприпустимо, коли в листуванні всередині автономії чиновники відмовляються від російської мови», — сказав Константинов на засіданні комісії з культури.

Він заявив, що Верховна Рада Криму завжди виступала ініціатором політичних і культурних акцій на підтримку російської мови, і це потрібно продовжувати.

«Питання використання російської мови для нас наріжне», — наголосив голова кримського парламенту, який є членом Партії регіонів.

ЗАКАРПАТТЯ

Перехитрив себе на 400 тисяч гривень

У пункті пропуску «Дзвінкове» (Закарпатська область) увагу співробітників підрозділу Чопської митниці привернув легковий автомобіль «BMW X5», що їхав до України з Угорщини. Під час проведення поглибленого контролю встановлено: водій — наш співвітчизник, надав документи з явними ознаками підробки.

Факт протиправного переміщення в Україну авто вартістю майже 400 тисяч гривень задокументовано. А в ході подальшої перевірки зроблено висновок щодо можливої причетності цього громадянина до незаконного переміщення до нашої держави ще одного легкового автомобіля, який, за інформацією правоохоронних органів, викрадено в одній із країн Західної Європи.

Вл. інф.

Шукай листа в... полі?

РЕАЛІЇ

Чулаківка, що в Голопристанському районі — не якийсь там заштатний хутірець, а село велике, впорядковане і заможне. У селі — школа, будинок культури, бібліотека, торговельні заклади, футбольна команда...

Наступного року чулаківці відзначатимуть 250 років із дня заснування своєї малої батьківщини. І вже зараз починають готувати до знаменного свята свої подарунки.

Багато було пам'ятних дат на віку села. У довгому реєстрі — і рік 1974-й. Тоді чулаківське поштове відділення переселилося у новобудову по вулиці Жовтневій і опинилося під одним дахом із кінотеатром і бібліотекою.

Назвати зв'язківців квартирантами язик не піднімався ні в кого. Навпаки, і донині кажуть: «Пошта і церква — місця, де ніколи не буває безлюдно». І в цьому співставленні — ніякого перебільшення: так було завжди. А чи буде у найближчому майбутньому — ніхто не скаже. Поки що все йде до того, що зв'язківці можуть просто опинитися на сільській вулиці або ж у чистому полі. Привид «переселення» все енергійніше бродить Чулаківкою...

Поштовики, скажи їм про це переселення років з двадцять тому, не повірили б. Вони завжди вважали наданий тодішнім колгоспом імені Леніна офіс своїм. І утримували приміщення, і опалення встановили.

До 1999 року ніщо не віщувало зв'язківцям неприємностей. Та саме отих, як розповідають, три дев'ятки у даті почали обертатися для поштовиків прикрощами: саме в зазначений рік колгоспний об'єкт соцкультпобуту був перекваліфікований у виробничо-адміністративне приміщення. А якщо так, то його «роздали» на паї членам КСП імені Леніна, яке на ладан дихало.

Пущене в руки пайовиків приміщення у поштовиків ніхто не відбирав.

«Місцевий підприємець Саша запропонував нам продати йому наші майнові паї — ми й продали! — кажуть колишні колгоспники. — А навіщо нам вони здалися? Що, кінотеатр по цеглинці розбирати, чи як?..»

А потім, за словами поштовиків, навесні нинішнього року підприємець звернувся у херсонську дирекцію «Укрпошти» із вимогою звільнити приміщення, яке тепер належить йому, Олександрові Синенку.

За великим рахунком і за законом, чоловік справді має юридичне право на приміщення.

В інтерв'ю для місцевої преси («Гривня» за 16 вересня 2010 р.) Олександр Синенко виклав і свою позицію щодо перспектив сільської пошти: «Я живу у Чулаківці і прекрасно розумію, що пошта в селі має бути. Але чому я, законним чином ставши власником споруди, де вона розташована, повинен відповідати за бездіяльність сільської ради і «Укрпошти»? Тим більше, що в цьому приміщенні маю намір відкрити що-небудь корисне для села, наприклад, інтернет-клуб. Споруда була передана на паї ще 11 років тому, викупив я її чотири роки тому. Невже за цей час не можна було вирішити, де розташувати поштове відділення? Скільки ж можна тягнути?!

Завідуюча сільською поштою Валентина Казьмирчук зауважує:

— Коли затіяли це розпаювання, я запитала у тодішнього сільського голови: хіба ж можна пускати на паї соцкультпобут? У відповідь почула: «Не мороч голову! Тобі що, більше за всіх потрібно?»

І поїзд приватизації рушив на повних парах.

Рушити то рушив, але ж не до світлого поштового майбутнього!

— Приміщення для поштового відділення у Чулаківці виділив нам колгосп імені Леніна ще у 1974 році згідно до постанови Ради Міністрів України, — каже керівник Херсонської дирекції «Укрпошти» Михайло Вертман. — Пізніше, у 2001 році, з'явився Закон України «Про поштовий зв'язок». За цим законом органи місцевої влади повинні надати поштовим відділенням обладнані належним чином приміщення. «Укрпошта» має платити за них символічну орендну плату — одну гривню на рік.

— Але ж у Чулаківці маємо іншу ситуацію. Приміщення розпаювали. Наївно думати, що хтось відмінить...

— Ми це добре розуміємо, — каже співрозмовник. — Тому й досягли із паном Синенком усної домовленості: не порушувати питання переселення пошти до квітня 2011 року. Цей строк дозволив би нам спільно із сільською радою визначитися із приміщенням, а також передбачити у бюджеті «Укрпошти» на наступний рік кошти для його обладнання. Такі ж ситуації, як у Чулаківці, виникли у райцентрі Велика Олександрівка, у Кардашинці Голопристанського району. Там дійшли згоди.

Регіональній дирекції «Укрпошти» не залишилося нічого іншого, як звернутися у прокуратуру Голопристанського району з проханням дати правову оцінку «перепрофілюванню» соцкультпобуту по-чулаківськи. І вона одержала відповідь: «... підстав для прокурорського реагування не вбачається». Крім цього, між підприємцем і «Укрпоштою» встановилися цивільно-правові взаємини і розглядати їх має суд.

— І тут виникла парадоксальна ситуація, — каже Михайло Вертман. — До суду ми звернутися не можемо, оскільки власником приміщення ніколи не були! До того ж, перевірка правомірності розпаювання об'єкту соцкультпобуту — не наша компетенція. — При цьому головний поштовик області наголошує: — В області нараховується 273 приміщення, наданих нам місцевими радами. Що ж станеться із наданням поштових послуг населенню, якщо виникнуть такі ж ситуації, як у Чулаківці?..

Запитання аж ніяк не риторичне.

А перспектива безрадісна. Село із населенням понад три тисячі жителів буде обслуговувати пересувне поштове відділення. За графіком воно зможе заїжджати у Чулаківку щодня, але — півгодини на все про все. Зрозуміло, що за такий малий проміжок часу відправка посилок, бандеролей, замовної кореспонденції і видача грошових переказів переросте у серйозну проблему. І не десь в африканських джунглях, а в Європі. У самісінькому центрі Європи!

Василь ПІДДУБНЯК.
Херсонська область.

Мал. Михайла САЧКА

Дітям-інвалідам підприємці передали двоповерхове приміщення

ТУРБОТА

На Вінниччині розпочали створення Центру активної інтеграції інвалідів. ТОВ «Укрфлора-Вінниця» передало у довгострокову оренду двоповерхову будівлю, розташовану в селі Дорожне, що неподалік від обласного центру. Після облаштування там зможуть проживати 130 осіб з інвалідністю, ще стільки ж працюватимуть у Центрі.

— У новому закладі плануємо об'єднати й реалізовувати усі програми, які розроблені для людей з інвалідністю, — каже керівник Вінницької обласної громадської організації допомоги інвалідам «Відкриті серця» Світлана Демко. — Головна мета — навчити людей з фізичними вадами бути самостійними. Бо для них це найбільша проблема.

Ідею започаткування такої установи ініціювали батьки дітей-інвалідів. Серед них і Світлана Демко, 25-річний син якої хворіє на ДЦП. «Кожна мама хоче, щоб її дитина була захищена, — каже пані Світлана, — кожна переживає, що станеться з її дитиною, коли мами не буде поруч. Усі ми присвятили їм своє життя і не хочемо, щоб наші діти потрапили до інтернатів».

У Центрі навчатимуть не тільки людей з інвалідністю, а й їхніх батьків, соціальних працівників. «У нашому місті нема закладу, де б передавали спеціальний досвід, як опікуватися інвалідами, — продовжує Світлана Демко. — Найкраще на таку роль підходять батьки. На жаль, вони є не у всіх. У такому випадку допомагати інвалідам мають фахівці. А їх треба спершу навчити цій непростій справі».

За словами співрозмовниці, одна з програм має назву «Транзитне житло для інваліда». У новому закладі частину приміщення обладнають під квартири. У них інваліди призвичаюватимуться до самообслуговування — готувати, прибирати, прати тощо. На окреме проживання програмою відведено термін — шість місяців. «Крім того, плануємо купити кілька квартир у різних районах Вінниці, щоб люди з інвалідністю не лише навчилися вирішувати побутові проблеми, а й пристосувалися до соціуму», — продовжує Світлана Демко. При громадській організації «Відкриті серця» створені і працюють соціальні майстерні. Їх перевезуть до нового Центру. Так інваліди матимуть можливість опановувати трудові навички.

За попередніми підрахунками, на створення Центру потрібно більше 13 мільйонів гривень. Багато коштують спецприлади та обладнання. Ініціатори кажуть, що вже відшукали більше семи джерел фінансування. Головне, сподіваються на грант, обіцяний Євросоюзом. Крім згаданого товариства «Укрфлора-Вінниця», до реалізації проекту долучився благодійний фонд «Діти передусім». Зроблять свої внески небайдужі підприємці. Першими відгукнулися на пропозицію зібрати добровільні кошти батьки дітей-інвалідів.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

НАША ДОВІДКА

Вінницька обласна громадська організація допомоги інвалідам «Відкриті серця» створена у 2003 році. Вона розробляє та впроваджує сучасні підходи до соціальної допомоги людям з ДЦП та ментальними вадами, захисту прав, представництва законних соціальних, економічних, творчих, вікових та інших інтересів інвалідів, їхніх родин та фахівців, причетних до надання допомоги цій групі.

Сьогодні організація нараховує 112 родин людей з інвалідністю, сім колективних членів, 24 фахівці і 43 волонтери. Впроваджено проекти для людей з інвалідністю «Соціальна клініка», підтримки та взаємодопомоги «Батьки для батьків», «Студія дозвілля». Створено спеціалізовану транспортну службу для перевезення людей на візках. З ініціативи організації у Вінниці створено обласний центр соціально-психологічної реабілітації молоді з функціональними обмеженнями «Обрій». Діють навчальні лабораторії для дітей та молоді з особливими потребами при Вінницькому обласному інституті післядипломної освіти педагогічних працівників, обласному осередку Всеукраїнської асоціації корекційних педагогів; започатковано театр мод «Забава».

Телефони організації «Відкриті серця»: (0432) 50-91-39, 50-91-45.
Ел. адреса: www. vidkryti-sercya. at. ua

Село із населенням понад три тисячі жителів залишається без поштового відділення

Троянди й колючки доктора Любчака

Життя доктора Віктора Панасовича Любчака ділиться навпіл: 34 роки до того, як очолив Сумський обласний донорський центр, і рівно стільки ж — після

Народився в Донецьку в багатодітній родині. По батьківській лінії рід Любчаків йде із запорозьких козаків, по материнській — хлопець отримав дещицю аристократичної крові. Його бабця співала в імператорському театрі дореволюційного Петербурга, тітка була солісткою Донецької опери. Ще одна знакова фігура в генеалогічному древі сім'ї — нарком вугільної промисловості СРСР Герой Соціалістичної Праці Олександр Засядько, дядько по материнській лінії.

Гени дядька і батька — гірничого інженера, який все життя будував шахти в Україні, далися взнаки. Після школи хлопець вирішив опанувати справжню, «чоловічу» професію — шахтного прохідника. Отримавши атестат зрілості, побіг здавати документи «на шахтаря», а в відділі кадрів йому — зась, мовляв, малий ще, приходь через рік, коли виповниться 17.

...Жадана мрія ставала міражем. От коли б батько замовив слово... Але знав: Панас Любчак не скористається службовим становищем навіть заради сина. І Віктор придумав: на заяві з проханням прийняти на роботу наклав резолюцію: «Не заперечую» і завірив «батьківським автографом». Спрацювало!

Правда розкрилася за кілька місяців, та поїзд вже тю-тю. Віктор вибився в передовики і став шанованою у бригаді персоною — прохідником першої руки. А незабаром у складі групи донецьких шахтарів поїхав до Чехословаччини навчати тамтешніх гірників майстерності. Віртуозна техніка володіння відбійним молотком, яка допомогла Любчаку нарубати за зміну дві з половиною норми, викликала захоплення в зарубіжних колег. Так юнак отримав свою першу трудову відзнаку — Почесну грамоту уряду Чехословаччини.

На «заслання»... до Сум

П'ять років під землею, щоденно в екстремальних умовах, де стосунки між чоловіками позбавлені фальші, викристалізували й остаточно сформували моральний кодекс Віктора Любчака: ніколи не зраджувати своїх принципів і переконань. Хоча, звичайно, бачив, наскільки легше і комфортніше в соціумі тим, хто вміє прилаштовуватися, уникає конфліктів та догоджає начальству. Але Любчаку така «флюгерська» філософія завжди була чужа. Він не пройде мимо підлості чи неправди.

Уперше по-серйозному Любчак став у боротьбі «за правду» на пря з деканом медінституту, де навчався після армії, коли приневолено наступив тому на «брехливу мозоль». Візаві затаїв образу на роки й «відігрався» після закінчення навчання, коли замість омріяного Далекого Сходу розподілив правдолюба до провінційних Сум, які в ті часи асоціювалися в медиків із засланням.

Однак тоді талановитих навіть в Україні примічали. У Сумах на молодого лікаря чекала блискуча кар'єра хірурга. Завдяки глибоким знанням і грунтовній підготовці Любчак за півроку вже очолював хірургічне відділення 5-ї міської лікарні. Усе складалося якнайкраще: визнання колег, авторитет у хворих, десятки бездоганно виконаних складних операцій. Та прийшов час круто змінити долю. Ми навіть не запитували у Віктора Панасовича, чи не шкодує, що колись перекваліфікувався з хірурга на трансфузіолога? Його здобутки на посаді директора, головного лікаря станції переливання крові (теперішня її назва — обласний центр служби крові) промовисто кажуть самі за себе. Саме при Любчаку Суми стали в Україні епіцентром, своєрідною лабораторією освоєння нових підходів до організації донорства, впровадження сучасних методів заготівель і переробки крові.

З його легкої руки сумчани перші відмовились від спонтанного залучення людей до здавання крові й перейшли на формування контингенту постійних, «кадрових» донорів. Це дало змогу налагодити систему регулярних профілактичних оглядів донорів і значно здешевити вартість процедур забору сировини. У поєднанні цієї практики з новітніми технологіями вдалося звести відходи крові практично до нуля. ***На жаль, цей досвід і досі не набув поширення в країні, через що в каналізацію зливається, наприклад, еритроцитної маси у грошовому еквіваленті щороку приблизно на 100 (!) мільйонів гривень.*** Саме стільки коштів потрібно на забезпечення компонентами і препаратами крові майже третини областей України.

За ініціативи доктора Любчака у Сумах уперше в країні було освоєно апаратний метод плазмаферезу (очищення крові). Цих операцій, у багатьох випадках єдиної радикальної можливості відновити здоров'я або й урятувати життя, тут проведено більше, ніж загалом в Україні, — майже 100 тисяч! Суми також стали піонером масового виробництва препаратів крові в Україні, які до цього виготовлялися в лабораторних умовах або імпортувалися. У місті навіть відбулась міжнародна конференція трансфузіологів з 14 країн, які високо оцінили тутешню оптимальну модель економіки, організації та управління технологічними процесами.

Підприємство й досі тримає марку кращого профільного закладу галузі. «Завдячуючи передусім госпрозрахунку», — підкреслює Любчак. З 1992 року і на сьогодні Сумський центр крові — єдиний в Україні не бере на своє утримання з обласного бюджету жодної копійки, ще й податки справно платить до державної казни.

«Для начальства я людина незручна»

Нині Любчак — знана і авторитетна фігура в міжнародних колах лікарів-трансфузіологів. Чимало країн відвідав на запрошення колег. Побував і за океаном, де читав лекції для медиків і студентів у п'яти американських штатах. Окрім ділових контактів, запам'яталася зустріч з колегою в Лос-Анджелесі. У приватній бесіді чоловік поскаржився: 16 років у шлюбі, а дітей немає. До яких тільки клінік по всьому світу не зверталося подружжя — даремно. Любчак зголосився зарадити проблемі, але за умови чіткого дотримання його приписів. За півтора року в сім'ї з'явилися одразу двійко малюків, і щасливий батько примчав в Україну з далекої Америки, щоб подякувати лікарю за диво.

Власними авторськими методиками, із застосуванням препаратів крові та фізпроцедур, доктор Любчак зцілює кілька десятків інших недуг: імунодефіцит, особливо в дітей, бронхіальну астму, гострі гепатити, простатити, виразку шлунка, мастопатію, спайки, радикуліти... Обнадійливі результати показують спостереження за групою хворих на розсіяний склероз. Як повністю позбутися його, сучасна медицина не знає. Проте доктор Любчак зазначає: стабілізувати стан організму, не дати хворобі прогресувати можна.

Він усе встигає: приймати хворих, консультувати колег, вирішувати господарські справи, писати статті, займатися громадською діяльністю. Любчак розробив концепцію реформування служби крові в Україні та області, є співавтором Закону «Про донорство крові та її компонентів», автором низки указів Президента та постанов уряду щодо служби крові. Обласний позаштатний трансфузіолог, президент Асоціації працівників і донорів Сумщини, науковий керівник малої академії при Сумському медичному інституті...

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Непересічний інтелектуальний і фаховий потенціал, неабиякі організаторські здібності Любчака могли б принести набагато більше користі суспільству, якби, як він каже, не одне «але». Керівник зазначає, що влаштовує не всіх високопосадових клерків, бо не дає їм спокійно жити. Постійно чогось домагається, набридає пропозиціями. А ще — надто вже безкомпромісний, особливо в питаннях, які шкодять справі. «Для начальства я людина незручна», — зізнається наш візаві.

...Засідає якось тендерна комісія Міністерства охорони здоров'я України з питання закупівлі обладнання. Усі присутні за те, щоб віддати перевагу одній із представлених на конкурсі відомих торгових марок. Усі, крім Любчака, який цифрами та аргументами доводить хибність колективної думки. Віктор Панасович наполягає, щоб у протоколі записали його висновок. Записати — записали. Але після інциденту, розповідає Любчак, було затверджено новий склад комісії вже без нього, певно, щоб не заважав.

Виступаючи на колегії міністерства, він акцентував увагу на тому, що синтетичний препарат не здатен проникнути всередину клітини, відшукувати і знищувати вірус, у тому числі й грипу. Тож навіщо, запитує Любчак, витрачатися на закупівлю імпортних хімпрепаратів, якщо маємо свій чудовий і дешевий засіб, виготовлений із крові. Що ж до вакцинації, то й тут потрібно переглянути усталену політику. Після вакцинації, переконує Любчак, приблизно 10 відсотків людей набувають імунітет до вірусних захворювань. А ось застосування готових антитіл дає незрівнянно кращий результат. Однак порушена ним тема не знайшла продовження, засмучується Віктор Панасович.

І все-таки високі чини давали хід його ініціативам. Хоч не так часто, як хотілося б Любчаку. Так, завдяки його наполегливості в Україні нарешті заборонили переливання цільної крові, від чого цивілізовані країни відмовилися давним-давно. Добився він, щоб у Київському інституті післядипломної освіти медпрацівників організували кафедру трасфузіології. Щоправда, Віктор Панасович вважає це напівкроком, оскільки у нас жоден медичний навчальний заклад планово не готує спеціалістів із крові. І це за того, що, за статистикою, саме через недостатню кваліфікацію медперсоналу трапляються майже всі випадки небажаних реакцій і ускладнень під час переливання крові. Віктор Любчак власноруч підготував і проект наказу, згодом підписаний міністром, про створення міжрайонних центрів служби крові. Укрупнення забезпечувало б і багатомільйонну економію бюджетних коштів у масштабах країни, і оперативніше постачання компонентів крові лікувальним закладам. Два роки збігло, але ніхто так і не взявся за виконання того наказу. Разом із колегами з Харківської фармакадемії Любчак створив навчальний курс і програму підготовки провізорів-технологів препаратів крові, та в міністерстві й цей проект поклали під сукно...

Пережив Любчак і місцевих чиновників

Кілька колишніх представників обласної ради спробували було подати загалу негативний імідж Любчака — ледь не ворога народу. Він, мовляв, і підприємство самочинно приватизував, і, маніпулюючи захмарними цінами, наживається на хворих.

А факти такі. Розповів Любчак, що в 1992 році на хвилі реформування і лібералізації економіки уряд прийняв рішення про переведення великого переліку бюджетних організацій (у тому числі і станцій переливання крові) на самозабезпечення. На виконання рішення облрада та облдержадміністрація розпорядилися створити товариство з обмеженою відповідальністю. У масштабах країни експеримент прогорів, і згодом усі донорські центри повернулися на державне утримання, крім сумського, який з усіх показників став кращим в Україні. І коли колектив «наростив м'язи», істотно збільшив активи і прибутки, деяким чиновникам знову закортіло командувати підприємством. Посипалися наполегливі пропозиції Любчаку повернутися під юрисдикцію облради. І хоч такий варіант не зовсім влаштовував, колектив, щоб не загострювати стосунки, зрештою, погодився. Та невдовзі задумався, чи не зацікавила чиновників, можливо, земелька? Чи вийде так, що колектив залишиться при своїх інтересах. Суперечка стала предметом судової тяганини. Що ж до цін на продукцію центру, то вони, запевняє Любчак, одні з найнижчих в Україні; численні планові і позапланові перевірки «під мікроскопом» жодного разу не виявили найменших порушень у ціноутворенні. Підприємство справно, у повному обсязі виконує всі заявки лікувальних закладів, чого не скажеш про платежі останніх: їхня заборгованість центру перевищує нині 500 тисяч гривень.

Не міг достукатися Любчак і до деяких колишніх працівників обласного управління охорони здоров'я. Два роки, за словами Віктора Панасовича, у нього не виходило виступити на колегії управління. А хотів він поставити запитання, відповіді на які має право знати громада.

Чому, скажімо, за гострої нестачі донорської крові (область, за даними Любчака, забезпечена нею лише на чверть від потреби) другу п'ятирічку поспіль на Сумщині (єдиний регіон в Україні) не приймали розроблену центром служби крові програму розвитку донорства і не фінансували передбачених нею заходів? Чому, попри очевидні економічні вигоди, виступали проти централізації служби крові? Чому не впроваджувалися нові технології? Ще були у нього запитання і до лікувальних закладів, що користуються препаратами крові, і до роботи ради з трансфузіології. Чому його пропозиції відкрити, для пожвавлення донорського руху, в деяких районах відділення центру натикаються на глуху стіну? Сподіваємося, нове керівництво почує Любчака.

А ще розповідає доктор, що центр служби крові залишився без замовлень (попри високу потребу), змушені згорнути випуск життєво необхідних препаратів. Але насамперед у скруті опинилися хворі. Тепер вони повинні по всій Україні шукати дефіцитні ліки і переплачувати за них. Якщо, приміром, до цього сумський гамма-глобулін-антирезус, конче потрібний майбутнім мамам у випадках загрози переривання вагітності, коштував 38 гривень, то нині в аптеках за нього правлять до 1000 гривень...

...Невблаганно спливає час. Переважна більшість тих, хто не дослухався до доктора Любчака й очолюваного ним колективу, пішли. Ми не називаємо їхніх імен. А пропонуємо нинішнім керівникам області в інтересах громади розібратися нарешті із ситуацією навколо Сумського обласного центру служби крові. Влада закликає суспільство до конструктивного діалогу заради кращого життя людей. Тож час їй переходити від благородних намірів до благородних дій.

Сподіваємося, що й Міністерство охорони здоров'я України не залишиться осторонь проблем, порушених у цій публікації «Голосом України».

Віталій МАКСЮТЕНКО,
голова координаційної ради суспільного руху «За життя»;
Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

За ініціативи доктора Любчака у Сумах уперше в країні було освоєно апаратний метод плазмаферезу (очищення крові)

На Фрідріхштрасе. 28 квітня 1945 року

А якщо впадеш ти на чужому полі,
прийдуть з України верби і тополі.
Стануть над тобою,
листям затріпочуть,
Тугою прощання серце залоскочуть...

Василь СИМОНЕНКО.

1.

О. СИЗОНЕНКО.

— «Владелец, Владелец!» — і досі чую голос смертельно втомленого радиста-росіянина. — «Владелец, Владелец!» — викликає він уже третю годину підряд штаб полку, доки ми кирками-мотигами проломлюємо стіну якогось універмагу, щоб увірватися через пролом і захопити наступну кімнату — це єдиний шлях і єдиний засіб просунутися хоч трохи вперед. Бо на вулицю не виткнути носа! На вулиці суцільна повінь кинджального вогню від рейхстагу: 88-мм гармати тяжкої зенітної і 105-мм протитанкові гармати б'ють без угаву, і танки горять, і асфальт плавиться, і дим затоплює вулицю і будинки.

— «Владелец, Владелец!» Я — Холодный, прием! — повторює радист дивні позивні, а відповіді немає, і портьєри горять, мов смолоскипи, і дихати нічим, а клята стіна ніяк не піддається. Проломити її й тоді було важко. А зараз це здається й зовсім неможливим і неймовірним! На війні люди завжди роблять щось неймовірне та неможливе і ніколи не хизуються цим. Бо вважають ці надзусилля буднями війни.

— «Владелец, Владелец!» — повторює молоденький радист уперто. Ніби механічно повторює він ці дивні слова, а стіна товста і міцна, як кістка, а саперів не вистачає, і кизилові руків'я кирок-мотик, на що вже міцні, а розлітаються в друзки.

— «Владелец, Владелец...» — благає когось радист. — «Я Холодный. Прием...».

Стіну все-таки ми проломимо, пустимо в отвір вогнеметний струмінь, щоб палити фашистів, якщо вони там є. А радист теж притягне вслід за нами свою рацію, сяде з нею в глухому кутку, викине антену в розбите вікно і знову: — «Владелец, Владелец! Я — Холодный. Прием».

Рація мовчить. А ми беремо одну за одною палаючі кімнати. І в диму та полум'ї стаємо схожі на дияволів. Чи на витязів, які не горять.

І тут долинає звістка, що штаб полку потрапляє в пастку: есесівці прорвуться з парку Тіргартен в наш тил і займуть два нижніх поверхи того будинку, в якому штаб нашого полку, і поведуть бій на сходах. Атака незвичайна — знизу вгору, з поверху на поверх, наче есесівці вибираються в небо із своєї конаючої столиці.

— «Владелец, Владелец! Я — Холодный! Прием», — благає молоденький радист.

А в штабі полку нікому відгукнутися, бо й рацію доведеться кинути: автомат у руках ще одного офіцера в тому бою дорожчий за рацію.

Боронять прапор, штабні документи і нагороди. Боронятьсє самі. Командир полку, начштабу та шість його помічників. Зайнявши кругову оборону на третьому поверсі, чекають виручки. Про це нам повідомить, прибігши з вулиці, капітан Ахмистов, який замінить нашого тихого і скромного комбата Гробового, розстріляного з кулемета в тій улоговині біля контори спиртозаводу. Прибіжить закіптюжений, крикливий, сердитий.

— Командира штурмової групи до мене! — гукне, ніби на плацу, і для чогось вийме з планшета топографічний план Берліна. — Отут, — покаже він, ткнувши пальцем у план.

— На протилежному боці? — спитаю його. — Та тут же видно все й так! З вітрини.

Вітрина універмагу серед цього вогненного пекла, як не дивно, лишається ціла. Велика, на всю стіну! В ній вміщається панорама війни: п'ять чи шість палаючих танків, три палаючі дев'ятиповерхові будинки протилежної сторони Фрідріхштрасе. Вони димлять, вергають із своїх вікон вогонь і дим — нагадують три лінкори, що ведуть вогонь з бортових гармат під час морського бою.

У цю панораму влетить і ескадрилья наших «Петлякових». Вони летять в ясному й чистому небі над темними димами бою і пожеж. Такі, знаєте, елегантні, швидкі, красиві пікіруючі бомбардувальники. Їм хоч би що — летять собі над бойовищем!

А я мушу зі своєю штурмовою групою подолати широченну вулицю в самій гущі й клекоті цього бойовища під вогнем противника. Перебігти широченну вулицю Фрідріхштрасе, на якій навіть танки горять усі до одного, хоч би скільки їх з'явилося. Їхню броню прошивають наскрізь 88-мм зенітні гармати, які вже тоді збивали американські «Літаючі фортеці» на висоті 20 000 метрів! А ми й через п'ятнадцять років, у 60-му, на такій висоті не дістанемо нахабу Пауерса з його «У-2» навіть снарядами наймогутніших наших зеніток. А зіб'ємо тільки ракетою.

— В отому будинку штаб полку, — показує Ахмистов, стоячи перед вітриною, немов перед екраном живого, ніколи не баченого фільму. — Перед тим будинком саме горять танки. Це й буде вам прикриття. Ясно?

Танки горять позаду, майже в кінці кварталу, який ми подолаємо, проламуючи стіни. А в цей час з гуркотом і тріском рухне наш палаючий будинок і поховає під камінням і цеглою всі наші проломи. Тож назад шляху немає. Нема його й уперед, бо наступну стіну все ще не вдається проламати. Кімната палахкотить: горять меблі й підлога, магазинні стійки і штори на вікнах. А товстій стіні немає ні кінця, ні краю. І наші хлопці падають від утоми. Але довбають і довбають! Ці відчайдушні каменярі великого берлінського штурму.

— Перебігайте вулицю тут! — наказує Ахмистов, закриваючи обличчя від вогню. — Вперед! — кричить він, ніби піднімає батальйон під вогнем противника на рівнині.

— Штурмова група, за мною! — віддаю команду й оглядаю востаннє свою братву.

Нас всього семеро. Шинелі скинемо і, гарненько згорнувши, акуратно складемо їх під колонною, ніби збираємося колись повернутися за ними. Автомати — на груди, клацнемо затворами, поправимо кріплення касок на підборіддях. І — до дверей. Вася Акимов, спокійний, невисокий хлопець з Кам'янки-на-Дніпрі, першим підбіжить до дверей і вдарить по них щосили ногою. Двері розчиняться, і з них зараз же полетять цурпалля, і вони стануть колючі від пробоїн.

— Розривними, гадюка, лупить! — Очі його потемніють. — Димову б шашку кинути...

Ахмистов знову вихопить пістолет:

— Ніяких розмов! Уперед! Де командир штурмової групи?! — кричить несамовито, хоч я стою поряд. — Уперед! — вимахує пістолетом перед моїм обличчям. — Негайно вперед!

Стрибаю на підмурок вітрини, автоматом, плечем і каскою щосили б'ю по вітрині. Богемське скло тріскає, мов перший лід на ставку в Ново-Олександрівці, і я опиняюсь на вулиці Фрідріхштрасе. Як же далеко вона від мого села і нашої хати над ставом!

Не відчую чомусь її під ногами, цю знамениту вулицю Фрідріхштрасе. Рвонувши з місця в кар'єр, лечу, ніби й не торкаючись бруківки! А з вікон усіх дев'яти поверхів — з кожного летить у мене смерть. Тисячі смертей! Я не оглянуся. Бо знаю: мої товариші, як завжди в атаці, біжать за мною. Але перебіжать вулицю не всі. Толя Блинников з Тули, вцілений кулею, як тільки стрибне з вітрини, лежить тепер під стіною нерухомо. Ниць лежить він. Наче в степу, як ото пасеш коней, а тоді ляжеш, покладеш голову на руки і задрімаєш.

А на осьовій лінії — по ній з Цоссена щодня їздить на доповідь Гітлеру про обстановку на фронтах начальник Генерального штабу Кребс — лежить ще хтось, великий і незнайомий. Він підведе голову, і ми пізнаємо монгольське обличчя Ахмистова.

— Ага, значить, і він рвонув за нами, — скаже Вася Єкимов. — Треба б витягти його.

— Ми самі не виберемося з цього пекла, — скаже Юнусов.

— Не припиняйте вогню! — крикну їм. — Бо ще не всі наші перебігли вулицю! — І сам даю чергу.

— Бра-а-тці! — закричить Ахмистов, підвівши голову, і спробує повзти. Асфальт навколо нього одразу побіліє від куль.

— А-а-а! — кричатиме він на цій берлінській немилосердній вулиці, але далекі гори Бурятії не почують крику свого сина. І вже ніколи не побачать його.

Тільки зараз, коли вже нічого не можна поправити, полетять з вікон гранати і димові шашки — нарешті наші зможуть це зробити, добувши їх невідомо де.

А бійців тепер побільшає, бо під прикриттям димової завіси вулицю перебіжать усі, хто був на тому боці. Нижній поверх догорає і має ось-ось завалитися зовсім. Перебіжить із своєю рацією за плечима й молоденький радист. Приземлиться з нею в кутку, викине антену і знову:

— «Владелец! Владелец! Я — Холодный! Прием!»

— Сержанте! Не гайте ні миті! — крикне мені капітан Коханов, невідомо звідки взявшись. — Там прапор! Там командир полку! Вперед! — Вихоплює пістолет з наміром біги разом з нами на виручку.

— Товаришу капітан! — Скажу йому тихо, щоб хлопці не чули. — Куди оце ви із своєю пукалкою проти «MG-42» та «Schmeisera»? А полк залишиться зовсім без офіцерів. Адже на вас уся надія! І вся, яка не є, відповідальність! —Потиснувши йому руку, кинуся за своїми.

— З вулиці будинок не взяти! — крикне капітан Коханов нам услід. — Обійдіть його з двору! Та обережно там! Не нарвіться! З есесівцями не жартують.

— За мною! — крикну своїм хлопцям. — Перебігати по троє! Поранених підбирає наступна група. Вперед! — круто звертаю праворуч. Єкимов — ліворуч. Володя Титов — прямо. З під'їзду по нас таки встигнуть вистрілити. Титов туди фаустпатроном — шурух! І вже в диму й полум'ї атакуємо під'їзд. Першим вривається в нього Вася Акимов.

У вируванні диму й пилюки парадні білі мармурові сходи велично погойдуються на верхній арматурі, бо підніжжя їхнє виб'є фаустпатроном Володя Титов. З подивом ступаємо на червону килимову доріжку із зеленими облямівками по краях. Виявляється, що цей будинок — штаб військово-морських сил Німеччини. Гітлер тримав його не в Бремені, Гамбурзі чи Фалькензее, де будувалися знамениті лінкори «Бісмарк», «Гнейзенау» та «Тірпіц», а в Берліні, в себе під рукою.

2.

На сходах тихо. На площадці другого поверху — теж тихо. Тільки на третьому нас обстріляють з кулемета. І постріли в замкненому просторі лунатимуть, мов у бочці, приглушено, але оглушливо. Особливо могутні «MG-42» — від їхніх несамовитих черг, здається, ось-ось розлетиться весь будинок на шматтям. Диркне неподалік автомат «Шмайсер». А потім — фру-у-у-у! — ще одна сказана черга з кулемета «MG-42».

У відсвітах куль і стрілянини поміч двері якоїсь кімнати. Переждавши чергу під стіною, стрибну на них, як стрибав колись на м'яч, стоячи на воротах шкільної футбольної команди. Вдарюсь плечем, автоматом і каскою об двері, і вони з гуркотом, мало не зриваючись із петель, розчиняться в середину, до кімнати. Але я не побачу кімнати, а тільки стелю, потім стіни, і мені здасться, що кімната шугоне вгору, потім різко крутнеться ліворуч і, стрімко падаючи вниз, вцілить мене підлогою в обличчя.

Брязь! — засвітяться в очах свічки чи спалахне електрозварка. Щось немилосердно запече в груди і в шию. А потім припиниться так само раптово, як і почалося. І коли припиниться, я здогадаюся, що лежу ницьма на підлозі і що автомат мій строчить піді мною, а стріляні гільзи обпікають мені шию і груди, бо я ж лежу на ньому!

І, як тільки я це усвідомлю, щось праворуч від мене впаде, глухо гупнувши об підлогу. А частина його покотиться до батареї центрального опалення. Вдарившись із дзенькотом об неї, конвульсивними колами, по спіралі, покотиться до мене, мов м'яч з мого шкільного дитинства, й перевернеться. Я нарешті втямлю, що це не м'яч, а німецька каска. Потім з неймовірним зусиллям поверну голову в той куток і побачу есесівця, що лежить на спині, неприродно підвернувши під себе руку з автоматом.

Він лежить головою до мене, довгий, плечистий, розстеливши по підлозі біле, мов сметана, густе волосся. Западина звереного до мене ока його швидко темніє і — збільшується, збільшується, наповнюючись кров'ю! Потім кров переливається через очну западину і темною широкою смугою заливає есесівцю щоку, а далі тече по підлозі, повільно наближаючись до мене.

У відсвітах величезної берлінської пожежі, що падають з вікна, видно, як у цій крові танцюють криваві відблиски. І я з жахом і огидою намагаюся якомога швидше відсунутися від неї подалі, щоб чужа кров не торкнулася мене! Щоб я не підплив нею! І тільки тут, віджавшись від підлоги, я побачу, що права нога моя теж лежить піді мною! Перша думка: чобіт злетів з ноги при тому відчайдушному стрибку. Але мої ж чоботи припадисті, а підйом у мене високий — я ледве взуваю їх! І маскхалат над чоботом, коліно, стегно й все інше — моє. Але як же все це опинилося піді мною? І що дивно — мені зовсім не боляче! І нога, коли перевертаюся на бік, не відділяється від мене. І отут, тільки зараз, відчую, що весь підплив власною кров'ю. А тут ще й чужа, ворожа, наближається до мене!

Здригнувшись від огиди чи остраху, рвонуся від чужої крові й поповзу з цієї страшної кімнати! Повзу і все ще не відчуваю болю. Тільки там, де увійшли, мабуть, есесівські кулі, щось починає нестерпно пекти. Немилосердно пече воно чимдалі дужче!

А в коридорі гримлять постріли і черги, чується лайка німецька і наш руський мат. Але це не зупиняє, і ніяка сила не змусить мене лишитися в одній кімнаті з есесівцем, якого я вбив випадково, навіть сам не знаю як: в ближнім бою це робиться майже автоматично, інстинктивно і підсвідомо. Чи навіть позасвідомо. Такий характер ближнього бою, де діють наосліп, не маючи й миті на роздуми. Тому в ближньому бою виціле тільки той, хто має блискавичну реакцію і добре натренований.

Через мене стрибають, спотикаються об мене й падають у темряві. А падаючи, матюкаються і ні на мить не спиняються — всі кудись біжать! І мені хочеться крикнути, щоб вони знали, що я тут. Але згадавши, як кричали Манько та Ахмистов, стримаюся і поповзу подалі від кімнати, де лежить убитий есесівець. А хлопцям, моїм товаришам, у ближньому бою не до мене. Я це розумію і мирюся з їхньою байдужістю до мого поклику без образи, як з чимось неминучим і зрозумілим.

Доповзши до якогось вестибюля, відчую, що стіни розсунуться й утворять навколо мене порожнечу. І побачу по всьому периметру цього простору тріпотливо освітлені пожежею суцільні ряди вікон. У них так яскраво відбиваються відблиски пожеж, наче вікна самі горять червоним полум'ям. У моєму крилі будинку зовсім світло і тихо-тихо!

Бій лунає десь у протилежному кінці поверху. І, доповзши до якихось меблів, обмацую м'яке й пружинисте крісло чи фотель та, вхопившись за нього, намагаюся підвестися й стати на ноги. Адже не раз доводилося бачити в кіно, як з простріленими грудьми його герої підводилися і йшли. Та навіть бігли!

Але самому мені, пораненому в стегно і в таз трьома кулями (про це я дізнаюся пізніше), підвестися не вдасться: тільки спробую підтягнутися на руках, як страшний біль пропече мене всього наскрізь, і я провалюся в якусь темну й глибоку яму. Яма буде широка й довга, без кінця і краю, і — темна-темна! Хоч в око стрель...

А потім мене перев'язуватимуть у якомусь підвалі артилерійські офіцери в погонах з двома просвітами і в картузах з чорними оксамитовими околишами. А Вася Акимов, якимсь чином розшукавши мене, стоятиме наді мною і плакатиме.

— Йди, Васю, йди! — Благаю його, ледве відтягуючи голос. — Повертайся до своїх...

А він тільки сльози втирає й мовчить. І потім добре помагатиме санітарові нести мене, міцно тримаючи за перекинуту через плече безвольну й слабу мою руку. А санітар, на голову вищий за мене й за Васю, задихається зовсім, бо моя друга рука, перекинута через його високе плече, сповзає й впирається зігнутим ліктем у ремінь його карабіна, який буквально задавлює його, розвернувшись упоперек, впинається затвором йому в горло, так що санітар утримує його обома руками, щоб не задихнутися. Цей здоровило не тримає мене за руку, і я все більше висну на ремені його карабіна зігнутою в лікті своєю безсилою рукою, буквально задавлюючи його.

А тут ще й доводиться продиратися через проломи у залишках стін. Перед таким проломом ми зупинимося, і я, непритомніючи, повисну на моєму вірному навідникові Васі Акимову. І прошепочу санітарові, ледве ворушачи губами: «Та закинь же ти ремінь карабіна на плече, а не на шию! Хто ж тебе вчив так носити зброю?». Він послухає мене й тягтиме далі вправніше.

Один пролом виявиться зовсім тісним. У ньому ледве вміщається протитанкова 76-міліметрова гармата. Обслуга посторониться, і мене потягнуть у той малий отвір. Тягнути попластунськи їм украй незручно й тяжко. А тут, як на гріх, моя перебита нога міцно застрягне між станиною і стіною. Артилерист ліниво лаятиметься з санітарами:

— Та хіба ж так тягнуть пораненого?

— Спробував би сам потягнути такого гевала по розвалищах, знав би тоді! — огризається санітар, судячи з вимови, гуцул.

Артилерист пробує підняти загнану пострілами в землю станину гармати. Це йому ніяк не вдається, і він гнівається ще дужче:

— Та здайте ж назад, йолопи!

— Шляг би ті трафив! — відлаюється гуцул. — Що це тобі, машина? Хлоп до того розслаблений, гейби його з вати зроблено, а не з кісток і м'язів.

— Ти мені баки не забивай! — Лається артилерист. — А то як пальну з оцієї гармати!

— Батька в лоб, дурню, — огризається завзятий гуцул.

Усе це чуєш мовби уві сні. Так, наче тебе тут і немає. А нога залишається поміж станиною і провалено стіною, як оця гармата, що стоятиме на позиції, доки й Берлін візьмуть. І я знову знепритомнію. Тільки й устигну з острахом подумати, що лежати мені тут, у розвалищах, довічно. А рідний степ тільки мрійтиме і журитиметься вже без мене. Як журиться за нашим селом і зараз, виглядаючи мене...

3.

Я замерзаю. Руки вже не слухаються й не гнуться. А ноги в мене ніби вже й зовсім нема. І голова не підводиться. Прислухавшись, чую, що хтось біля мене стогне. Затримаю дихання — стогін враз припиниться. «Це я стогну!» — здогадаюся нарешті. А мені ще ніколи не доводилося стогнати. Навіть у тифозній агонії минулої весни. І я подумаю: «Це — кінець!». Навколо така темрява — що заплющиш очі, що розплющиш їх, — все одно нічого не видно. Але щось ледь-ледь світліше все-таки помічаю. Якась тонесенька і кволa смужечка вдалині. Напружую зір і слух, але з грудей виривається стогін і не дозволяє як слід прислухатися. Намагаюся стримати його і чую якесь приглушене ляскання, наче хтось завзято б'є картами об стіл. Але що за відчайдушні картярі можуть бути в такому берлінському пеклі? Набираю побільше повітря у груди і гукаю: «Ей, хто там?»

Ніяка сила! Жоден звук не порушує тиші, в якій чуються далекі ляскання карт. Повільно, а потім прискорено ляпають карти, все швидше та швидше. І раптом між здорових молодих людей, яким у цю хвилину нічого не загрожує: «Наша взяла! Ура-а-а!»

— Ей, хто там? Поможіть! — з усієї сили кричу, відчуваючи, що зараз помру. Тоненька смужка світла поширшає, і я помічу кроків за десять отвір — але відстань ця для мене нездоланна! Навіть з десяти кроків не можу докричатися.

— Ей, люди! — напружуюсь до останку, видобувши всі сили.

Ляп, ляп — чується звідти.

І короткі перемовляння, і тихе поляпування карт, які зненавиджу на все життя! Завжди, у найпривітніших ві-

тальнях, нагадують вони мені й зараз той похмурий берлінський підвал, у якому я тоді вмирав. А що смерть близько, відчуваю усім єством і знаю, що все закінчиться через кілька хвилин.

На половині відстані до освітленого отвору помічаю кілька наших автоматів з круглими дисками. Стоять собі рядочком. Такий, знаєте, мирний рядочок, що в ньому навіть важко уявити чи хоча б запідозрити смерть.

— Ей, хто там? — знову кричу, сподіваючись, що вони прислухаються і почують мій поклик і моє благання.

Але вони грають у карти. Вони, мабуть, завзяті картярі. Грають, мабуть, на німецькі годинники або на крихітні пістолети, яких тоді у кожного з нас водилося чимало. Або ще на щось грають вони в цю непевну пору і почути мене не можуть. Чи й не хочуть. Люди тому й не чують або не розуміють одне одного, що не хочуть чути і розуміти. Тоді, в тому підвалі, я зроблю для себе це відкриття навіки! Тим більш не забуваю його й сьогодні.

«Буду повзти, — вирішую. — Буду повзти до тих автоматів!» Намагатимуся тільки не рухати ногами. Бо біль одразу пронизує, ніби ножами, і я можу знов знепритомніти. І тоді — кінець! Ось уже від простягнутої руки до ременя найближчого автомата лишається кілька сантиметрів. Але сил більш немає. А картярі грають собі, перегукуються і сміються.

Відлежавшись якийсь час, я ще трохи підтягуюся і середнім, найдовшим пальцем дістаю ременя і смикаю до себе. З брязкотом і гуркотом гірського обвалу падає автомат ППШ на цементну підлогу, і там, де грають у карти, все раптом стихає. А через секунду вискакують з отвору, давлячись і ледве протискаючись у нього, якісь чубаті хлопці в маскхалатах, стоять, вражені й розгублені, освітлюючи мене кишеньковими ліхтарями.

4.

— Що ж ви, туди вашу розтуди... — скажу, боячись розплакатися від образи і від свого безсилля й безпорадності. — Я стільки гукаю вас...

А вони стоять наді мною мовчки, винувато дивляться на мене. Якісь наші хлопці, що дійшли до Берліна не асфальтами і доїхали не поїздами, — мої бойові друзі, фронтові побратими, яким тільки й випало трохи на війні пограти в карти.

Їхні теплі й обережні руки піднімають мене, одірвавши від мокрого й холодного, вбивчого цементу, і щось м'яке і сухеньке підкладають під мене і опускають на щось по-домашньому затишне і ніжне, чого наче й на світі ще ніколи не було! А це — звичайна червона німецька перина, перенесена із якоїсь спальні сюди, в підземелля. І вона здається мені раєм після лежання на камінних, на мокрому цементі і на розвалищах палаючого Берліна. Ще одною периною мене вкривають зверху. Принесуть хліба й консервів. І двохлітрову банку майже свіжих законсервованих вишень, яку я одразу ж вип'ю одним духом, гамуючи страшну, нелюдську спрагу від втрати крові.

— Де ти взявся? — весело питає мене молоденький білявий розвідник.

— Підкинули санітари, — скаже старшина з автоматом за плечима. Знають, що розвідники поранених не кидають, от і підкинули, стомившись тягти до санроти.

Цей, мабуть, і в карти грав, не скидаючи автомата. Я знаю таких хазяйновитих старшин-розвідників, що ніколи й ніде не розлучаються зі зброєю й ретельно виконують усі вимоги військового статуту. З таких потім добрі будуть бригадири в колгоспах, трактористи і комбайнери. А на заводах — токарі і фрезерувальники високого класу й розряду. Ці суворі і завжди зосереджені люди, що ніколи не забувають суворих законів війни. Наче вони й народилися спеціально для неї.

— Підкинули нам, щоб самим не тягатись, — продовжує старшина. — Цей випадок не перший. Ти їх знаєш, сержант? Простіляв би гадів за те, що покинули тебе.

— Не знаю, — скажу йому, втративши бажання будь-кого вбивати чи стріляти. Настрілявся уже. «По саму зав'язку!» — сказали б дядьки в нашому селі.

— А де тебе поранили? — допитується той білявий хлопчина, схожий на нашого Ваню Томашова — улюбленця дивізії, мого загиблого друга по нічному пошукові.

— На Фрідріхштрасе...

— А з якого полку? — не вгаває розвідник.

— Сто першого гвардійського.

— О! Так ти з нашої дивізії, браток! — радіє хлопчина, ще молодший за Ваню.

— Не приставай до людини, — скаже знову старшина. — Хіба не бачиш? Йому зараз не до розмов і не до твоїх розпитувань.

— То треба ж дізнатися, куди його відправляти? В яку санроту?

— Санротою тут не обійдеться. Його, мабуть, отакого, і в санбаті не приймуть, — скаже досвідчений старшина наді мною, наче мене тут і немає. — Відправлять у армійський, а може, й у фронтовий госпіталь. Я вже бачу. Знаю по собі: не раз був поранений. Гайда, хлопці! Капітан Чумак давно нас чекає. А ти, сержанте, полежи тут. Ми зараз розшукаємо твою санроту й пришлемо за тобою підводу.

Виявляється, це і є наша дивізійна розвідка. І той самий старшина, котрий викидав фашистських кулеметників з горища спиртозаводу в тій трагічній улоговині.

5.

Потім мене везтиме своєю підводою наш Холод. По брукові берлінських вулиць, побитих снарядами, везтиме він мене, витрясаючи з мене залишки життя, що ледь жевріє. Вірю і не вірю: чи це й справді він? А розпитати сил немає — болить усе тіло ще дужче. І побачити його не можу, бо лежу й досі, від самої миті поранення, ниць. А голову повернути несила. Та й кожен рух завдає нестерпного болю.

А що це не хтось інший, а наш Холод, мені підказує його улюблена пісня, яку він у вільні хвилини все співав сам собі на батареї. Незважаючи на вибої та на каміння, що час від часу потрапляють під колеса, надтріснутим старечим голосом співає й зараз, везучи мене палаючим Берліном, наш їздовий, що тепер, мабуть, своєю полтавською підводою обслуговує санроту:

А всі ж гори-ги зе-ге-ле-ге-ні-гі-ю-гуть...

І хоч як мені боляче на кожному вибої, а тим більше — від каменя, що потрапить під колесо, я чую, що Холод, співаючи, плаче. Можливо, боронячись від моїх криків і стогону. А може, плаче, жаліючи мене, так тяжко пораненого. Й себе, що так далеко заїхав від рідного дому, від родини та дружини і від ласкавої Ворскли?

Де ба-га-га-ті ого-рю-гу-гуть-сі-гі-ють...

Десь іще клекотить війна. Ще стріляють гармати, б'ють довгими чергами кулемети. А ранок теплий-теплий! І ясний, мов дитяча усмішка. Аж не віриться, що зовсім поряд клекоче війна. І все, що є війна, лишається для мене за плечима. І все віддаляється та віддаляється. Мабуть, уже назавжди.

Але ні полегшення, ні радості від цього я не відчуваю. І не тому, що я ще не знаю і не можу знати, як від ран помирають частіше, ніж від сліпої кулі. А рани в мене страшні — майже смертельні. А Холод співає наді мною і плаче, мабуть, за всіма: і за Суховим, і за Маньком, і за Блинниковим. І напевне — за своєю далекою Полтавщиною, за Ворсклою, за жінкою і родиною:

Ті-лі-ки-ги-ж о-го-од-на-га-ж го-го-ра-га ж чо-го-рна-га, Де-ге-ж ора-гала-га ж бі-гі-дна-га ж вдо-го-го-ва-а...

І я то непритомнію на особливо труському вибої, то дослухаюсь до його співу. Бо так само співала й моя бабуся Гапка, що 1910 року лишилась вдовою з трьома дітьми. І так ми їдемо, як мені здається через мої непритомності, довго-довго!

А потім підвода зупиняється. І підвівши голову з пахучого сіна, бачу намет з червоним хрестом у білому колі. Бачу й нашого Холода: він, злізши з підводи, стоїть з батіжком біля самого мого обличчя. Схиляється й цілує мене в щоку колючими неголеними губами і чомусь шепоче, ніби по секрету, щоб ніхто не почув: «Нічого, синашу, нічого... Намучишся з цими ранами добряче, зате будеш жити. Тепер уже напевне житимеш і повернешся до молодої своєї жінки, до крихітної доні, якої ще й не бачив...» — а сльози все ще бринять у його очах і чуються в голосі.

І враз відсторонюється, строгішає, навіть випростується й тримає руки «по швах».

З намету вибігає чорнява вродлива лікарка — старший лейтенант, командир нашої санроти 101-го гвардійського полку. Ми всі її любимо за те, що в обороні за Віслою гарно співала в концертах самодіяльності дуетом з командиром 5-ї стрілецької роти старшим лейтенантом Абрамовим під його баян ліричну пісню «Позарастали стежки-дорожки, где проходили милого ножки. Позарастали мохом-травою, где мы ходили, милый, с тобою...»

Вибігає і, тільки глянувши на мене, хапається обома долонями за обличчя:

— Сержант Сизоненко? Боже мій! Що ж з вами зробили? І — до Холода: — Везіть його зараз же в медсанбат! Тут дорогу сапери очистили від каміння! — І знову до мене: — Потерпіть! Звідти вас відправлять у фронтовий госпіталь у Франкфурт-на-Одері. Я зараз оформлю документи і зателефоную туди!

Крутнеться на своїх брезентових чобітках і, так само тримаючись обома руками за обличчя, побіжить у намет, приказуючи на кожному кроці: — О, Господи! О, Боже ж мій! — і це вже остаточно засвідчить, що поранення моє страшне і стан мій майже безнадійний.

Конча-Озерна, липень 2010 року.

Історичний контекст та універсальний зміст

Леонід Горлач і його історичні романи у віршах («Мамай. Мазепа». «Ярославів Вал», 2010)

На моє глибоке переконання, Леонід Горлач належить до недооцінених постатей у нашій поезії. Він починав разом із «шістдесятниками», майже ступав у їхні сліди і лишився поміж тих, кого тоді не фаворизувала критика (Б. Нечерда, П. Мовчан, В. Гужва, Л. Талалай). Як згадує Борис Олійник, тодішні поезії Леоніда Горлача «дихалиповногрудо, не вельми скуті регульованою строфікою. Вони променіли непоказною, але відчутною внутрішньою культурою, тактовністю у поводженні зі словом».

Горлач тоді писав справді багато. Вірші, поеми, повісті, документалістику, публіцистику, літературні портрети. Така творча активність буває хіба що в молодих людей, яких живить прекрасна ілюзія своєї всеможності, коли здається: тобі не вистачає лише точки опори, щоб перевернути світ. То мовби бродіння молодого вина. І це добре, що твоя творча біографія починається так, а не зі старечої обережної зрілості (перезрілості).

1982 року з'явився історичний роман у віршах «Ніч у Вишгороді», що відкрив зовсім нову творчу грань у Горлачевій іпостасі. Стихійний лірик постав епіком з концептуально виваженою формально-стильовою стратегією. «Ніч у Вишгороді» стала важливим твором для української поезії в її осмисленні національної історії. «Ніч у Вишгороді» — принципово інша якісна сторінка в біографії поета. Здавалося б,назавжди незмінно ліричний Горлач постав тут епіком. На зміну ліричним експромтам, що з'являлися несподівано й легко, прийшов важкуватий ритмами, мовби викуваний, вірш, на якому лежить тривожний відблиск історії, одвічна загадка народження і смерті людини. Прощається з життям у своїй вишгородській резиденції великий князь київський Ярослав Мудрий. Прислухаючись до холодних вітрів за вікном, подумки переходить життєвими дорогами, які пронизали його минулі дні, й болісно дошукується незрозумілого сенсу всього, що його спостигло в земній одіссеї. Битви, перемоги, боротьба за престол, інтриги, кохання, самотність, яка оточує владоможців на вершинах влади, незбагненність багатьох речей на світі та ще віра в те, що все це було не намарне, що з-під його державної руки викликом усьому світові піднялася Київська Русь, — ось те, що постає в Ярославових спогадах і роздумах у нічному Вишгороді, оточеному тривожним чеканням його смерті, — всі збагнули, що ось-ось звершиться невідворотне.

У сум'ятті останніх дум і настроїв князя перемагає чуття будівничого держави. Те, що стало великою справою його життя, стоїть у його душі в останні його земні хвилини; йому нестримно прагнеться

Побачити духовним зором
земні діла свої усі
і задихнутися прозором
своєї рідної Русі.

Після «Ночі у Вишгороді» Горлач здобув репутацію автора, що може поставити перед собою справді амбітні творчі завдання, — задум і виконання цього роману авторитетно те підтвердили.

В одній із літературно-критичних статей нещодавно прочитав: поема як жанр цілковито належить XIX століттю. А вже у XX вона, ставши безнадійним анахронізмом, умерла, а її поодинокі зразки викликали іронію. Сміх із цими доморощеними теоретиками. Та саме XX століття не тільки успішно культивувало поему, а саме в ньому поема ставала офіційно визнаними вершинними здобутками літератури. Згадаймо цей жанр у творчих біографіях нобелівських лауреатів — Кіплінга, Містраля, Єйтса, Тагора, Еліота. Тобто саме епос (ясна річ, що сюди входить і роман у віршах) торжествував. В українській літературі — картина аналогічна: від поем М. Рильського, М. Бажана, С. Маланюка й аж до поем Б. Олійника, а також двох історичних романів у віршах Ліни Костенко — «Маруся Чурай» та «Берестечко». Нашому квазітеоретику так прагнеться культивувати тільки поетичні міні-форми і якісь осколки епосу.

Поема, роман у віршах — жанр універсальний. А тому він вимагає від автора дуже багато. Це — не віршована «стометрівка», в якій реалізувався миттєвий спалах настрою. Тут потрібні ще й масштабна художня кристалізація, велике епічне узагальнення епохи. Звісно, не протиставляю жанри — всі мають право на життя, всі передбачають можливість поетичних відкриттів. Усе, зрештою, залежить од особи самого автора. Просто не можна перекреслювати те, що живе не лише в історії літератури, утверджує себе в літературній практиці нашого часу. Літературна біографія Леоніда Горлача — найкраще тому підтвердження. Звернення до епосу збагатило не тільки його особисту творчу біографію — воно стало поважною сторінкою нашої сучасної поезії.

За чотири роки по «Ночі у Вишгороді» з'явився другий історичний роман — «Слов'янський острів» із Яном Жижкою та українськими козаками в його сюжеті й алюзіями з української історії та з доби історичного народження твору, як це буває тільки в текстах, за якими стоїть талант. Жанр історичного роману ще раз блискуче потвердив свою художню життєспроможність і суголосність нашому дню. Ще раз увиразнилася істина: не жанр визначає творчий успіх, а талант, і тільки талант.

І ось — Мазепа, з відблиском історичних вогнів на чолі, з пильним прижмуром очей, які, здається, прагнуть прозирнути аж у наш день.

Горлач не намагається переповісти історію Мазепи — для цього він надто досвідчений автор. Він розраховує на читача, який знає весь той перебіг подій, якому не треба підказувати фактографічну канву, пов'язану з іменем гетьмана. Його завдання — не завдання історика, і він пише не заримовану монографію й не підручник. Він художньо осягає історію. Тобто береться за те, що може тільки поет. А тому в нього немає жодних дат, дидактичної риторики, аналізу причинно-наслідкових зв'язків воєн, повстань, перемог і поразок. Зате в нього є сам гарячий пульс історії, живі індивідуальні обличчя, близькі й далекі голоси, зрештою, весь її своєрідний хор, що лунає так виразно, мовби зі сцени великого театру.

Події і люди в поета мовби виходять із рамок минулого і з'являються на екрані сьогодення; у читача неодмінно виникає відчуття, що все це відбувається поряд і що воно має до нього найбезпосередніший стосунок. Така сила поезії, така животворна її мова.

«Перст Аскольда» й «Чисте поле» засвідчили: Горлач знайшов себе передовсім в історичному романі. Це — справді його жанр. У нього вистачає поетичного дихання на всю стайєрську дистанцію. Він уміло «перемикає швидкості» — версифікаційної майстерності йому, як мовиться, не позичати.

«Мамай» та «Мазепа», задум яких Горлач проніс крізь десятиліття, — його творчі вершини. «Мазепа» (у першій редакції — «Руїна») став особливим випробуванням для автора, якого підстерігала небезпека піти у фарватері або міфологічної традиції, започаткованої Вольтером («Мазепа» Дж. Байрона, В. Гюго, Б. Залеського, Ю. Словацького; усе те цікаво проаналізовано в Дмитра Наливайка) або ж варіювати ліріко-публіцистичні мотиви Сосюриної поеми. Горлач вистояв перед цими спокусами. Його «Мазепа» концептуально — абсолютно самостійний твір. Тут історія, побачена українськими очима. Горлач не відчуває потреби бути адвокатом Мазепи, бо його Мазепа — не підсудний, а активна дійова особа нашої національної історії, що поставила гетьмана в надзвичайно трагедійну ситуацію.

Гроза гриміла. Морок колотивсь.
А десь лунився шлях за вістунами,
щоб між часами давніми і нами
живий Мазепа свічкою світивсь.

«Біографія» факту, біографія індивіда «вписалися» в біографію часу, біографію нації. Вогненні відблиски історії лягли на обличчя героя. Історія людини, мов притока, розчинилася в ріці історії.

Горлач володіє дорогоцінним даром вести своє повістування, то широко, з панорамною розлогістю, то сфокусовуючи увагу читача на оповитих таємничим світлом мізансценах. Як досвідчений майстер, він легко змінює регістри оповіді, перемикає «швидкості», змінює місце й учасників подій, що динамізує твір.

За кілька днів зібралися полки —
і тільки пил забив під копитами.
Ніхто не знав Мазепині думки
і слів не чув, приборканих вустами.
Заглибився у себе і Палій,
згубившись між козацької старшини,
хоча думки тривожились, як рій,
без явної і зримої причини.
Сказав Мазепа: бути з ним, як всі,
до самого Бердичева, а далі —
що цар присудить. Навіть і вві сні
не міг полковник відгорнуть печалі.

Поміж усім цим різнобарвним, різнолунним дійством, поміж виразними жанровими сценами, соковито змальованими краєвидами вкраїнської землі, — численні відступи «з погляду вічності», які так полюбляє автор і в яких він справді художньо сильний і винахідливий. Своїми ідейними мотивами вони виходять далеко поза контекст описуваних подій, вони набирають універсальності змісту. Ось, скажімо:

Держава — що? Вона собі держава,
хоча від неї в тебе булава.
Та як спікає самота іржава
і тіло, й душу, і німі слова!
Перед тобою хиляться мільйони.
Страшна то сила — влада над людьми.
Коли нема на вчинки заборони,
не дай в собі збудить сваволю тьми...

«Мамай» — останній на сьогодні роман Горлача — написаний з відчуттям справжньої внутрішньої свободи автора. Тут органічно сусідять і сувора патетика, і лірика, і фантастика (Мамай же!), й історична чи побутова реалія.

Я цілковито переконаний: ці романи Леоніда Горлача — саме та лектура, яка буквально приречена на розголос та успіх у читача, бо у цих творах живе «вогонь, а не попіл» історії. А наша історія для нас, українців, усе ще лишається чимось значно більшим, аніж історією.

Михайло СЛАБОШПИЦЬКИЙ.

«Ніч у Вишгороді» — принципово інша якісна сторінка в біографії поета

КУРІНЬ

№ 224 (4974) СУБОТА, 27 ЛИСТОПАДА 2010

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, опади у вигляді дощу з мокрим снігом, на дорогах ожеледь. Вітер південно–західний, північно–східний, 5—10 м/с, місцями 15—20 м/с. Температура вночі 0–3 градуси морозу, на заході до 5 морозу, удень в Україні 1—9 тепла; на півдні вночі 0—6 тепла, на узбережжі морів 10–12 градусів, удень 6—13.

ЦЬОГО ДНЯ, 27 ЛИСТОПАДА

1863. Народилася Ольга Кобилянська, класик української літератури. **1895.** Альфред Нобель підписав останній варіант свого знаменитого заповіту про встановлення міжнародної премії — нині найпрестижнішої в світі. **1895.** Помер французький письменник Олександр Дюма-син (найвідоміший твір — роман «Дама з камеліями» і однойменна п'єса, на сюжет якої Дж. Верді написав оперу «Травіата»). **1935.** Народився український гімнаст Юрій Титов, чотириразовий чемпіон світу, олімпійський чемпіон. **1955.** Вийшло перше видання Книги рекордів Гіннеса. **1978.** У Нью-Йорку тривав III Світовий конгрес вільних українців.

Роман про те, як посварилися тіло та голова

Відомий український карикатурист та давній автор «Голосу України» Володимир Казаневський видав на–гора черговий роман без слів «Шия» (без тіл та голів). Спочатку були «Голови» (2000) та «Людина горбата» (2007).

Найпарадоксальніше, що жодного зображення шиї в однойменному романі ви не знайдете! Суцільні домінуючі тіла і знешиєні голови.

Сюжетна основа книги побудована на конфлікті Тіла та Голови, які після сварки відокремилися одне від одного. Причиною сварки була Душа. А точніше, місце її перебування. Автор намагається знайти відповідь на непрості «душевні» питання. Яка справжня роль світових катаклізмів: страчувати чи милувати? Як уберегти лоба, якщо вклоняєшся щиро? В яких пропорціях треба змішати глупоту, жорстокість і марнославство, щоб полум'я досягло неба? Наскільки маленькою має бути та людина, яка змогла вилізти вище за інших? Чи складається велика Дурість із маленьких премудрощів?

Графічні притчі Казаневського глибокі за змістом та легкі за гумором (чорно-білим). І найкраще сприймаються саме душею. А от тіло та голова тут безсилі. Роман «Шия», хоч і написаний інтернаціональною мовою карикатури без слів, дуже актуальний для українського сьогодення. Адже спонукає до пошуку відповіді на болюче для пересічного українця питання: чи буде, нарешті, світом (читай: Україною) керувати здоровий глузд, чи настане, нарешті, цілковита гармонія?

Залишається тільки побажати «Шиї» Казаневського витримати випробування часом на міцність, уникнути остеохондрозу і зв'язати в єдине ціле грішне тіло.

Олексій КУСТОВСЬКИЙ.

7 МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Запитання з політичної кухні

Коли вже смажений півень клюне тушковану коаліцію?

Парадокс від непокірливих

Найменше сіпаються маріонетки.

Талант? — Є талант!

Україна має талант не цінувати свої таланти.

Операція «Чисті руки»

Гроші відмили і руки вмили.

Я знаю, що нічого не знаю

Та всіх злочинців наші силові структури знають! Просто не знають, кого з них на сьогодні вважати злочинцем.

Борис РЕВЧУН.

Мабуть-таки

Той, хто стверджує, що в нас нікому нічого не треба, мабуть, не пробував комусь хоча б щось дати.

Чи знаєте ви, що...

...не так губить людину нікотин, як думка про те, що крапля нікотину вбиває коня?!

Безумовно

Може, гроші й не пахнуть, але в чиновників на них нюх.

Літературне життя

Всі чоловіки — поети, коли жінка — муза.

Олександр ПЕРЛЮК.

ТЕЗИ Й АНТИТЕЗИ

☞ ***Матюк — не тільки гімн матері, а й спонука до розмноження.***

☞ ***Мерзота — мер, який постійно сам мерзне і про інших не забуває.***

☞ ***Перевага демократії — більшості народу немає можливості красти.***

☞ ***Торжество прав людини: можливість чесно працювати на злодія.***

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

ДОШКА ПОШАНИ

Європа відпочиває

Микола Азаров, Прем'єр-міністр України:

— Можна з упевненістю казати, що це найліберальніший Податковий кодекс у Європі!

Від чергового:

— *Миколо Яновичу, чому тут дивуватися? По алфавіту ви перший реформатор, а потім уже Бальцеровичі, Гайдари, Ерхарди, Маршалли та всі інші.*

Прикро, знаєш...

Сергій Соболєв, народний депутат (БЮТ):

— Давайте насамперед розберемося, що розуміти під сильною владою і сильною опозицією. Хіба можна вважати сильною ту опозицію, яка протягом року після поразки на президентських виборах 2004 року сиділа на пляжах Монако?

Від чергового:

— *Вона, сильна опозиція, в 2004 році просто образилась і виїхала сидіти в Монако! Адже посидіти в Україні їй так і не дали. А ви ж обіцяли...*

Горбатого могила виструнчить

Володимир Фесенко, політолог (про висловлення віце-прем'єр-міністра С. Тігіпка щодо Податкового кодексу):

— Тігіпко останнім часом нагадує політичного самогубця, який своїми заявами сам собі копає політичну могилу. Це гідний підручників приклад того, як не треба займатися політикою.

Від чергового:

— *Забуваєтеся, за підручники в нас нині відповідає Д. Табачник. Отож факт самогубства Тігіпка «закопають» ще до виходу книги у світ.*

Право бути неправим

Сергій Тігіпко, віце-прем'єр-міністр України (про Податковий кодекс):

— Говорю контрреволюційні речі, розумію, що нариваюся. Народ не завжди правий, він має право на помилку.

Від чергового:

— *Нарвалися! Це, здається, єдине право, яке нам влада в усі часи і гарантувала.*

Без шансу

Дмитро Медведєв, Президент РФ:

— Якщо в опозиції нема ані найменшого шансу виграти в чесній боротьбі, вона деградує і стає маргінальною. Але якщо в правлячої партії немає шансів ніде й ніколи програти, вона просто «бронзовіє» і, в остаточному підсумку, теж деградує, як будь-який живий організм, що залишається без руху.

Від чергового:

— *Якщо символ правлячої партії живий організм ведмідь, то він залишився без руху, бо впав у сплячку, тому що опозиція — ні жива ні мертва. А народ у цей час ссе лапу!*

В чому сила, владо?

Ганна Герман, заступник голови адміністрації Президента:

— Сила нашої влади — в послідовності й мудрості, а не в багнетах.

Від чергового:

— *Якщо послідовність — це Бродський, а мудрість — Азаров, то багнет Могильов цю владу не врятує.*

Гоп-стоп-податок

Іван Кириленко, голова парламентської фракції «БЮТ—Батьківщина»:

— Навіть баба Настя у віддаленому селі в Кіровоградській області стає підприємцем, тому що за зайве відро картоплі, яку вона виростила й винесла на трасу продати, повинна буде платити податок.

Від чергового:

— *Більше того, податок платитимуть і водії, які на трасі біля баби Насті ігноруватимуть новий знак «Стоп! Касовий апарат!».*

Мал. Василя ФЛЬОРКА, Миколи КАПУСТИ, Вадима СИМИНОГИ.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДЯ.

Над номером працювали:
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ, Марина КРИВДА.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓟ Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2010 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15

Зам. 18485

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»